

ข้อมูล

สมุนไพรจีน

เมชฌ สอดส่องกฤษ

พ.ศ. 2558

สนับสนุนโดย สำนักงานส่งเสริมบริหารงานวิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ชื่อหนังสือ	ข้อมูลสมุนไพรจีน
ปีที่พิมพ์	2558 พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 50 เล่ม
เรียบเรียง	รองศาสตราจารย์ ดร.เมฆฉล สอดส่องกฤษ
ที่อยู่	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190
หน่วยงานที่สนับสนุน	คณะศิลปศาสตร์ และ สำนักส่งเสริมการวิจัยบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
สถานที่พิมพ์	โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ออกแบบปก : บดิน พันธุ์เพ็ง

ข้อมูลบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
ข้อมูลสมุนไพรจีน — อุบลราชธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2558, 212 หน้า
1.สมุนไพรจีน 2. ยาจีน 3. แพทย์แผนจีน

คำนำ

ความรู้ในเรื่องการใช้สมุนไพรของจีนมีประวัติความเป็นมาว่า 4,000 ปีแล้ว ตำรับยาจีนโบราณเป็นศิลปะวิทยาการในการบำรุงรักษาสุขภาพร่างกาย เพื่อป้องกัน ลดอาการ และรักษาโรค โดยเน้นความสำคัญไปที่การรักษาสมดุลภายในร่างกาย ในกรณีที่สมดุลที่สำคัญเสียไปจะทำให้เกิดความผิดปกติในร่างกายตามด้วยการ เกิดโรคภัยไข้เจ็บ และการใช้สมุนไพรหลายชนิดในการสร้างสมดุลของร่างกายขึ้นใหม่จะเป็นวิธีการรักษาโรคตามตำรับยาจีนโบราณ โดยความเป็นจริงแล้วการรักษาตามตำรับยาจีนโบราณมีความได้เปรียบ ที่สามารถใช้รักษาโรคร้ายบางชนิดที่ไม่สามารถรักษาได้ด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบัน

ส่วนประกอบหลักของยาจีนได้มาจาก

1. พืช เช่น ดอก เมล็ด ผล ใบ กิ่งก้าน ราก เปลือก เป็นต้น
2. ชิ้นส่วนของสัตว์ เช่น เขา กระดุก ดี เลือด พืช เป็นต้น
3. แร่ธาตุ เช่น แร่ ดิน หิน ถ่าน เป็นต้น

สาเหตุที่ยาสมุนไพรจีนได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เนื่องมาจากการที่ยาสมุนไพรจีนให้ความสำคัญในวิธีการรักษาโดยการป้องกันการเกิดโรค และยาสมุนไพรจีนยังออกฤทธิ์รุนแรงน้อยกว่าและมีความปลอดภัยสูงกว่ายาแผนปัจจุบันที่ได้จากสารเคมี นอกจากนี้ยังมีการใช้ยาสมุนไพรจีนในการลดผลข้างเคียงที่เกิดจากการใช้ยาแผนปัจจุบันอีกด้วย ยาสมุนไพรสามารถทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายเข้มแข็งขึ้น ในขณะที่ยาปฏิชีวนะกลับทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายอ่อนแอลง

สมุนไพรแต่ละชนิดมีคุณลักษณะเฉพาะตัว ในตำรับยาจีนมีการใช้คุณลักษณะหลายอย่างของสมุนไพรหลายชนิดในการบำบัดโรค และแก้ไขการแปรปรวนของ หยิน และ หยาง ซึ่งเป็นวิธีการรักษาโรค และทำให้ร่างกายแข็งแรง คุณลักษณะดังกล่าวได้แก่คุณสมบัติของสมุนไพรเหล่านั้น รสชาติ ส่งผลกับอวัยวะใด ประโยชน์ที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่ยับยั้ง การลอยตัว การจมตัว เป็นต้น

สมุนไพรจีนจะมีการจัดแบ่งประเภทโดยใช้คุณลักษณะได้ 4 แบบ

1. การจัดแบ่งตามคุณสมบัติ สามารถแบ่งสมุนไพรออกได้ 4 ประเภท คือ

สมุนไพรเย็นจัด คือสมุนไพรที่ให้ความเย็นกับร่างกายมาก

สมุนไพรเย็น คือสมุนไพรที่ให้ความเย็นกับร่างกาย

สมุนไพรร้อน คือสมุนไพรที่ให้ความร้อนกับร่างกาย

สมุนไพรร้อนจัด

คือสมุนไพรที่ให้ความร้อนกับร่างกายมาก

สมุนไพรเย็นจัดและสมุนไพรเย็นจะใช้ในการบำบัดรักษาโรคที่เกิดจากความร้อนภายในร่างกาย

เช่น รักษาอาการมีไข้ กระจายน้ำ ท้องผูก ระคายคอ เป็นต้น ในทางกลับกันสมุนไพรร้อนและสมุนไพรร้อนจัดจะใช้ในการบำบัดรักษาโรคที่เกิด จากความเย็นภายในร่างกาย เช่น อาการมือเท้าเย็น ผิวน้ำแข็ง ท้องร่วง เป็นต้น

2. การจัดแบ่งตามรสชาติของสมุนไพร คือ ฉุน หวาน เปรี้ยว ขม เค็ม จืด หรือ เฝื่อน สมุนไพรที่มี รสชาติเหมือนกันจะออกฤทธิ์คล้ายกัน

3. การจัดแบ่งตามที่ตั้งผลกับอวัยวะในร่างกาย เช่น ส้มผลกับไต ตับ เป็นต้น

4. การจัดแบ่งตามฤทธิ์ที่ส่งผลกับร่างกาย เช่น ออกฤทธิ์หนุนเสริม ยับยั้ง คลาย กัด เป็นต้น

ปี ค.ศ.1977 หน่วยงานด้านเภสัชศาสตร์ของจีนได้ตีพิมพ์จำหน่าย “พจนานุกรมยาจีน” ซึ่งได้ บันทึกตัวยาจีนไว้มากถึง 5767 ชนิด นับถึงปัจจุบัน จีนได้บุกเบิกและใช้ยาสมุนไพรกว่า 8000 ชนิด ในนี้มี 600 กว่าชนิดเป็นยาที่นิยมใช้กัน ไม่ว่าจะชนิดหรือปริมาณ ต่างก็จัดอยู่ในอันดับแรกของโลก ยาจีนนอกจากจะ สอดคล้องกับความต้องการ ภายในประเทศแล้ว ปัจจุบัน ยาจีนยังได้ส่งออกไปยัง 80 กว่าประเทศและเขต แคว้นมีชื่อเสียงอย่างมากในโลก

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับยาจีนที่สมบูรณ์ การทำงานครั้งนี้มุ่งรวบรวมข้อมูลยา จีนที่ใช้อยู่เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยไทย และเป็นประโยชน์ในทางเภสัชกรรมของไทย โดย เรียบเรียงเนื้อหาให้มีองค์ประกอบดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรียก
2. ภาพสมุนไพรสำเร็จรูป และ ภาพพืชหรือสัตว์ที่นำมาใช้เป็นสมุนไพร
3. รายละเอียดทางเคมีและเภสัชกรรม
4. สรรพคุณในการรักษา
5. สถานที่พบในประเทศจีน

การทำงานครั้งนี้ คณะทำงานได้เรียบเรียงโดยศึกษาตำรับยาจีนที่ใช้อยู่จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นรวบรวมรายละเอียดตามที่กำหนดไว้จากข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตรวมทั้งเอกสารต่างๆ

ขอขอบคุณกองส่งเสริมการวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สนับสนุน งบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการครั้งนี้ คณะจารย์ในหลักสูตรภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี ร่วมเป็นคณะทำงาน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เมฆม สอดส่องกฤษ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ปี พ.ศ.2558

สารบัญ

คำนำ	A
ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมุนไพรจีน	1
ตอนที่ 2 สมุนไพรจีนที่นำมาจากพืช	17
ตอนที่ 3 สมุนไพรจีนที่นำมาจากสัตว์	157
ตอนที่ 4 สมุนไพรจีนที่นำมาจากแร่ธาตุ	193

ตอนที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน

ตอนที่ 1¹ ประวัติการแพทย์จีน (医学的历史)

การแพทย์จีนมีประวัติความเป็นมายาวนานหลายพันปี พัฒนาการของการแพทย์แผนจีนแบ่งตามยุคต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์จีนได้เป็น 7 ยุค ดังนี้

1. ยุคโบราณ
2. ยุคราชวงศ์เซี่ย ถึงยุคชุนชิว
3. ยุคก่อกำเนิดทฤษฎีการแพทย์จีน
4. ยุคราชวงศ์ฉิน ราชวงศ์ได้กับเหนือ ราชวงศ์ซุย ราชวงศ์ถัง และยุคห้าราชวงศ์
5. ยุคราชวงศ์ซ่ง ถึงราชวงศ์หมิง
6. ยุคพัฒนาการแพทย์และเวชปฏิบัติแผนใหม่ในช่วงยุคราชวงศ์หมิง ราชวงศ์ชิง ก่อนสงครามฝิ่น
7. ยุคปัจจุบัน

1. ยุคโบราณ (古代 Ancient Age)

เป็นยุคเริ่มต้นของการเกษตรกรรม เหตุการณ์ในยุคนี้ปรากฏอยู่ในตำนานและหลักฐานทางโบราณคดี ซึ่งที่สำคัญคือ

- ผู้ซี (伏羲) ประดิษฐ์เข็มหิน 9 เล่ม อายุ 4,000-5,500 ปี ซึ่งอาจใช้เพื่อการรักษาโดยวิธีฝังเข็ม มีผู้เชื่อว่าผู้ซีมีการริเริ่มประดิษฐ์ตัวอักษรภาพขึ้นใช้ด้วย
- เสินหนง (神农) เริ่มนำสมุนไพรมาใช้รักษาโรค
- จักรพรรดิหวงตี้ (黄帝) เป็นผู้ริเริ่มร่วมกับแพทย์ในราชสำนัก ถกปัญหาวิชาความรู้ทางการแพทย์ วิธีการ รวบรวมทั้งการเขียนใบสั่งยา เพื่อร่างบันทึกเป็นตำราแพทย์

2. ยุคราชวงศ์เซี่ย (夏代) ถึงยุคชุนชิว (春秋) (2,100-476 ปีก่อนคริสต์ศักราช)

ตามหลักฐานทางโบราณคดี คนจีนรู้จักทำเหล้าตั้งแต่กลางยุคหินใหม่ ในยุควัฒนธรรมหยางเส้า(仰韶) ราว 4,000-10,000 ปีมาแล้ว การรู้จักการทำเหล้ามีผลต่อการแพทย์ คือ การนำมาใช้ในการทำยา โดยเฉพาะยาตองเหล้าต่าง ๆ ในยุคนี้เริ่มมีการทำยาต้มโดยมีการผลิตภักษาสำหรับต้มยาต้มเป็นจุดเด่นของการแพทย์แผนจีน เพราะมีประโยชน์สำคัญ 4 ประการ คือ

- สะดวกต่อการรับประทาน และทำให้ดูดซึมง่าย
- เพิ่มสรรพคุณ ลดพิษ และผลข้างเคียง
- สะดวกในการปรับขนาดตัวยาต่าง ๆ
- ทำให้การนำแร่ธาตุต่าง ๆ มาประกอบยาได้ง่ายขึ้น

¹ เนื้อหาส่วนนี้ทั้งหมด และในส่วนคำนำ คัดลอกมาจาก วิจัย โศกวิวัฒน์ , บรรณาธิการ (2549)

การรู้จักทำยาดีมทำให้การแพทย์จีนพัฒนาแนวทางการใช้ยาผสมมาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากในยุคชุนชิว นอกจากนี้ ยังพบเอกสารโบราณชื่อ ซานไห่จิง (山海经 หรือ คู่มือภูเขาลำน้ำ) ซึ่งเนื้อหาหลักเป็นเรื่องทางภูมิศาสตร์ แต่ได้กล่าวถึงยาสมุนไพรไว้ราว 120 ชนิด ทั้งจากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ

3. ยุคก่อตั้งแนวคิดทฤษฎีการแพทย์จีน (中医理论体系的初步建立 Origin of Traditional Chinese Medicine Theory) จากยุคจั้นกั๋ว (ยุครณรัฐ 战国) ถึงยุคสามก๊ก (三国 SanGuo) (475 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ถึง ค.ศ. 265)

เป็นยุคเริ่มอารยธรรมสำคัญ ในยุคจั้นกั๋วมีการใช้วัว ควาย ปู และอุปกรณ์ที่ทำจากเหล็ก ในการทำเกษตรกรรม มีการประดิษฐ์เครื่องวัดแผ่นดินไหว และที่สำคัญคือการทำกระดาษ เป็นยุคกำเนิดลัทธิขงจื๊อ (孔子) และลัทธิเต๋า (道教) รวมทั้งเริ่มเส้นทางสายไหม สำหรับอารยธรรมทางการแพทย์ พบตำราการแพทย์เขียนบนผ้าไหมและไม้ไผ่ จากสุสานหม่าหวางตวย (马王堆) แห่งราชวงศ์ฮั่น ในยุคนี้มีคัมภีร์ทางการแพทย์ที่สำคัญ 3 เล่ม ได้แก่

1) คัมภีร์หวงตี้เนย์จิง (黄帝内经) หรือ เนย์จิง (内经) แบ่งเป็น 2 ภาค คือ ซู่เวิน (素问 หรือ Plain Questions หรือคำถามง่าย ๆ) และ หลิงซู่ (灵枢 หรือ Miraculous Pivot หรือ แกนมหัศจรรย์) กล่าวถึงการเรียนวิชาแพทย์ จรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ หลักพื้นฐานเรื่องยิน-หยาง (阴阳) และธาตุทั้งห้า หรือ อู่สิง (五行) คือ ไม้ ไฟ ดิน ทอง และน้ำ ตลอดจนหลักธรรมชาติ 6 ประการ คือ การป้องกันและการรักษา สาเหตุและอาการของโรค ผลของฤดูกาลผลของภูมิศาสตร์ ผลจากฤดูนิยม การฝังเข็มและการรมยา

2) คัมภีร์เสินหนงเปิ่นเฉ่าจิง (神农本草经 Classic of Shen Nong's Materia Medica) หรือ ตำราเภสัชวิทยาดั้งเดิมของเสินหนง มีอายุราว 1,780 ปี กล่าวถึง ตัวยา 365 ชนิด ได้แก่ พืช 252 ชนิด สัตว์ 67 ชนิด และแร่ธาตุ 46 ชนิด มีการแบ่งยาออกเป็น 3 ระดับ ตามความปลอดภัย คือ

- ชั้นดี (Top grade) เป็นยาที่มีความปลอดภัยในการใช้
- ชั้นปานกลาง (Middle grade) เป็นยาที่ไม่มีอันตรายหากใช้อย่างถูกต้อง
- ชั้นต่ำ (Low grade) เป็นยาที่อันตรายโดยเฉพาะหากรับประทานมากเกินไป

คัมภีร์เสินหนงเปิ่นเฉ่าจิง ริเริ่มหลักทฤษฎียาจีนโดยแบ่งยาออกเป็น 4 จำพวก (ร้อน เย็น อุ่น และกลาง) 5 รส (เปรี้ยว เค็ม เผ็ด หวาน และขม) 7 ผลลัพธ์ (ตัวยาคើว เสริมฤทธิ์กัน เสริมฤทธิ์ฝ้าย คើว ถูกข่ม ลดทอนหรือกำจัดพิษ ลดทอนฤทธิ์ และให้ผลตรงข้าม) หลักการรักษาอาการฝ้ายเย็น ด้วยยาร้อน และรักษาอาการฝ้ายร้อนด้วยยาเย็น ยุคราชวงศ์ฮั่น (汉代 Han Dynasty) ลัทธิเต๋ามีอิทธิพลสูง ทำให้มีการมุ่งแสวงหาอายุวัฒนะมากกว่าเรื่องการรักษาโรค ตัวยาที่ใช้ประกอบเป็นยาอายุวัฒนะจึงถูกจัดเป็นยาชั้นดี

3) ขางหานจ่าปิ่งลู่ (伤寒杂病论 Treatise on Febrile and Miscellaneous Diseases)

หรือตำราไข้และโรคเบ็ดเตล็ด เขียนโดย จางจิ่งจิง (张仲景 Zhang Zhongjing) ตอนปลายยุคราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (ค.ศ. 25–220) โดยรวบรวมความรู้ทางการแพทย์ในอดีตและประสบการณ์ของตนเองคือ เลิกเชื่อว่าเวทคาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดโรค และบรรยายวิธีการรักษา 8 วิธี ได้แก่ การจับเหงื่อ การทำให้อาเจียน การระบาย การประสาน การให้ความอุ่น การลดความร้อน การบำรุงและการสลาย

4. ยุคราชวงศ์จิน (晋代 Jin Dynasty) ราชวงศ์หนานเป่ย์เฉา (ราชวงศ์ใต้กับเหนือ 南北朝代 Southern and Northern Dynasties) ราชวงศ์สุย (隋代 Sui Dynasty) ราชวงศ์ถัง (唐代 Tang Dynasty) และยุคอุ๋ไต (ห้าราชวงศ์ 五代 Five Dynasties) (ค.ศ. 265-960)

ในยุคนี้มีพัฒนาการทางการแพทย์จีนที่สำคัญ ดังนี้

1) การพัฒนาเรื่องการจัดชีพจร ตำราที่สำคัญคือ ม่ายจิง (脉经 Pulse Classic หรือ ชีพจรคลาสสิก) แต่งโดย หวางซูเหอ (王叔和 Wang Shuhe) แบ่งชีพจรไว้ 24 ชนิด ตามทฤษฎีการแพทย์จีนเชื่อว่า ชีพจรที่ข้อมือซ้ายจะบ่งบอกภาวะของหัวใจ ลำไส้เล็ก ตับ ถุงน้ำดี และไต ชีพจรที่ข้อมือขวาจะบ่งบอกภาวะของ ปอดลำไส้ใหญ่ ม้าม กระเพาะอาหาร และไต

2) การพัฒนาเรื่องปัจจัยการเกิดโรคและอาการของโรค ในปี ค.ศ. 610 จักรพรรดิฉาวยวนฟาง (巢元方 Chao Yuanfang) มีพระราชโองการให้เขียนตำรา จู๋ปิ่งเหวียนไฮ่วลุ่น (诸病源候论 General Treatise on the Causes and Syndromes of Diseases หรือ ตำราทั่วไปเรื่องสาเหตุและอาการของโรค) เป็นหนังสือ 50 เล่ม แบ่งเป็น 67 บท 1,720 หัวข้อ เป็นตำราที่ไม่กล่าวถึงตำรับยาเลย

3) ความก้าวหน้าทางเภสัชวิทยาและการปรุงยา มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การปรับปรุงตำรายา มีการปรับปรุงตำรายาเสินหนงโดย ถาวหงจิง (陶弘景 Tao Hongjing) (ค.ศ. 452-536) ถาวหงจิงได้ตรวจสอบตำรายาเสินหนง และเขียนขึ้นใหม่เป็นตำรา **เป็นเฉาจิงจี้จู้** (本草经集注 Collective Notes to Classic of Materia Medica หรือ การรวบรวมบันทึกเกี่ยวกับตำรายาคลาสสิก) ได้ริเริ่มหลัก“ยาต่างกลุ่มอาจใช้รักษาโรคเดียวกันได้” และกล่าวถึงวิธีการเก็บสมุนไพร เช่น ควรเก็บสมุนไพรช่วงต้น ฤดูใบไม้ผลิหรือปลายฤดูใบไม้ร่วง เพราะช่วงเวลาดังกล่าว ดอก ผล กิ่ง และใบ จะโตเต็มที่และสุก

ชินชิวเป็นเฉา เป็นตำรายาหลวงฉบับแรกของโลกที่เกี่ยวกับตัวยาสมุนไพร ก่อนตำรายานูเรมเบิร์ก (Nuremberg Pharmacopoeia) ซึ่งเผยแพร่ใน ค.ศ. 1542 เป็นเวลาถึง 800 ปี ตำรายาฉบับนี้กล่าวถึงวัสดุอุดฟันซึ่งทำจากตะกั่ว เงิน และปรอท เป็นเวลาถึง 1,000 ปีก่อนที่เบลล์ (Bell) ค้นพบแพทย์ชาวอังกฤษจะคิดค้นโลหะผสมเงินและปรอทเพื่อใช้อุดฟัน

3.2 การพัฒนาการรักษาเฉพาะโรค ได้แก่

- การรักษามาลาเรียด้วยสมุนไพรหอมคาง
- การรักษาโรคตาแมวในที่มีคด้วยตัวยาคั่ว

- การรักษาวัณโรคด้วยรอกัสตัว

3.3 การนำวิชาเล่นแร่แปรธาตุมาใช้ในการพัฒนาเภสัชเคมีภัณฑ์ เกิดจากความพยายามแสวงหาอายุวัฒนะตั้งแต่ยุคต้นราชวงศ์ฉิน ทำให้มีการพัฒนาวิชาเคมีภัณฑ์ในยุคเริ่มแรก

3.4 การพัฒนาการปรุงยา มีตำรา **เหล่งกงเผ่าจื้อลุ่น** (雷公炮制论 Leis Treatise on Medicinal Preparation หรือ ตำราการนำการปรุงยา เพื่อเพิ่มสรรพคุณ ลดพิษและอาการข้างเคียง รวมทั้งการปรุงยาเพื่อให้ใช้ได้ง่ายและเก็บรักษาได้นาน

4) การพัฒนาเวชปฏิบัติ ในยุคราชวงศ์จิ้น ราชวงศ์สุย และราชวงศ์ถัง มีแนวโน้มการพัฒนาแพทย์ให้มีความชำนาญเฉพาะทางแขนง ดังนี้

4.1 ตำราเวชศาสตร์ฉุกเฉิน

4.2 ตำราฝังเข็มและรมยา

4.3 ตำราเฉพาะเรื่องทางศัลยศาสตร์

4.4 ตำราเฉพาะเรื่องการบาดเจ็บ

4.5 ตำราเฉพาะเรื่องทางสูติศาสตร์

4.6 ตำราเฉพาะเรื่องกุมารเวชศาสตร์

5) ระบบการศึกษาและการบริหารการแพทย์ ในยุคนี้มีพัฒนาการที่สำคัญ คือ ค.ศ. 581 ในยุคราชวงศ์สุย มีการก่อตั้ง **ไท่ฮื่อเวียน** (太医院 Imperial Medical Institute หรือ สถาบันแพทย์หลวง) ซึ่งประกอบด้วย 3 แผนก คือ แผนกยา การนวด และเวทมนต์ (Incantation) ค.ศ. 618 ในยุคราชวงศ์ถัง กิจการแพทย์หลวงซึ่งเดิมจำกัดขอบเขตงานอยู่เฉพาะในวังหลวง ได้ขยายออกไปทั่วประเทศ มีการเริ่มกิจการโรงเรียนแพทย์ เพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมเป็นแพทย์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

5. ยุคราชวงศ์ซ่ง (宋代 Song Dynasty) ถึงราชวงศ์หยวน (元代 Yuan Dynasty) (ค.ศ.960-1368)

ในยุคราชวงศ์ซ่งเหนือ (ค.ศ. 960-1127) มีการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญคือ การค้นพบดินปืน เข็มทิศ และการพิมพ์ คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) (ค.ศ. 1818-1883) ได้กล่าวถึงการค้นพบทั้งสามสิ่งนี้ในหนังสือ **การประยุกต์ทางการแพทย์ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์** (The Application of Medicine, Nature and Science) ว่า “ดินปืนได้ระเบิดชนชั้นนักรบออกเป็นเสี่ยง ๆ และเข็มทิศได้ถูกใช้เปิดตลาดโลกและสร้างอาณานิคม ขณะที่การพิมพ์ได้กลายเป็นเครื่องมือของการศึกษาใหม่ และเครื่องมือของการฟื้นฟูวิทยาศาสตร์ และเป็นคานงัดที่แข็งแกร่งที่สุดซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างและพัฒนาจิตวิญญาณ” ในยุคดังกล่าวจีนเริ่มมีการพิมพ์ธนบัตรใช้ และมีการพัฒนาทั้งทางด้านดาราศาสตร์และกลศาสตร์อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามในยุคราชวงศ์ซ่ง มีการปะทะทางความคิดอย่างรุนแรงระหว่างแนวคิดดั้งเดิมตามลัทธิขงจื๊อ กับความรู้ใหม่ ๆ (New learning)

1) การชำระและพิมพ์เผยแพร่ตำราแพทย์ ค.ศ. 1026 มีการสะสมตำราแพทย์และตำรับยาเพิ่มเติมอีกมาก

2) การก่อตั้งสำนักเภสัชวิทยาแห่งชาติ มีการพัฒนาทั้งการผลิตและจำหน่ายยา เปลี่ยนชื่อโรงงานผลิตยา (熟药所 Drug Processing Workshop) เป็น **ตำรับเวชปราณีการุณโอสถสถาน** (Medical Grace Formulae Benevolent Dispensary) และเปลี่ยนชื่อสถานจำหน่ายยา เป็น **เวชการุณโอสถสถาน** (Medical Benevolent Dispensary)

3) การพัฒนาระบบการศึกษาแพทย์ สถาบันแพทย์หลวงได้พัฒนาระบบการศึกษาแพทย์ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 ระดับ มีการสอบเลื่อนชั้นทุก 2 ปี และแบ่งโรงพยาบาลของโรงเรียนแพทย์เป็น 3 แผนก ได้แก่

- แผนกอายุรศาสตร์ สูติศาสตร์ และกุมารเวชศาสตร์
- แผนกฝังเข็มและรมยา
- แผนกโรคภายนอก ซึ่งรวมถึงศัลยศาสตร์ การรักษาการบาดเจ็บและการจัดกระดูก

4) การพัฒนาสูตรตำรับยาและเภสัชวิทยา มีการพัฒนาตำราทางเภสัชวิทยา และสูตรตำรับยาจำนวนมาก

5) การพัฒนาการแพทย์เฉพาะทางแขนงต่าง ๆ ได้แก่

5.1 สาเหตุของโรคคือ คำอธิบายเรื่องโรคกลุ่มอาการและตำรายาเกี่ยวกับการผนวก รวมสาเหตุโรคสามกลุ่ม

5.2 การฝังเข็มและรมยา ในปี ค.ศ. 1027 มีการหล่อรูปbronzeขนาดเท่าคนจริงจำนวน 2 รูป แสดงจุดฝังเข็ม 657 จุด และเปิดคู่มือวิทยะภายในได้ นอกจากนี้ยังมีการเขียนตำราฝังเข็มและรมยาเผยแพร่อีกหลายชุด

5.3 วิชาตรีเวชวิทยา มีตำราที่สำคัญ คือ ตำราสี่ถ่านลุ่นและตำรา **ฟูเหรินตำฉนวนเหลียงฟาง**

5.4 วิชากุมารเวชศาสตร์ มีตำราชื่อ **เสี่ยวเออร์เหยาเจ็งจือจิวเหวีย** หรือ **กุญแจการวินิจฉัยกลุ่มอาการและการรักษาโรคในทารก** เขียนขึ้นเน้นการวินิจฉัยโรคด้วยการดู (Inspection) โดยการสังเกตลักษณะผิวหนัง สภาพของไอบน้า และดวงตา

5.5 ศัลยศาสตร์และวิทยาการบาดเจ็บ หรือ **ซางเคอเสวีย** หรือ ตำราเรื่องสำคัญเกี่ยวกับโรคภายนอกและมีการบันทึกเกี่ยวกับโรคมะเร็งเป็นครั้งแรกในตำรา **เว่ยจีเป่าชู่** มีการรักษากระดูกสันหลังหักโดยการแขวนถ่วงน้ำหนัก ก่อนที่แพทย์ชาวอังกฤษชื่อ เดวิส (Davis) จะกล่าวถึงวิธีการจัดให้เข้าที่โดยการแขวน (Reduction by Suspension) เป็นเวลาถึง 600 ปี และมีการใช้ฝือกไม้ 4 ชั้น เพื่อรักษากระดูกหัก

5.6 การพัฒนาด้านนิติเวชศาสตร์ มีตำรานิติเวชศาสตร์ชื่อ **สี่วานจีตู้**

6. ยุคพัฒนาการแพทย์และเวชปฏิบัติแผนใหม่ ช่วงยุคราชวงศ์หมิง (明代 Ming Dynasty)

และราชวงศ์ชิง (清代 Qing Dynasty) ก่อนสงครามฝิ่น (ค.ศ. 1368-1840)

เหตุการณ์ในยุคนี้ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการแพทย์ของจีน ได้แก่ ในปี ค.ศ. 1371-1435 ขันที่เจิ้งเหอ (郑和 Zheng He) หรือ ซันเป่ากง (三宝公 San Bao Gong) ได้ออกเดินทางท่องเที่ยวไปตลอดทะเลจีนใต้ถึงอินเดียและกว่า 30 ประเทศในตะวันออกกลางและแอฟริกา ทำให้ประเทศจีนได้แลกเปลี่ยนวิทยาการและการแพทย์กับประเทศต่าง ๆ แต่ขณะเดียวกัน ก็มีการปิดกั้นควบคุมบรรดาปัญญาชน โดยในราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงได้จัดระบบการสอบคัดเลือกข้าราชการ มีการสอบถึง 8 ภาค และมีความพยายามปิดกั้นขัดขวางกระแสทุนนิยมโดยการใช้นโยบายปิดประเทศด้วย

7. ยุคการแพทย์สมัยใหม่ จากสงครามฝิ่น การสถาปนาจีนใหม่ จนถึงปัจจุบัน (现代 Modern Age) (ค.ศ. 1840-ปัจจุบัน)

7.1 การยอมรับการแพทย์ตะวันตก

ประวัติศาสตร์จีนในช่วงยุคนี้ การแพทย์ตะวันตกมีผลกระทบต่อวงการแพทย์จีน เริ่มต้นจากการเกิดสงครามฝิ่นระหว่างจีนกับชาติตะวันตก 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกทำสงครามกับประเทศอังกฤษ (ค.ศ. 1840-1842) และครั้งที่สองทำสงครามกับประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส (ค.ศ. 1856-1860)

7.2 ความพยายามล้มเลิกการแพทย์จีน

หลังจากการแพทย์ตะวันตกได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในประเทศจีน รัฐบาลก็ก้มหน้าก้มตา มีความคิดและความพยายามล้มเลิกการแพทย์จีน ดังนี้

ค.ศ. 1914 หวางต้าเซี่ย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ เสนอให้ยกเลิกการแพทย์จีน และให้ใช้การแพทย์ตะวันตกเพียงอย่างเดียว

ค.ศ. 1925 สมาคมสหศึกษาแห่งประเทศไทย เสนอต่อรัฐบาลให้นำการแพทย์จีนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการแพทย์ตะวันตก แต่ถูกปฏิเสธ

เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1929 ในที่ประชุม “คณะกรรมการกลางสาธารณสุข” นายแพทย์เวี๋วินชิว ซึ่งศึกษาวิชาแพทย์จากญี่ปุ่นและกลับมาจีน ใน ค.ศ. 1914 เสนอให้ยกเลิกการรักษาโรคโดยแพทย์จีน

หลังจากมติดังกล่าวผ่านการพิจารณาของที่ประชุม ได้เกิดการต่อต้านจากวงการแพทย์และเภสัชกรรมแผนจีนอย่างกว้างขวาง กลุ่มสมาคมต่าง ๆ 132 กลุ่ม จาก 15 มณฑล ได้ส่งตัวแทนไปชุมนุมกันที่นครเซี่ยงไฮ้ กลุ่มผู้ต่อต้านได้ชูคำขวัญ “เรียกร้องการแพทย์จีน เพื่อป้องกันการรุกรานทางวัฒนธรรม เรียกร้องแพทย์และเภสัชกรจีน เพื่อป้องกันการรุกรานทางเศรษฐกิจ” มีการเจรจากับรัฐบาลเพื่อให้ยกเลิกมติดังกล่าว แพทย์และเภสัชกรแผนจีนในนครเซี่ยงไฮ้นัดกันหยุดงานครึ่งวันเป็นการประท้วง โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมสินค้าแห่งประเทศไทย สำนักพิมพ์ข่าวการแพทย์ และชาวจีนโพ้นทะเลในแถบอุษาคเนย์ได้ส่งโทรเลขสนับสนุนการคัดค้านครั้งนี้ด้วย การรณรงค์คัดค้านดังกล่าวจัดขึ้นในวันที่ 17 มีนาคม ค.ศ. 1929 แพทย์จีนจึงถือวันที่ 17 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันแพทย์จีน

7.3 การฟื้นฟูการแพทย์จีนหลังการสถาปนาจีนใหม่

ระหว่างสงครามกลางเมืองที่ยาวนานถึง 28 ปี เนื่องจากเขตที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ครอบครองอยู่ ถูกปิดล้อมจากทุกด้าน การแพทย์ในเขตนี้จึงต้องอาศัยการใช้ประโยชน์จากการแพทย์จีน และได้มีการผสมผสานการแพทย์ตะวันตกมาโดยต่อเนื่องหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 รัฐบาลจีนใหม่มีนโยบาย “สังคายนาการแพทย์จีน” ทั่วประเทศ ต่อมา ค.ศ. 1956 ได้จัดตั้งสถาบันสอนการแพทย์จีนใน 4 เมืองใหญ่ คือ นครปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ เมืองนานกิง และเมืองเฉิงตู และขยายเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม รัฐบาลมีนโยบายกระจายบริการสาธารณสุขไปทั่วประเทศ ด้วยการสร้าง “หมอเท้าเปล่า” ขึ้น มีการเสนอคำขวัญ “หญ้าหนึ่งกำ กำ เข็มหนึ่งเล่ม สามารถรักษาโรคได้” การผลิตแพทย์ด้วยนโยบายซ้ายจัด ทำให้เกิดแนวคิด “การรวมแพทย์ทั้งสองแผนเข้าด้วยกัน” เพื่อผลิตแพทย์แผนใหม่ให้รู้ทั้งการแพทย์ตะวันตกและการแพทย์จีน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะทำให้ได้แพทย์ที่ไม่มีความรู้ลุ่มลึกพอทั้งสองแผน

เมื่อเข้าสู่ยุค “สี่ทันสมัย” (ค.ศ. 1980) มีนโยบายทบทวนการพัฒนาการแพทย์ในประเทศจีน ตั้งเป้าหมายใหม่ให้มี “การคงอยู่ร่วมกันของการแพทย์จีนและการแพทย์ตะวันตก และการผสมผสานระหว่างการแพทย์จีนกับการแพทย์ตะวันตก โดยมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาพร้อม ๆ กัน”

ปัจจุบันการแพทย์จีนมีการพัฒนาที่ครบวงจร ทั้งหลักสูตรการเรียนการสอน การให้บริการในโรงพยาบาล และการพัฒนาฯ โดยการแพทย์จีนและการแพทย์ตะวันตกมีการยอมรับซึ่งกันและกันและได้รับการยอมรับจากทั้งรัฐบาลและประชาชน (วิชัย โชควิวัฒน์ : 2549)

2.2 ประเภทของตำรับยาจีน (医学教书的种类)

ตำรับยาจีนแบ่งตามสรรพคุณเป็นประเภทใหญ่ ๆ 17 ประเภท ได้แก่ ตำรับยาบำรุง ตำรับยาปรับให้สมดุล ตำรับยาปรับการไหลเวียนของชีภายในร่างกาย ตำรับยารักษาความผิดปกติของระบบเลือด ตำรับยาให้ความอบอุ่นภายในร่างกาย ตำรับยารักษาอาการภายนอก ตำรับยาระบายความร้อน ตำรับยาคลายความชื้น ตำรับยาสมาน ตำรับยาช่วยย่อยสลาย ตำรับยารักษาอาการแห่งขาดความชุ่มชื้น ตำรับยาขับเสมหะ ตำรับยาบรรเทาอาการลม ตำรับยาเปิดทวาร ตำรับยากล่อมจิตประสาทตำรับยาถ่าย และตำรับยารักษาแผล ฟิหนอง รายละเอียดของตำรับยาแต่ละประเภทสรุปได้ ดังนี้

1. ตำรับยาบำรุง (补益剂 ปู้อี้จี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาที่มีสรรพคุณช่วยเพิ่มสารจำเป็น เพิ่มภูมิคุ้มกัน และช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

2. ตำรับยาปรับให้สมดุล (和解剂 เหวเจี้ยจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาที่มีสรรพคุณรักษาอาการของโรคเส้าหยาง ช่วยให้การทำงานของตับ ม้าม กระเพาะอาหารและลำไส้ดีขึ้น

3. ตำรับยาปรับการไหลเวียนของชีภายในร่างกาย (理气剂 หลี่จี้จี้)

หมายถึงตำรับยาที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยตัวยาที่ช่วยให้การไหลเวียนของชีภายในร่างกายดีขึ้นหรือปรับชีให้ลงสู่เบื้องล่าง

4. ตำรับยารักษาความผิดปกติของระบบเลือด (理血剂 หลี่เซวี่จี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาที่มีสรรพคุณรักษาอาการผิดปกติของระบบเลือด ช่วยปรับสมดุลของชีและเลือด โดยทั่วไปใช้บำรุงเลือด ห้ามเลือด สลายเลือดคั่ง และช่วยการไหลเวียนของเลือดให้ดีขึ้น

5. ตำรับยาสมาน (固涩剂 กู้เซ่อจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษาโรคที่ชี่ของเลือด สารพื้นฐานในไต และอสุจิเคลื่อนหลั่งออกง่ายประกอบด้วยตัวยาที่มีฤทธิ์ยับยั้งหรือเหนี่ยวรั้งให้เสถียร การเคลื่อนหลั่งออกของสารภายในร่างกาย ทำให้สูญเสียชี่ของเลือด ซึ่งมีสาเหตุและพยาธิสภาพของร่างกายแตกต่างกัน เช่น เหงื่อออกง่าย เหงื่อออก ขณะนอนหลับ ท้องเสียเรื้อรัง ถ่ายบิดเรื้อรัง หลั่งอสุจิขณะหลับ หรือปัสสาวะรดที่นอนในขณะหลับ ประจำเดือนมาผิดปกติหรือมาที่ละน้อยไม่หมด รวมถึงอาการตกขาวมากผิดปกติ

6. ตำรับยาให้ความอุ่นภายในร่างกาย (温里剂 เวินหลี่จี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษากลุ่มอาการเย็นภายในร่างกาย มีฤทธิ์ทำให้ร่างกายอบอุ่น สลายความเย็น แก้ปวด เสริมการทำงานของม้ามและกระเพาะอาหาร ตำรับยานี้มีรสเผ็ดร้อน กลุ่มอาการเย็นภายในร่างกาย มีสาเหตุมาจากสภาพหยางของร่างกายพร่อง หยางไม่เพียงพอทำให้เกิดความเย็นภายในร่างกาย หรือใช้ยาผิดทำให้หยางลดลง หรือกระทบกับความเย็นภายนอกและเข้าถึงอวัยวะภายใน แล้วต่อไปยังเส้นลมปราณ แบ่งเป็น 3 กลุ่มตามความรุนแรงของอาการของโรค และตำแหน่งที่เกิดโรค

7. ตำรับยารักษาอาการภายนอก (解表剂 เจี้ยเปี้ยวจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษากลุ่มอาการของโรคอันมีสาเหตุจากภายนอก เช่น สภาพอากาศทั้ง 6 ได้แก่ ลม ความเย็น ความร้อนอบอ้าว ความชื้น ความแห้ง และไฟ ตำรับยานี้จะออกฤทธิ์กำจัดของเสียที่อยู่ตามผิวหนังออกโดยผ่านการขับเหงื่อ และกระตุ้นอาการของโรคให้ค่อยๆ ดีขึ้น โดยทั่วไปตำรับยาประเภทนี้จะมีรสเผ็ด ต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับโรคตามสาเหตุของโรค เช่น ลมร้อน ลมเย็นและสภาพร่างกาย ซึ่งมีลักษณะอิน-หยาง แกร่ง พร่องแตกต่างกัน

8. ตำรับยาระบายความร้อน (清热剂 ชิงเร่อจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษากลุ่มอาการร้อนภายในร่างกาย ประกอบด้วยตัวยาซึ่งมีสรรพคุณระบายความร้อน ช่วยให้เลือดเย็น และแก้พิษ

9. ตำรับยาสลายความชื้น (祛湿剂 ชูวีชือจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษาโรคหรือกลุ่มอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากความชื้น

ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณขจัดความชื้นด้วยการขับน้ำสลายชื้น ระบายน้ำที่มีลักษณะขุ่นเป็นตะกอน เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง

10. ตำรับยาถ่าย (泻下剂 เชี่ยเจี๋ยจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษากลุ่มอาการแกร่งภายในร่างกาย ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณระบายท้อง กำจัดของเสียที่ตกค้างในกระเพาะอาหารและลำไส้ ระบายความร้อนที่สูงเกินไป และขับน้ำเนื่องจากกลุ่มอาการแกร่งภายในร่างกายที่เป็นสาเหตุให้ท้องผูกนั้น อาจเกิดจากความร้อน ความเย็น ความแห้ง และน้ำ ตำรับยาประเภทนี้จึงแบ่งเป็น 5 กลุ่มตามพยาธิสภาพของร่างกายและอายุของผู้ป่วย

11. ตำรับยาช่วยย่อยสลาย (消导剂 เชี่ยวท่าวัจ)

หมายถึงตำรับยาที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณช่วยให้ระบบย่อยอาหารดีขึ้น ขับอาหารตกค้าง บรรเทาท้องอืด หรืออาการจุกเสียดแน่นท้อง

12. ตำรับยาขับเสมหะ (祛痰剂 ชวีถันจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ใช้รักษาโรคต่าง ๆ อันเกิดจากเสมหะ ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณขับเสมหะและน้ำเสียที่ตกค้างให้หมดไป เนื่องจากเสมหะมีหลายชนิด เช่น เสมหะชื้น เสมหะร้อน เสมหะแห้ง เสมหะเย็น และเสมหะปนลม ดังนั้น จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม

13. ตำรับยารักษาอาการแห้งขาดความชุ่มชื้น (治燥剂 จื่อเจ้อจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณเสริมสร้างน้ำหล่อเลี้ยง ช่วยให้อวัยวะมีความชุ่มชื้น

14. ตำรับยาเปิดทวาร (开窍剂 ไคเฉี่ยวจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยามีรสเผ็ด มีกลิ่นหอม ทะลวงได้ดี สามารถเปิดทวารทำให้มีสติฟื้นฟูสัมปชัญญะ ใช้รักษาอาการหมดสติ สติเลอะเลือน เกิดอาการชักหรืออัมพฤกษ์

15. ตำรับยากล่อมจิตประสาท (安神剂 อันเลินจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยตัวยามีฤทธิ์คลายเครียด หรือตัวยาบำรุงหัวใจกล่อมประสาท ลดความกระวนกระวายใจ

16. ตำรับยาบรรเทาอาการลม (祛风剂 จื่อเฟิงจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยามีรสเผ็ด มีฤทธิ์กระจายลม หรือเสริมยิน ลดหยางภายในร่างกาย

17. ตำรับยารักษาแผลฝีหนอง (痈疡剂 ยงหยางจี้)

หมายถึงตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยามีสรรพคุณขับพิษร้อน ขับหนอง หรือสลายตุ่มก้อนด้วยความอุ่น ใช้รักษาโรคแผลฝี หนอง ตุ่มก้อนต่าง ๆ (วิชัย โชควิวัฒน์ : 2549)

2.2.1 การใช้ยาสมุนไพรจีน (用中草药的方法)

การใช้ยาสมุนไพรตามทฤษฎีการแพทย์แผนจีนประกอบด้วย การจัดยาร่วมหรือ ยากลุ่ม ขนาดยาที่ใช้ วิธีต้มยา และวิธีรับประทาน

การจัดยาร่วมหรือยากลุ่ม (配伍 เพี้ยอู่)

ในการใช้ยาสมุนไพรจีน ตัวยาบางชนิดสามารถใช้เดี่ยว ๆ แต่ตัวยาบางชนิด จำเป็นต้องใช้ร่วมกับตัวยาอื่น ๆ ตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ตราทฤษฎีการแพทย์แผนจีน การใช้ยาสมุนไพร มี 7 ประเภท คือ ประเภทตัวยาเดี่ยว ประเภทเสริมฤทธิ์กัน ประเภทเสริมฤทธิ์ฝ่ายเดียว ประเภทถูกข่ม ประเภทลดทอนหรือกำจัดพิษ ประเภทลดทอนฤทธิ์ และประเภทให้ผลตรงกันข้าม

ประเภทตัวยาเดี่ยว (单行 ต้นสิง) เป็นการใช้ตัวยาชนิดเดียวที่มีฤทธิ์ชัดเจนและเหมาะสมกับโรคนั้น ๆ เช่น โสมคน (人參 เหรินเซิน) ใช้รักษาผู้ป่วยที่มีอาการจืดพร่องมาก จีพจรอ่อนมาก หัวใจอ่อนแรง มือเท้าเย็น หายจืดอ่อนแอ และ ต้นผักเบี้ยใหญ่ (马齿苋 หม่าฉือเสียน) ใช้รักษาโรคบิด เป็นต้น

ประเภทเสริมฤทธิ์กัน (相须 เชียงซวี) เป็นการใช้ตัวยาร่วมกันของตัวยาที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน และมีสรรพคุณใกล้เคียงกัน ทำให้ตัวยามีสรรพคุณดีขึ้น เช่น เกลือจืด (石膏 สือเกา) เมื่อใช้ร่วมกับ จือหมู (知母) จะมีสรรพคุณแก้ไข้ร้อนจัด ลดไข้ ร้อนใน และกระหายน้ำได้ผลดี

ประเภทเสริมฤทธิ์ฝ่ายเดียว (相使 เชียงสือ) เป็นการใช้ยาร่วมกันโดยมีตัวยาชนิดหนึ่งเป็นตัวยาหลัก และตัวยาอีกชนิดหนึ่งทำหน้าที่เสริมสรรพคุณร่วมของยาหลัก เพื่อให้มีฤทธิ์แรงขึ้นเช่น หวงฉี (黄芪) มีสรรพคุณเพิ่มซึ่ง ระบายน้ำ เมื่อใช้ร่วมกับโป่งรากสน (茯苓 ฟู่หลิง) ซึ่งมีสรรพคุณเสริมม้าม ระบายน้ำ โป่งรากสนจะช่วยเสริมฤทธิ์หวงฉีให้เพิ่มการระบายน้ำได้มากขึ้น

ประเภทถูกข่ม (相畏 เชียงเว่ย) เป็นการใช้ยาร่วมกันโดยตัวยาชนิดหนึ่งมีพิษหรือผลข้างเคียงส่วนตัวยาอีกชนิดหนึ่งสามารถลดพิษหรือผลข้างเคียงของตัวยาชนิดแรกได้ ตัวยาในกลุ่มนี้มี 19 ชนิด (十九畏) สือจิวเว่ย ดังนี้

กำมะถัน (硫黄) หลิวหวง ถูกข่มด้วย (朴硝)

ปรอท (水银 ส่วยอิน) ถูกข่มด้วยสารหนู (砒霜 ผีเชียง)

หลังตุ้ (狼毒) ถูกข่มด้วยมีถ่อเจิง (密陀僧)

สลอด (巴豆) ถูกข่มด้วยเชียนหนิว (牵牛)

กานพลู (丁香) ตึงเซียง ถูกข่มด้วยวานนางคำ (都金)

โหระเดือยไก่อ่ (川乌) และเฉ่าอู (草乌) ถูกข่มด้วยนอแรด (犀角)

ดินประสิว (亚硝) ถูกข่มด้วยซานหลิง (三棱)

อบเชยจีน (肉桂) โร้วก๊วย ถูกข่มด้วยสือจื่อ (石脂)

โสมคน (人參) เหรินเซน ถูกข่มด้วยอู่หลิงจื่อ (五灵脂)

ประเภทลดทอนหรือกำจัดพิษ (相杀 เชียงซา) เป็นการใช้ตัวยาร่วมกันโดยด้วยาชนิดหนึ่งสามารถลดทอนหรือกำจัดพิษ หรือผลข้างเคียงของตัวยาอีกชนิดหนึ่งได้ เช่น เหง้าจิง (生姜 เชิงเจียง) สามารถกำจัดผลข้างเคียงของป๋นเซี่ย (半夏) จะเห็นได้ว่า เชียงเว่ย (相畏) และ เชียงซา (相杀) มีความหมายเหมือนกัน คือ ตัวยาหนึ่งจะไปลดพิษของตัวยาอีกตัวหนึ่ง ต่างกันเพียงตัวยาใดเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ

ประเภทลดทอนฤทธิ์(相恶 เชียงเอ้อร์) เป็นการใช้ตัวยาร่วมกันโดยด้วยาชนิดหนึ่งทำให้สรรพคุณเดิมของตัวยาอีกชนิดหนึ่งลดลงหรือหมดไป เช่น เมล็ดหัวผักกาด (莱菔子 หลอฝูจื่อ) ลดทอนฤทธิ์ของโสมคน (人參 เหรินเซน) เป็นต้น

ประเภทให้ผลตรงข้าม (相反 เชียงฝิ่น) เป็นการใช้ตัวยาสองชนิดร่วมกันและทำให้เกิดการลบล้างสรรพคุณของตัวยา ตัวยานในกลุ่มนี้มี 18 ชนิด (十八反 สือปาฝิ่น) ดังนี้

- สะเอมเทศ(甘草 กันเฉ่า) จะลบล้างสรรพคุณของต้าจี้(大戟)กันสุ่ย (甘遂) เหียนฮวา (芫花)และสาหร่ายทะเล (海藻)
- อุโลว (乌头) จะลบล้างสรรพคุณของป๋นเซี่ย (半夏) กวาโหล (瓜蒌) เป่ย์หมู่ (贝母) ไป่เลี่ยน (白敛) และไป่จี (白芨)
- หลี่หลู่ (藜芦) จะลบล้างสรรพคุณของโสมคน (人參 เหรินเซน) เป่ย์ซาเซิน (北沙参) ตันเซิน (丹参) เสวียนเซิน (玄参) ซี่ซิน (细辛) และไป่เสา (白芍)

2.2.2 การเก็บเกี่ยวสมุนไพรจีน

สมุนไพรส่วนใหญ่ได้มาจากพืช พืชแต่ละชนิดมีแหล่งกระจายพันธุ์และถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน ส่งผลให้สมุนไพรแต่ละชนิดมีลักษณะเฉพาะตัว มีองค์ประกอบทางเคมี และสรรพคุณทางยาแตกต่างกัน การเก็บเกี่ยวสมุนไพรต้องคำนึงถึง การเก็บเกี่ยวให้ถูกชนิด ส่วนที่ใช้ อายุของพืช ช่วงเวลาของวัน ฤดูกาลที่เหมาะสม และการแปรรูปเบื้องต้นที่แหล่งปลูก จึงจะได้ตัวที่มีคุณภาพดี หรือได้สรรพคุณของยาตามต้องการ

สมุนไพรจีนมีจำนวนชนิดค่อนข้างมาก สมุนไพรที่ได้จากการเพาะปลูกและได้จากป่าธรรมชาติก็มีคุณภาพที่ไม่เหมือนกัน แหล่งผลิตค่อนข้างกระจุกกระจาย ส่วนที่ใช้ทำยาก็แตกต่างกัน ระยะเวลาติดดอกออกผลไม่เหมือนกัน และฤดูเก็บเกี่ยวก็ไม่พร้อมกัน ดังนั้น การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมจะส่งผลต่อคุณภาพของสมุนไพร และมีความสำคัญยิ่งต่อการคุ้มครองพันธุ์และการขยายแหล่งผลิต จากประวัติศาสตร์การแพทย์จีนได้บันทึกฤดูเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของสมุนไพรแต่ละชนิด เพื่อให้ได้ตัวที่มีคุณภาพและได้สรรพคุณของยาตามต้องการ ข้อมูลเหล่านี้ได้จากประสบการณ์ของเกษตรกรผู้เก็บเกี่ยวสมุนไพรซึ่งมีประโยชน์ต่อคนรุ่นหลัง

ปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวสมุนไพรแต่ละชนิดเพื่อให้ได้ปริมาณสารสำคัญสูงสุด เช่น ต้นเซิน (丹参) ซึ่งมีสารสำคัญคือ สารกลุ่ม tanshinones พบว่าในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี รากหรือเหง้าจะมีปริมาณ tanshinone IIA สูงสุด โดยสูงกว่าช่วงเวลาอื่น ๆ ประมาณ 2-3 เท่า ดังนั้น จึงต้องเก็บต้นเซินในเดือนพฤศจิกายน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของปริมาณสูงสุดของสารสำคัญของสมุนไพรส่วนใหญ่ยังไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาเก็บเกี่ยวของสมุนไพรทุกชนิดเพื่อให้ได้ปริมาณสารสำคัญสูงสุดได้ ปัจจุบันการเก็บเกี่ยวสมุนไพรส่วนใหญ่จะอาศัยประสบการณ์ของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมา ร่วมกับช่วงเวลาเจริญเติบโตของพืชหรือสัตว์ที่มีสารอาหารสูงสุด เช่น ก้นเง้า (甘草ชะเอมเทศ) มีสารสำคัญคือ glycyrrhizin ซึ่งมีปริมาณสูงสุดในช่วงก่อนออกดอก ดังนั้น จึงต้องเก็บเกี่ยวในช่วงก่อนออกดอก นอกจากนี้ หากสภาพภูมิอากาศดินและสภาพแวดล้อมของแหล่งปลูกแตกต่างกัน แม้ว่าจะใช้พันธุ์พืชชนิดเดียวกัน แต่ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวก็จะไม่เหมือนกัน เช่น หมากหวง (麻黄) มีสารสำคัญคือ ephedrine ซึ่งมีปริมาณสูงสุดในเดือนกันยายน ที่แหล่งปลูกต้าถง (大同) แต่ที่แหล่งปลูกเซอเฟิง (赤峰) พบปริมาณสูงสุดในเดือนสิงหาคม ดังนั้น ระยะเวลาเก็บเกี่ยวหมากหวงในพื้นที่ทั้ง 2 แหล่งจะห่างกัน 1 เดือน

โดยทั่วไปการเก็บเกี่ยวแต่ที่เหยาไจสามารถจำแนกตามประเภทและส่วนที่ใช้ของสมุนไพร ดังนี้

1. พืชวัตถุ

ส่วนของพืชที่ใช้ทำยา มี 8 ส่วน และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว มีดังนี้

1.1 รากและเหง้า มักเก็บในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว ซึ่งเป็นช่วงที่พืช

เจริญเติบโตค่อนข้างช้า และในช่วงเวลาดังกล่าว สารอาหารต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเก็บสะสมอยู่ในรากและเหง้า สารออกฤทธิ์จะมีปริมาณสูงสุด ดังนั้น จะได้สมุนไพรที่มีคุณภาพดี เช่น เทียนหมา (天麻) ที่เก็บในช่วงปลายฤดูหนาวถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ เรียกว่า ตงหมา (冬麻) มีคุณภาพดีกว่าเทียนหมาที่เก็บในช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิถึงต้นฤดูร้อนซึ่งเรียกว่า ชุนหมา (春麻) นอกจากนี้ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว หวงเหลียน (黄连) มู่เซียง (木香) ตังกุย (当归) เจียนหู (前胡) ไป่จื่อ (白芷 โกงสุ) ชวนชุง (川芎 โกงสุหัวบัว) คือ ฤดูใบไม้ร่วงหรือฤดูหนาว พืชที่มีผลและลำต้นเหี่ยวเฉาง่าย จะเก็บเกี่ยวรากและเหง้าในฤดูร้อน เช่น เจ้อเปี้ยหมู่ (浙贝母) ชวนเปี้ยหมู่ (川贝母) เสวียนหูซั่ว (玄胡索) และปิ่นเซี่ย (半夏)

1.2 ลำต้น มักเก็บในฤดูใบไม้ร่วงหรือฤดูหนาว เช่น กวนมู่ทง (关木通)

ชวานมู่ทง (川木通) ต้าเสวี่ยเถิง (大血藤) หากใช้ทั้งลำต้นและใบทำยา ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่พืชเจริญเติบโตเต็มที่เช่น อิ้นฮวาเถิง (银花藤) เย่เจียวเถิง (夜交藤) ไห่เฟิงเถิง (海风藤) หากใช้เนื้อไม้ทำยา จะเก็บได้ทั้งปี เช่น ชูมู่ (苏木ฝาง) เจียงเซียง (降香) เป็นต้น

1.3 เปลือก เปลือกรากส่วนใหญ่มักเก็บเกี่ยวในปลายฤดูใบไม้ร่วงถึงต้นฤดูหนาว เช่น ตู๋กู่ผี(地骨皮) หมู่ตันผี(牡丹皮) เปลือกต้นเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูร้อนดีที่สุด เพราะสามารถลอกเปลือกและเนื้อไม้ออกจากกันได้ง่าย เช่น โห้วผอ(厚朴) ตู๋จิ้ง(杜仲) หวงป้อ(黄柏) แต่เปลือกต้นอบเชยจีน(肉桂) จะเก็บเกี่ยวในช่วงก่อนหรือหลังฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งจะได้สมุนไพรที่มีกลิ่นหอม รสหวาน และมีคุณภาพดี

1.4 ใบ มักเก็บในช่วงดอกใกล้บานถึงช่วงเริ่มติดผล ซึ่งเป็นช่วงที่พืชเจริญเติบโตเต็มที่และเป็นช่วงที่ใบสังเคราะห์แสงเต็มที่ เนื้อใบมีสารอาหารมากที่สุด เช่น เหอเยี่ย(荷叶ใบบัว) เก็บเกี่ยวในช่วงที่ดอกตูมจนกระทั่งดอกบานเต็มที่ แผ่นใบจะหนา มีกลิ่นหอม และมีคุณภาพดี ส่วนป้อเหอ(薄荷)เก็บเกี่ยวในช่วงฤดูร้อนเมื่อดอกบานเต็มที่โดยเลือกวันที่ท้องฟ้าแจ่มใส ใบจะมีกลิ่นหอมมาก เพราะมีปริมาณสารเมนทอลและน้ำมันหอมระเหยสูงสุด หากเก็บเกี่ยวหลังจากฝนตกแล้ว 2-3 วัน พบว่าปริมาณน้ำมันหอมระเหยจะลดลงถึงร้อยละ 75 มีสมุนไพรบางชนิดเท่านั้นที่เก็บเกี่ยวในช่วงหลังจากหิมะตกและใบกำลังจะร่วง จึงจะมีคุณภาพดี เช่น ชังเยี่ย(桑叶ใบหม่อน) ผีผาเยี่ย(枇杷叶ใบป้า) เป็นต้น

1.5 ดอก มักเก็บขณะตูมหรือเริ่มบาน หากเก็บเกี่ยวในขณะที่บานเต็มที่ ปริมาณสารสำคัญจะลดลง และกลีบดอกจะร่วงง่าย กลิ่นและรสชาติจะอ่อน ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของสมุนไพร เช่น ไหวฮวา(槐花) และไหวหมี(槐米) เป็นสมุนไพรที่ได้จากพืชชนิดเดียวกัน ไหวหมีได้จากดอกตูม มีสารสำคัญ คือ rutin ร้อยละ 23.5 แต่ไหวฮวาได้จากดอกที่บานแล้ว มีสาร rutin เพียงร้อยละ 13 หากจะนำมาใช้ ในสรรพคุณระบายความร้อนในระบบเลือด(清热凉血) ไหวหมีจะมีคุณภาพดีกว่าไหวฮวา อีก ตัวอย่างคือ จินอินฮวา(金银花 ดอกสายน้ำผึ้ง) มีสาร chlorogenic acid ซึ่งมีสรรพคุณระบายความร้อนและบรรเทาพิษไข้(清热解毒) มีรายงานการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณสาร chlorogenic acid ในดอกตูมและดอกบาน พบว่าดอกตูมมีสารสำคัญสูงกว่า ดังนั้น ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวจินอินฮวาคือ ขณะดอกตูมหรือเริ่มออกดอกดีที่สุด ส่วนพืชอื่น ๆ ที่ใช้ดอกทำยา เช่น หงฮวา(红花 คำฝอย) จุหวิฮวา(菊花 เก๊กฮวย) หยางจินฮวา(洋金花 ดอกคำโพง) ควรเก็บในช่วงดอกบานเต็มที่

1.6 ผลและเมล็ด โดยทั่วไปมักเก็บในขณะที่ผลแก่เต็มที่หรือใกล้สุก ซึ่งเป็นช่วงที่มีสารอาหารอุดมสมบูรณ์ หรือ มีสารสำคัญสูง สมุนไพรจะมีคุณภาพดี เช่น ชันจา(山楂) จื่อเชอ(枳壳) อู่เว่ยจื่อ(五味子) โกวฉี(枸杞) เซอเฉียนจื่อ(车前子 เมล็ดผักกาดน้ำ) ทุ่ซือจื่อ(兔丝子 เมล็ดฝอยทอง) สมุนไพรบางชนิดจะเก็บในขณะที่ผลยังไม่แก่ เช่น จื่อสือ(枳实) ชังเฉิน(桑椹 ผลหม่อน) จิงผี(青皮) พืชที่ใช้เมล็ดทำยาจะต้องเก็บเมื่อผลแก่จัด เช่น จุเหวียหมิงจื่อ(决明子 เมล็ดขุมเห็ดไทย)เชียนหนิวจื่อ(牵牛子) ซูจื่อ(苏子 ผลงาขี้ม้อน) ไป่เจี๋ยจื่อ(白芥子) หนิวป้างจื่อ(牛蒡子) เป็นต้น

1.7 ทั้งต้น พืชที่ใช้ทั้งต้นทำยา มักเก็บในช่วงที่พืชเจริญเติบโตเต็มที่ก่อนออกดอก

หรือ ช่วงออกดอก แตกกิ่งก้านและมีใบมาก ซึ่งเป็นช่วงที่มีสารสำคัญสูง เช่น อี้หนู่เฉ่า (益母草 ักัญชาเทศ) มีสารสำคัญกลุ่มแอลคาลอยด์ (alkaloids) มีรายงานว่า การเก็บอี้หนู่เฉ่าในระยะดอกตูม ระยะออกดอกเต็มที่ และระยะติดผล จะมีปริมาณแอลคาลอยด์ร้อยละ 0.93, 1.26 และ 0.39 ตามลำดับ ฉะนั้นการเก็บเกี่ยวอี้หนู่เฉ่าควรเก็บในช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิถึงต้นฤดูร้อนในระยะออก ดอกเต็มที่ นอกจากนี้ ยังมีสมุนไพรอีกหลายชนิดที่เก็บในช่วงออกดอก เช่น ชวนชินเหลียน (穿心 莲 ฟ้าทะลายโจร) เซียนเฮอะเฉ่า (仙鹤草) ป้อเหอ (薄荷) ฮั่วเซียง (藿香 พิมเสนต้น) ฟี้ชาง ชนิดจะเก็บต้นอ่อนทำยา เช่น อินเฉินเฮา (茵陈蒿) เป็นต้น

1.8 ยาง ฟี้ชางที่ใช้ยามักมีหลายชนิด แต่ละชนิดจะเก็บส่วนที่ใช้และช่วงเวลาเก็บ เกี่ยวไม่เหมือนกัน เช่น อันสี่เซียง (安息香) ส่วนใหญ่จะเก็บในเดือนเมษายนถึงปลายฤดูใบไม้ร่วง ในขณะที่ฟี้ชาง โดยกริดเปลือกต้นเป็นรูปสามเหลี่ยมกว่า เก็บน้ำยางที่หยดลงมาและแข็งตัวมาใช้ ส่วนชงเซียง(松香) จะเก็บในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว

2. สัตว์วัตถุ

การเก็บสัตว์ที่ใช้ทำยานั้นขึ้นกับการเจริญเติบโตและวงจรชีวิตของสัตว์ชนิดนั้น ๆ ควรศึกษาว่าสัตว์แต่ละชนิดจะเก็บอย่างไรจึงจะเหมาะสม เช่น เก้อเจี้ย (蛤蚧 ต๊กแก) จะจับทั้งตัว ในฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วงเฉวียนจเหวีย (全蝎 แมงป่อง) จับในฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน และฤดูใบไม้ ร่วง ซังเพียวเซียว (桑螵蛸 ต๊กแตน) ควรจับช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ หากเลยช่วงนี้จะมีสรรพคุณ ทางยาลดลง

3. ธาตุวัตถุ

ธาตุวัตถุสามารถเก็บได้ทั้งปี แต่ส่วนใหญ่มักเก็บเมื่อมีการขุดเจาะเพื่อการก่อสร้าง เมืองหรือถนนเช่น ลือเกา (石膏 เกลือจืด) หวาซือ (滑石 หินลื่น) หู่ฟ้อ (琥珀 อำพัน) เป็นต้น (วิเชียร: 2554)

2.2.3 รสชาติสมุนไพรยาจีน

คุณสมบัติและรสของตัวยายาจะบ่งบอกถึงสรรพคุณของยา การแพทย์แผนจีนได้ แบ่งคุณสมบัติของตัวยาออกเป็น 4 อย่าง ได้แก่ เย็น-ร้อน อุณหภูมิ-สุขุม ซึ่งคุณสมบัติของยาจะขึ้นกับการ ออกฤทธิ์ของตัวยาเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะมีกลไกการออกฤทธิ์และประสิทธิผลการรักษาแตกต่างกัน ตัวยาแต่ละชนิดจะมีรสชาติไม่เหมือนกัน เนื่องจากมีองค์ประกอบทางเคมีแตกต่างกัน ทำให้ ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาและประสิทธิผลการรักษาแตกต่างกันด้วย ตัวยาที่มีรสชาติเหมือนกันจะมีฤทธิ์ ทางเภสัชวิทยาใกล้เคียงกันแพทย์แผนจีนแบ่งรสยาออกเป็น 5 รส ได้แก่ รสเผ็ด (ฉุนซ่า) รสหวาน (ชุ่ม) รสเปรี้ยว รสขม และรสเค็มนอกจากนี้ แพทย์แผนจีนยังจัด “รสจืด” เข้าไว้ใน “รสหวาน” เนื่องจากทั้งสองรสมักใช้ร่วมกัน และจัด “รสฝาด” เข้าไว้กับ “รสเปรี้ยว” ซึ่งรายละเอียดสรรพคุณ ของตัวยาแต่ละชนิดสามารถอ่านได้จากตำรับยาจีนซึ่งมีตัวยาเหล่านี้เป็นส่วนประกอบ ตัวยาต่าง ๆ

ที่เป็นส่วนประกอบของตำรับยาจีนในหนังสือเล่มนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 115 ชนิด ซึ่งสามารถจำแนกตามคุณสมบัติของตัวยา ดังนี้

1. คุณสมบัติเย็น: กุยปิ่น เก๋อกิน จินอินฮวา จื่อหมู่ จื่อเชอ จื่อสือ เจ้อเซี่ย ฉวีไม่วไฉ หูชวนเปี้ยหมู่ เซอเฉียนจื่อ เซอไป่เยี้ย เซอเสา ซังไป่ผิ ซังเยี้ย ซาเซิน ซันจื่อจื่อ ตงกวาจื่อ ดันเซิน ต้าหวง ตี้หลงตี้หวง เต็งชิน ป้อเหอ เปียนชวี ไป่เจียงเฉ่า ไป่เว่ย ไป่เหอ มั่นจิงจื่อ มู่ทง ไม่ตง ยวี่จู้ สือเกา เสาเหี้ยเสวียนเซิน หมางเซียว หมู่ตันผิ หวงฉิน หวงป้อ หวงเหลียน หวาสือ เหวยจิง ไหว่ฮวา อี้อี้เหริน

2. คุณสมบัติร้อน: เฉ่าอู โรว์ก๊วย กันเจียง ฟู่จื่อ หวงจูหวิ

3. คุณสมบัติอุ่น: กุ้ยจื่อ เก้าเปิ่น ข่วนตงฮวา จิงเจี้ย จิงหมี่ จื่อซุจื่อ จื่อซุเยี้ย จื่อห้วน เฉินผิซงไป่ ขวนซุยง ขวนอู ซังจู้ เซียงหั่ว ซิงเหริน ซี้ชิน ซูซาเหริน ตังกุย ตันโต้วลือ ต้าเจ่า ต้าฟู่ผิ ตูหัวเทียนหนันซิง ปั้นเซี่ย ไป่จื่อ ไป่จู้ ไป่เจี้ยจื่อ ไป่เฉียน ไป่ปู้ ไป่เปียนโต้ว ผางเฟิง มู่เซียง โรว์โต้วโ้ว ลู่เจียวเจียว เสินชวี หมาหวง หรูเซียง เหรินเซิน เหอจื่อ ไห่เซิน อ้ายเยี่ย อี้ถั่ง อู่เว่ยจื่อ เอ้อร์จู้ โส้วผอ

1. คุณสมบัติสุขุม: กันเฉ่า จูหลิง เจี้ยเกิง ซันเหี้ย ซานเหลิง เซียงฟู่ เกาเหริน ไป่ก๊อว่ ผูลิงผูลิงผิ ม่อเหี้ย ไม่หยา เหลียนจื่อ ไหล่ฟู่จื่อ อาเจียว อิงซู่เค่อรสของตัวยา พบว่าตัวยาบางชนิดมีเพียงรสเดียว แต่ตัวยาส่วนใหญ่มีหลายรสผสมกัน ดังนี้

1. รสเผ็ด (ฉุนซ่า): เก้าเปิ่น กันเจียง จิงเจี้ย จื่อซุจื่อ จื่อซุเยี้ย ขวนซุยง ซี้ชิน ป้อเหอ ปั้นเซี่ยไป่จื่อ ฟู่จื่อ เป็นต้น

2. รสหวาน (จืด): กันเฉ่า จิงหมี่ จินอินฮวา ต้าเจ่า อาเจียว อี้ถั่ง เป็นต้น

3. รสเปรี้ยว (ฝาด): อิงซู่เค่อ เป็นต้น

4. รสขม: เซอเสา ซันจื่อจื่อ ซิงเหริน ดันเซิน ต้าหวง หวงฉิน หวงป้อ หวงเหลียน เป็นต้น

2. รสเค็ม: ตี้หลง ไห่เซิน ลู่เจียวเจียว เป็นต้น ตัวยาที่มีหลายรสผสมกัน เช่น ซังจู้ (เผ็ดอมขม) ตี้หวง (หวานอมขม) เสวียนเซิน (ขมอมหวานเค็ม) เหรินเซิน (หวานอมขมเล็กน้อย) เป็นต้น

ตอนที่ 2

สมุนไพรรจีนที่ได้จากพืช

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
1	艾叶	Àiyè	ไอเฮี้ยะ	โกฐจุฬาลำพา
 <p>http://i00.c.aliimg.com/blog/upload/2009/05/11/b89c756aa1bebdb655eac5386fb7a5a9.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์		Artemisia argyi / Artemisia argyi Levl. et Vant.		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		รักษาอาการประจำเดือนมาไม่ปกติ ปวดประจำเดือน อาเจียน เป็นเลือด อูจระเป็นเลือด มีบุตรยาก มดลูกไม่ปกติ [ใบ]		
สถานที่พบในประเทศจีน		ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศจีน		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
2	巴豆	Bādòu	ปาเต่า	สลอด
 <p>http://cdn.zhongyibaike.com/image http://a2.att.hudong.com/64/08/01300000180919121733089037517.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Croton tiglium / Fructus Crotonis			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ขับน้ำ ลดบวม ละลายเสมหะ ช่วยระบายท้อง [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	พื้นที่ทางตอนใต้ของแม่น้ำแยงซีเกียง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
3	萹拔	Bì bō	ปีกฝ่อ	ไม่มีชื่อในภาษาไทย
  <p> http://i03.c.aliimg.com/img/ibank/2012/262/355/658553262_1771201826.310x310.jpg http://wenwen.sogou.com/p/20110207/20110207182416-20325692.jpg </p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Piper longum Linn.			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ แก้ท้องเสีย [ดอก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	เขตตะวันตกเฉียงใต้ ถึงตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน กว่างตง และ กว่างซี และฝูเจี้ยน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
4	白豆蔻	Bái dòukòu	แปะเต้าไค้ว	ลูกกระวาน
  <p> http://www.chiusang.com.hk/images/medicine/4/001.jpg http://www.yobo360.com/Upload/232/20120628113142.jpg </p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Amomum cardamomum / Amomun kravanh Pierre ex Gagnep			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ขับชื้น ขับลม ช่วยลมปราณไหลเวียนดี แก้อาเจียน ส่วนที่ใช้เป็นยา [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	กว่างตง กว่างซี ยูนนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
5	白果	Báiguǒ	แปะก๊วย	แปะก๊วย
 <p>http://sushi.gming.org/uploads/allimg/121020/10-1210201FK0L2.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Ginkgo Seed / Semen Ginkgo			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ดึงรังพลังปอด แก้หอบหืด สลายเสมหะ แก้ไอ [เมล็ด / ผล]			
สถานที่พบในประเทศจีน	ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศจีน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
6	白胡椒	Bái hújiāo	แปะโหล่วเจีย	พริกไทยขาว

<http://www.manager.co.th/asp-bin/Image.aspx?ID=1264415>

<http://rs.sinahk.net/cp/12/08/14/05/948920/2/p.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Piper nigrum</i>
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ใช้เป็นยาขับลม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ บำรุงธาตุ เจริญ อาหาร กระตุ้นประสาท ส่วนที่ใช้เป็นยา [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	กว่างตง กว่างซี ยูนนาน

ลำดับ ที่	ชื่อภาษาจีน กลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
7	白及	Bái jí	แปะกิบ	กล้วยไม้
 <p>http://i.ytimg.com/vi/0DS0XMx36w0/hqdefault.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์		Bletilla striata, Common Bletilla Pseudobulb, Tuber of Common Bletil		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		สรรพคุณ ห้ามเลือด ตบวม สร้างเนื้อใหม่ [ราก หัว]		
สถานที่พบในประเทศจีน		กุ้ยโจว เสฉวน หูหนาน หูเป่ย์ อานฮุย เหอหนาน เจ้อเจียง ส่านซี		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
8	白芥子	Báijièzǐ	แปะไ้จี	เมล็ดพันธุ์ผักกาด
 <p> http://img2.ph.126.net/8N35kEd5lvbeTYNuNJ4ydQ==/3163497263351264456.jpg http://www.wenyaotang.net/ysphotos/201106270106199026578.jpg </p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Semen sinapis			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ให้ความอบอุ่นแก่ปอด ช่วยให้ลมปราณไหลเวียน สะดวกและขับเสมหะ [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	อานฮุย เหอหนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
9	白芍	Bái sháo	แปะเจี๊ยก	โบทันขาว
 <p> http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Baishao-YaoCai.jpg http://a1.att.hudong.com/15/04/01300000111348120917044148837.gif </p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Paeonia lactiflora Pall./ Root Of Herbaceous Peony from Zhong Jiang			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ บำรุงเลือด แก้ปวดประจำเดือน แก้ประจำเดือนมาไม่ปกติ ปวดตามแขนขา วิงเวียนศีรษะ หยุคเหงื่อ [ราก หัว]			
สถานที่พบในประเทศจีน	山东、安徽、浙江、四川、贵州 Shāndōng、ānhuī、Zhèjiāng、Sìchuān、Guìzhōu ซานตง อานฮุย เจ้อเจียง เสฉวน กุ้ยโจว			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
10	白银树	Báiyín shù	แปะจิ้งฉิว	ต้นเงินขาว
 <p>http://www.zhongyibaike.com/wiki/ http://www.zhushuhu.com/WebImg/ProductImg/000/012/981_b</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Cortex Ilicis Rotundae / Ilex rotunda Thunb.			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ แก้ร้อนใน ขับลม บรรเทาอาการเจ็บคอ รักษาอาการไข้หวัด ตัวร้อน ปวดท้อง ปวดตามข้อ และยังรักษาอาการบาดเจ็บภายนอก เช่น แผลพุพอง น้ำร้อนลวก แผลสด โรคภูมิแพ้ผิวหนัง [เปลือก]			
สถานที่พบ ในประเทศจีน	江苏 (宜兴)、安徽 (泗溪)、浙江、江西 Jiāngsū (Yíxīng)、Ānhuī (Sìxī)、Zèjiāng、 Jiāngxī เจียงซู (อี่ซิง) อานฮุย (ซื่อซี) เจ้อเจียง และเจียงซี			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
11	白芷	Báizhǐ	แปะจี้	โกศสอ
 <p> http://new-img1.ol-img.com/entryimg/391/5109eda654ce3_758.jpg http://pic1a.nipic.com/2008-10-29/200810299172900_2.jpg </p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Angelica dahurica			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	มีสรรพคุณแก้ปวดจากอาการไข้ หวัด ขับลมเย็น ขับลมแก้ปวด ขับหนอง ลดบวม [ราก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、台湾、浙江 Fújiàn、Táiwān、Zhèjiāng ฝูเจี้ยน ไต้หวัน เจ้อเจียง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
12	白猪母菜	Báizhū mǔ cài	แปะต้อบอใจ๋	ผักเบี้ยขาว
				
http://img.99.com.cn/uploads/140715/58_130741_1.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	Lindernia procudens (Drock.) Philcox [Anagalloides procumbens Krock.]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ แก้ร้อนใน แก้พิษโลหิต ห้ามเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด แก้อาหารปวดริดสีดวง ใช้ภายนอกคบบวม แก้อักเสบ / เก็บใบในช่วงฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง [เถาตากแห้งใช้รับประทานเป็นยา]			
สถานที่พบในประเทศไทย	เป็นหญ้าวัชพืชที่เกิดขึ้นเอง พบได้ตามท้องทุ่งนาในทุกพื้นที่ของประเทศไทย			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
13	百部	Bǎibù	แปะปี้ว	หนอนตายาก

<http://a2.att.hudong.com/16/01/20300000397019132753018249601.jpg>

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Baibu-YaoCai.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Stemona sessilifolia</i> (Mig.)Mig.
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไอ ช่วยให้ปอดชุ่มชื้น [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	安徽、江苏、湖北、浙江、山东 ānhuī、jiāngsū、húběi、zhèjiāng、shāndōng อานฮุย เจียงซู หูเป่ย์ เจ้อเจียง ซานตง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
14	百合	Bǎihé	แป๊ะชะ	ดอกกลิลี่
				
http://a3.att.hudong.com/83/69/01300000046334121152691520247_s.jpg http://pic5.nipic.com/20100115/379387_103104094462_2.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	Lilium brownii F. E. Brown var. viridulum Baker [regaloside]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้ปอดชุ่มชื้น บำรุงกระเพาะ บำรุงไต ป้องกันโรคมะเร็ง และชะลอ วัย / ดอก			
สถานที่พบในประเทศ จีน	ปลูกได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
15	败酱草	Bài jiàng cǎo	ไปเจี่ยเช่า	ไม่มีความหมายเป็น ภาษาไทย
				
http://ugc.qpic.cn/baikepic/34579/cut-20140403095238-1872080582.jpg/0 http://www.ynhuyhong.net/images/Gallery/Hinh-nguyen-lieu/Bai-tuong-thao.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทาง เคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Thlaspi arvense</i> L. [Villoside, morroniside, loganin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับร้อน ขับพิษ แก้ฝีหนอง แก้ปวด บำรุงตับ สร้างเซลล์ใหม่ บำรุงไต ช่วยขับปัสสาวะ และบำรุงมดลูก [กึ่ง]			
สถานที่พบใน ประเทศจีน	四川、河北、河南、东北 Sīchuān、Héběi、Hénán、Dōngběi เสฉวน เหนอเป่ย์ เหนอหนาน และตงเป่ย์ (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
16	半夏	Bànxià	ปั่วแห่	ไม่มีชื่อ ภาษาไทย

<http://www.dianshu119.com/uploads/201302/1362038118TUSct7mj.jpg>

http://attach.maboshi.net/2010/06/32_20100630172812183Cq.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	<i>Pinellia ternate</i> / <i>Pinellia ternata</i> (Thunb.) Breit [homogentisic acid]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปอดชื้น ละลายเสมหะ แก้อาเจียน แก้ปวด ลดบวม [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
17	柏子仁	Bózi rén	แป๊ะจี้ยั้ง	เมล็ดสน
				
http://www.miaomudi.com/upload/gonggao/2014/10/20141013103716451.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Biotaorientalis</i> (L.) Endl [cedrol, sitosterol]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ช่วยให้จิตใจสงบ แก้ใจสั้น กล่อมประสาท บำรุงหัวใจ หล่อลื่นลำไส้ ช่วยระบาย ส่วนที่ใช้เป็นยา เมล็ด			
สถานที่พบในประเทศจีน	甘肃、陕西、宁夏、河南、安徽、江苏、山东 Gānsù、Shǎnxī、Níngxià、Hénán、ānhuī、Jiāngsū、Shāndōng กานซู่ ล่านซี หนิงเซี่ย เหอหนาน อานฮุย เจียงซู ซานตง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
18	苍术	Cāngzhú	ซังตุก	โกฐเขมา

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Cangzhu-YaoCai.jpg

<http://www.ycbase.com.img.800cdn.com/qy/4023/upfile/4/20081127105037400.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	<i>Atractylodes lancea</i> [atractylodin, β-eudesmol]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการหัวใจขาด ปวดเมื่อย อาเจียน ใบน้ำหมองคล้ำ ชูบผอม กล้ามเนื้ออ่อนแรง เหนื่อยง่าย [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、安徽、四川、湖北、江西、河南、山东 Jiāngsū, ānhuī, Sìchuān, Húběi, Jiāngxī, Hénán, Shāndōng เจียงซู อานฮุย เสฉวน หูเป่ย์ เหอหนาน ซานตง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
19	草果	Cǎoguǒ	ฉาก้วย	เฉาก้วย
				
http://www.justeasy.com.cn/img/upload/20121220/000742_1_mid.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Amomum tsao-ko, Crevost et Lemaire (α -pinene), (β -pinenene), (1,8-cineole), (p -cymene), (linalool), (α -terpineol), (nerolidol), (nonanal), (capric aldehyde), (trans-2-undecenal, (neral), (geraniol)			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับชื้น ขับลม ขับเสมหะ [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	广西 云南 Guǎngxī Yúnnán กวางสี ยูนนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
20	侧柏叶	Cè bó yè	เซ็กแปะเฮียะ	สนแผง
				
http://a1.att.hudong.com/36/68/01300000164020121388682534958.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Platycladus orientalis (L.) Franco α -thujone, thujene, fechone, pinene, caryphyllene			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ดับร้อนในเลือด ห้ามเลือด แก้ไอ ขับเสมหะ [ใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	ปลูกทุกพื้นที่ในประเทศจีน เช่น จี๋หลิน เหลียวหนิง เหอเป่ย์ ซาน สือ ซานตง เจียงซู เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน อานฮุย เจียงซี ยูนนาน กุ้ยโจว เป็นต้น			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
21	柴胡	Cháihú	ฉ่าโฮ้ว	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
<p>http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Chaihu-YaoCai.jpg http://pic.baikese.com/p/20130706/20130706151920-1783437028.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	<p>Bupleurum chinensis DC [saikosapins A,B,C,D]</p>			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	<p>สรรพคุณขับร้อนจากภาวะหยินพร่อง ลดไข้เข้ากระดูก ขับร้อนจาก ภาวะขาดสารอาหารในเด็กเล็ก [ราก]</p>			
สถานที่พบในประเทศจีน	<p>河北, 山西, 内蒙古 Héběi, Shānxī, Nèi Měnggǔ เหอเป่ย์ ซานซี มองโกเลียใน</p>			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
22	车前	Chē qián	เจี้ยใจ	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
http://2935.zgyesc.com/affix/salebuy/2009/6_25/84924_6317/%B3%B5%C7%B0%B2%DD.jpg http://a4.att.hudong.com/20/64/01300000080242121757646238415_s.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Plantago asiatica [Plantago asiaticae L, Aucnbin, Uraolicacid]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับปัสสาวะ ดับร้อนในตับ ช่วยให้ตาสว่าง ดับร้อนในปอด ถอนพิษ แก้อักเสบ ช่วยระบบย่อยอาหาร ระบบขับถ่าย และระบบหายใจ [ลำต้นและใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	พบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
23	陈皮	Chénpí	ฉั่งฝ้าย	ผิวส้มจีน
				
http://www.worldtcm.org/uploads/allimg/131106/29-131106150405505.jpg http://sp.chinadaily.com.cn/uploads/allimg/141111/034P41Y0-1.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	CITRI TANGERINA PERICARPIUM. [Limonene, α -Thujene, α -Pinene, β -Pinene, β -Myrcene, Sabine- ne, Octanal, α -Phellandrene, α -Terpinene, p-Cymene, Linalool) , <u>thymol</u>) , Citronellal]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี บำรุงม้าม ละลายเสมหะ [เปลือก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	四川、浙江、福建。江西、湖南 Sìchuān、Zhèijāng、Fújiàn。 Jiāngxī、Húnán เสฉวน เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน เจียงซี			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
24	川连	Chuān lián	เซี่ยโจ้ว	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
http://p.ayxbk.com/images/thumb/4/4c/Bk1wu.jpg/220px-Bk1wu.jpg http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Huanglian-YuanTai.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Coptis chinensis Franch. [toosendanin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้โรคหัวใจ ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน นอนไม่หลับ ลดไข้ ถอนพิษ [เหง้า]			
สถานที่พบในประเทศจีน	陝西、湖北、湖南、四川、贵州 Shǎnxī、Húběi、Húnán、Sìchuān、Guìzhōu ส่านซี หูเป่ย์ หูหนาน เสฉวน กุ้ยโจว			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
25	大腹皮	Dà fù pí	ตัวปึกผัว	เปลือกผล หมาก
				
http://www.chinesemedicinepractice.co.za/store/images/uploads/da_fu_pi.JPG				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Pericarpium arecae. [arecoline , α - catechin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี รักษาอาการแน่นหน้าอก ช่วยการ ขับถ่าย ลดบวม [เปลือก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	海南、广东、广西、云南 Hǎinán、Guǎngdōng、Guǎngxī、Yúnnán ไห่หนาน กว่างตง กว่างซี ยูนนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
26	冬瓜仁	Dōngguā rén	ตงกวางยี้ง	เมล็ดฟัก
				
http://www.yun Yao.net/images/upload/Image/yyyyyyyyyyDSCF3027.jpg http://bk.gmw.cn/uploads/201205/1337657490O5Awbp6u.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Benincasa pruriens / Benincasa hispida(Thunb.) Cogn. [triglyce-ride, linoleic acid, oleic acid, stearic acid, palmitic acid, octadecadienoic acid, octadecatrienoic acid]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยลดความดันโลหิตและป้องกันเส้นเลือดสมองแตก [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	ปลูกได้ทั่วไปในพื้นที่ประเทศจีน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
27	大黄	Dàhuáng	ตั้วอั้ง	โกฐน้ำเต้า
				
<p>http://a0.att.hudong.com/55/48/19300001349932132996486633407.jpg</p> <p>http://a0.att.hudong.com/70/82/01300000016998120632824762280_s.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<p>Rheum likiangense [Chrysophanol-1-monoglucoside/Chrysophaein, Emodin- -6-monoglucoside、Aloe-emodin-8- monoglucoside、Physcion monoglucoside、Rhein-8- monoglucoside]</p>			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	<p>ระบายความร้อน แก้พิษในเลือด แก้ปวดประจำเดือน เป็นยา ระบาย แก้อาการท้องผูก แก้ของเสียดค้ำภายในกระเพาะ อาหารและลำไส้ [รากและเหง้าแห้ง]</p>			
สถานที่พบในประเทศจีน	<p>青海、四川、陕西、甘肃、云南、西藏、宁夏、贵 州、湖北 Qīnghǎi、Sìchuān、Shǎnxī、Gānsù、Yúnnán、Xīzà ng、Níngxià、Guìzhōu、Húběi ชิงไห่ เสฉวน ส่านซี กานซู่ ยูนนาน ทิเบต หนิงเซีย่ กุ้ยโจว หูเป่ย์</p>			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
28	大青叶	Dàqīngyè	ตั้วแซเฮียะ	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
<p>http://www.yobo360.com/Upload/2422/20130319100055_280_280.jpg</p> <p>http://www.zgycsc.com/affix/salebuy/2010/5_18/104668_3774%D5%D5%C6%AC0342.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	Cicadella viridis [indigo, indigotin, isatan B, indirubin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับพิษร้อนในระดับเลือด รักษาอาการคันเป็นฝ้า เจ็บคอ บวมในลำคอ [ใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、安徽、河北、河南、浙江			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
29	淡豆豉	Dàdòuchǐ	ต้าเต้าสี่	ถั่วเหลือง
				
http://images.panjk.com/a1/images/201306/20130628170034975.jpg http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Dandouchi-YuanTai.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Glycine max (L.) Merr. [Xanthine、Hypoxanthine、Vitamin B 1 、 B 2]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บรรเทาหวัดจากลมภายนอก ลดไข้ บรรเทาปวด ลดอาการ หงุดหงิด แก้โรคนอนไม่หลับ [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	ปลูกได้ทั่วไปในพื้นที่ของประเทศจีน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
30	当归	Dāngguī	ตันเกย	โสมตังกุย
				
http://www.626628.com/data/files/store_349/goods_158/small_201205100702389481.jpg www.12315cn.cn/img.800cdn.com/img				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Angelica sinensis [Ligustilide , n-butylidene phthalide]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ บำรุงเลือด ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี ทำให้ลำไส้ชุ่มชื้น ขับระดู บำรุงกำลัง กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ [ราก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	云南、四川、陕西、湖北 Yúnnán、Sìchuān、Shǎnxī、Húběi ยูนนาน เสฉวน ซานซี หูเป่ย์			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
31	地豆草	Dī dòu cǎo	ตี้เต้าเช่า	จี๋หนอนเถา
				
http://l.bp.blogspot.com http://image.taobao.com/bao/uploaded/i2/16831025436699027/T1S.xJFdVfXXXXXXXXX_!!1-item_pic.gif_210x210.jpg				
ชื่อทาง พฤกษศาสตร์ [สารประกอบทาง เคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Atylosia scarabacoides</i> Benth [<i>Atylosia scarabacoides</i> (L.) Benth. [<i>Catharospermum scarabaeoides</i> (L.) B]]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการปวดเมื่อย หัววัด ปวดท้อง ปวดบวมไขข้ออักเสบ ขับปัสสาวะ ส่วนที่ใช้เป็นยา [ใบ]			
สถานที่พบใน ประเทศจีน	บริเวณทิศใต้ของแม่น้ำแยงซี และได้หวัน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
32	莪术	Ézhú	ห่งตุ๊ก	ขมิ้นอ้อย
				
http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Ezhu-YinPian.jpg http://static.doyouhike.net/files/2011/07/29/2/25ab02c4178c3293b09a3d5300c507e4.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		Curcuma zedoaria [Volatile oil หรือ Essential oil]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี แก้ปวด ช่วยย่อย น้ำมันจากขมิ้น อ้อยมีสรรพคุณรักษาบาดแผลสด แผลไฟไหม้ แผลงูยุงกัดคุดอัย [หัว ราก สกัดเอาน้ำมัน]		
สถานที่พบในประเทศจีน		福建、广东 Fújiàn、Guǎngdōng ฝูเจี้ยน กวางตุ้ง		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
33	耳钩草	Ēr gōu cǎo	ฮี้เกาเช่า	หญ้านวมก
				
http://www.zcypfv.com/Upfile/20122159101173499.jpg http://ftp.ptjh.chc.edu.tw/~ptjh/plants94/images/970812/all5186.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	<i>Heliotropium indicum</i> L. [indicine, acetyl indicine, indicinine, indicine N-oxide]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ตาแดง ร้อนใน เต้านมอักเสบ ผลพุพอง แก้พิษงู พิษตะขาบ [ราก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	台湾 táiwān ได้หวัน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
34	番泻叶	Fānxièyè	ฮวงเสียบ เฮียะ	ใบมะขาม แขก
				
http://image.cn.made-in-china.com/				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cassia angustifolia, Cassia senna [Sennosides]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ระบายท้อง แก้อาการท้องผูก ขับปัสสาวะ ลดอาการบวม [ใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西、云南、湖南 Guǎngdōng、Guǎngxī、Yúnnán、Húnán กว่างตง กว่างซี ยูนนาน หูหนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
35	防风	Fángfēng	ฮวงฮง	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
http://www.chiusang.com.hk/ewebeditor/uploadfile/20110912151438208.jpg http://www.kmzyw.com.cn				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		Saposhnikovia [lede-bouriellol, 4'-O-glucosyl-5-O-methylvisamminol, 3'-O-angeloyl-hamaudol, hamaudol, 3'-O-acetyl-hamaudol]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		แก้อาการวิงเวียน หน้ามืด ตาลาย เป็นลม แก้ปวดเมื่อย ปวดข้อ [ราก]		
สถานที่พบในประเทศจีน		北部和东北部 Běibù Dōngběibù บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อ ภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
36	凤仙花	Fèng xiān huā	หงเซี่ยนฮวย	ดอกเทียน
				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		Impatiens balsamina L. [Anthocyanins, Cyanidin, Delphinidin, Pelargonidin, Malvi-din, Kaempferol, Quercetin, Lawsone]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		ห้ามเลือดสำหรับคนที่เพิ่งคลอดลูก ฆ่าเชื้อโรค ถอนพิษงู แขนขาอักเสบ ปวดเอว หกล้มบาดเจ็บ บรรเทาอาการเจ็บปวด กระดูกหัก [ดอก]		
สถานที่พบในประเทศจีน		จีน อินเดีย มาเลเซีย เป็นต้น		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
37	佛手瓜	Fóshǒu guā	ฮุกซิวโจว	ฟักแมว
				
http://i05.c.aliimg.com/img/ibank/2014/667/708/1576807766_56450094.310x310.jpg http://herbs.herbal.my/wp-content/uploads/2010/04/foshou.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Sechium edule [citropten limettin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ใช้ในการรักษาอาการเส้นเลือดแข็งตัว ปวดหัว คอแห้ง บรรเทา อาการไอ อาเจียน ช่วยย่อยอาหาร แน่นท้องเนื่องจากแก๊สใน กระเพาะอาหาร [ใบและผล]			
สถานที่พบในประเทศจีน	广东 Guǎngdōng กวางตุ้ง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
38	茯苓	Fúlíng	หกเหล็ง	ไม่มีชื่อใน ภาษาไทย
				
http://www.zgycsc.com http://www.cn626.com/upfiles/201003/20100325233142962.png				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Poria cocos (Schw.) Wolf [(Pachymose, β -pachymose, Albuminoid)]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงม้าม ใช้เป็นยาระบาย ขับปัสสาวะ [หัว , ราก , ทุกส่วน]			
สถานที่พบในประเทศจีน	雲南、安徽、湖北、河南、四川 Yúnnán、ānhuī、Húběi、Hénán、Sìchuān ยูนนาน อานฮุย หูเป่ย์ เหอหนาน เสฉวน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อ ภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
39	浮小麦	Fú xiǎomài	ฝู่เสี่ยวเบะ	ข้าวสาลี
				
http://webap.cmu.edu.tw/phar/uploadPicture/097-2.jpg http://img5.ph.126.net/oZcv7S59qO6psArOytim2w==/6598222054842545855.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		Triticum aestivum L. [<i>fructose</i> , <i>Sucrose</i> , <i>raffinose</i>]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		ลดเหงื่อ ลดไข้ บำรุงหัวใจ ขับร้อน [เมล็ดข้าว]		
สถานที่พบในประเทศจีน		ปลูกได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
40	甘草	Gāncǎo	กำเช่า	ชะเอมเทศ
				
http://img.051jk.com/upload/article/2014/10/21/1413864966415.jpg http://baike.baidu.com				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		Glycyrrhiza uralensis Fisch [glycyrrhizin, liquiritin]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		บำรุงลมปราณ ขับร้อน ล้างพิษ ขับเสมหะ แก้ไอ คอบวม อักเสบ เจ็บปวดบาดแผล แผลในทางเดินอาหาร [รากแห้ง]		
สถานที่พบในประเทศจีน		新疆、内蒙古、宁夏、甘肃、山西 Xīnjiāng、 Nèiměnggǔ、Níngxià、Gānsù、Shānxī ซินเจียง มองโกเลียใน หนิงเซีย่ กานซู่ ซานซี		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
41	甘草节	Gāncǎo jié	กำเฒ่า	ชะเอม สกัด
				
<p>http://file03.17888.com/showimages/3000721/c0002_13/eed59a0e37b79b97f8c8884d50907c52.jpg</p> <p>http://www.cntew.cn/UpFile/Fck/d331084fc187332fafc3ab83.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]		GLycyrrhiza uralensis Fisch. [Glycyrrhizin, glycyrrhertinic acid]		
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]		รักษาอาการคอบวม เจ็บคอ โรควัณ โรคนอด [ทุกส่วน]		
สถานที่พบในประเทศจีน		内蒙、新疆、甘肃、青海 Nèiměng、Xīnjiāng、Gānsù、Qīnghǎi มองโกเลียใน ซินเจียง การชู่ ชิงห่าย		

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต่จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
42	甘松	Gān sōng	กำซัง	โกฐ ชฎามังสี
				
<p>http://spbcm.cmu.edu.tw/ccmp/c/img-c-photo/c09-04.jpg</p> <p>http://www.fangxiangjiari.com/FXBooklet/upload/attached/20120709160713_16667.gif</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<p><i>Nardostachys chinensis</i> Batal.</p> <p>[nardosinone, 1(10)-aristolene, (10)-aristolen-2-one, 1,8,9,10-tetrahydroaristolane-2-one, nardostachone, 9-aristolen-10-ol, nardostachnol, 1,2,9,10-tetrahydroaristolane, debilone, patchouli alcohol, β-patchoulene, narchinol, β-maaliene, nardonoxide, kanshone, A, B 10, C, D, E, isonardosinone, nardoinediol, nardofuran, de-oxonarchinol, gansongone), ganson-gol(10)-aristolen-9β-ol, aristolaln-9β-ol, eudesm-11-en-2,4α-diol]</p>			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	<p>ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี แก้ปวดหัว เวียนหัว คลายกังวล บำรุงสมอง ช่วยให้ความจำดี [ราก]</p>			
สถานที่พบในประเทศจีน	<p>甘肃、内蒙古、青海、四川、贵州、云南西北部、西藏 Gānsù、Nèiměnggǔ、Qīnghǎi、Sìchūān、Guìzhōu、Yúnnán, Xīzàng กานซู่ มงโกเลียใน ซิงห่าย เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน</p>			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
43	枸杞子	Gǒuqǐzi	เก๋ากี้	โกจิเบอร์รี่
				
<p>http://i0.sinaimg.cn/health/hc/ct/2014-10-17/U11489P434T20D154140F1037DT20141017112854.jpg</p> <p>http://img08.taobaocdn.com/bao/uploaded/i8/T1c7pHXkJKXXa4v374_052836.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Lycium chinense Miller [betaine, Atropine, hyoscyamine, zeaxanthin, physalein、cryptoxanthin, scopoletin, Zeaxanthin dipalmitate]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงตับ,ไต,สายตา ทำให้ปอดชุ่มชื้น แก้ปวดหลัง ปวดเอว หู อื้อ ตาลาย [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	陝西、甘肅、寧夏、內蒙古，新疆 Shǎnxī、Gānsù、Níngxià、Nèiměnggǔ, Xīnjiāng ส่านซี กานซู่ หนิงเซี่ย มองโกลเลียใน ซินเจียง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
44	桂枝	Guìzhī	ก๊วยกี้	กิ่งอบเชย จีน
				
http://www.54md.com/DrugStore/pic/gpic_1fe6bae7f9655a106d1351f78f0efd3e.jpg http://www.zcyzey.com/pic/20120820160602437.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Ramulus Cinnamomi [cinnamaldehyde, benzylbenzoate, cinnamylacetate, β-cadinene, calamenene, coumarin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับเหงื่อ ช่วยเส้นลมปราณอบอุ่น กระตุ้นการไหลเวียน แก้ โรคปวดข้อ ปวดหลัง คลายกล้ามเนื้อ [กิ่งและก้าน]			
สถานที่พบในประเทศจีน	广西, 广东, 云南 Guǎngxī, Guǎngdōng, Yúnnán กวางตุ้ง กวางสี ยูนนาน			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
45	诃子	Hē zǐ	ฮอจี	สมอไทย
				
http://cdn.zhongyibaike.com http://www.sdyzz.com.cn/images/zhongyi/2014030807.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Terminalia chebula [chebulinic acid、chebulin、chebulagic acid、terchebin、shikimic acid、ellagic acid]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไอ บำรุงปอด แก้ท้องเสีย โรคนิ่ว ถ่ายเป็นเลือด แก้เสียงแหบ [ผล]			
สถานที่พบในประเทศจีน	云南、广东、广西 Yúnnán、Guǎngdōng、Guǎngxī ยูนนาน กวางตุ้ง กวางสี			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
46	荷叶	Héyè	หออเฮียะ	ใบบัว
				
http://i01.c.aliimg.com/img/ibank/2013/947/633/844336749_1485536784.310x310.jpg http://shop.kmzyw.com.cn/				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Lotus Leaf. , <i>Diphyllia sinensis</i> [<i>Folium Nelumbinis</i> , <i>Nelumbo nucifera</i> Gaertn.]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการปากแห้ง เบื่ออาหาร ปัสสาวะเหลือง หน้ามืด วิงเวียนศีรษะ ความดันโลหิตสูง อาเจียน ถ่ายเป็นเลือด อาการ บาดเจ็บซ้ำหลังคลอด [ใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	มีปลูกทั่วไปในประเทศจีน มีมากที่ 四川, 湖北 Sìchuān, Húběi เสฉวน หูเป่ย์			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
47	黑豆	Hēidòu	เฮกเต้า	ถั่วดำ
				
http://www.bataowang.com/uploads/140407/1-14040F023414V.jpg http://link.photo.pchome.com.tw/s08/littlegulu/143/127709201269/				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Glycinemax(L.)merr Potassium, Magnesium, Calcium phosphorus, vitamin B1、 B2、 B12 ,C ,			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้เมา ดับร้อน ถอนพิษ แก้ความดันโลหิตสูง ลดคอเลสเตอรอล บำรุงสมอง ช่วยให้ความจำดี ป้องกันมะเร็งเต้านม และมะเร็งต่อมลูกหมาก [เมล็ด]			
สถานที่พบในประเทศจีน	ทุกพื้นที่ในประเทศจีน เพราะปลูกมากบริเวณ 山西、河北、陕西 Shānxī、 Héběi、 Shǎnxī ซานซี เหนือเป่ิน ซานซี			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
48	红花	Hónghuā	ฮั่งฮวย	ดอกคำฝอย
				
http://img.39yst.com/uploads/allimg/140416/90-14041613554A57.jpg http://www.cherrygal.com/images/SafflowerNew14.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Carthamus tinctorius</i> L. [carthamin, precarthamin, safflow yellow, safflominA]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	กระตุ้นการไหลเวียนเลือดและขจัดสารคั่งค้าง ขับประจำเดือน แก้ปวดหัว ฟกช้ำ ก้อนในช่องท้อง น้ำมันสกัดทาแก้ปวดหลัง ปวดเอว [ดอก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	河南、新疆、甘肃、山东、浙江、四川、西藏 Hénán, Xīnjiāng, Gānsù, Shāndōng, Zhèjiān g, Sìchuān, Xīzàng เหนอหนาน ซินเจียง การชู่ ซานตง เจ้อเจียง เสฉวน ทิเบต			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
49	红猪母菜	Hóng zhū mǔ cài	อั้งตือบ่อไจ่	ผักเบี้ยแดง
				
http://cdn.zhongyibaik.com/ http://photo.hanyu.iciba.com/upload/chinesewiki/2/M/2M7R.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Portulaca oleracea L. [hersaponin,bacoside]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับร้อน ถอนพิษ ฆ่าเชื้อ แก้บิด โรคน้ำนม [ใบ]			
สถานที่พบในประเทศจีน	潮汕,潮州,广州 Cháoshàn, Cháo zhōu, Guǎngzhōu เฉาซ่าน เฉาโจว กว่างโจว			

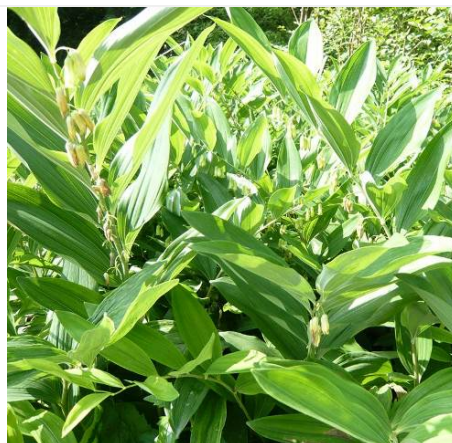

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
50	蝴蝶藤	Húdié téng	ฮู่ เตียบ ตึง	
				
http://cdn.zhongyibaike.com http://i05.c.aliimg.com/img/ibank/2012/175/757/643757571_366491864.310x310.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Passiflora papilio</i> Li [isoflavones, irisjaponin]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด ปรับประจำเดือน บรรเทาอาการปวด ถ่ายเป็นเลือด ห้ามเลือดออกไม่หยุดหลังคลอด ปวดกระเพาะ ปวดข้อ แก่ พิษงู [ดอก ใบ ราก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	广西, 西南部 Guǎngxī, Xīnánbù บริเวณมณฑลกวาง สี และภาคตะวันตกเฉียงใต้			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อ ภาษาไทย
51	花椒	Huājiāo	ฮวยเจีย	มะข่าง
				
http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Huajiao-YaoCai.jpg http://www.itravelqq.com/uploadfile/2009/0615/20090615054314242.jpg				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Zanthoxylum [Limonene、Cumicalcohol、Geraniol、Estragolem、Methyl-chavicol、Bergapten]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวด ฆ่าเชื้อ แก้ผื่นคัน ท้องร่วง แก้ไอ ปวดกล้ามเนื้อ กระจุก เพราะอากาศหนาว [ดอก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏, 浙江, 台湾, 海南及广东 Jiāngsū, Zhèjiāng , Táiwān, Hǎinán, Guǎngdōng เจียงซู เจ้อเจียง ไต้หวัน ไหล่หนาน กว่างตง			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีน แต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
52	黄柏	Huángbò	อั้งเปะ	ต้นป๊อบ
				
<p>http://www.pewiki.net/wp-content/uploads/2013/05/huangbai.jpg</p> <p>http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Huangbo-YuanTai.jpg</p>				
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cortex Phellodendri [berberine, phellodendrine, magnoflorine, jatrorrhizine, palmatine), candicine, menisperine, guanidine]			
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคบิด ท้องร่วง ดีซ่าน เหงื่อออกกลางคืน ปากและลิ้นซีด ขาว ตาแดง รักษาอาการบาดเจ็บบาดแผล กลากที่ผิวหนัง [เปลือก]			
สถานที่พบในประเทศจีน	陝西、浙江、江西、湖北、四川、贵州、云南、广西。Shǎnxī、Zhèjiāng、Jiāngxī、Húběi、Sìchuan、Guìzhōu、Yúnnán、Guǎngxī ส่านซี เจ้อเจียง เจียงซี หูเป่ย์ เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน และ กว่างซี			

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
53	黄精	Huángjīng	ฮั่งเจ็ง	ว่านนางแลว

[http://www.zgyesc.com/affix/40538214/xhmyyy\\$314101346.jpg](http://www.zgyesc.com/affix/40538214/xhmyyy$314101346.jpg)

<http://www.gzkw.gov.cn/uploads/P1020166.JPG>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Polygonatum sibiricum</i> [26-O-β-D-glucopyranosyl-22-O-methyl-25 (S) -furost-5-ene-3β, 26-diol 3-O-β-lycotetraoside, sibiricoside-A, 26-O-β-D-glucopyranosyl-22-O-methyl-25 (S) -furost-5-ene-3β, 14α, 26-triol 3-O-β-lycotetraoside, 14α-hydroxysibiricoside A, sibiricoside B, neopragerigenin A 3-O-β-lycotetraoside]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ปรับความดันโลหิตสูง ลดน้ำตาลในเลือด ลดไขมันในเลือด รักษาอาการเหนื่อย ไม่มีแรง [ราก หัว]
สถานที่พบในประเทศจีน	陕西、宁夏、甘肃、河南、山东、江苏、安徽、浙江 Shǎnxī、Níngxià、Gānsù、Hénán、Shāndōng、Jiāngsū、ānhuī、Zhèjiāng ส่วนซี หินเจี๋ย กานชู่ เหอเป่ย์ ซานตง เจียงซู อานฮุย เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
54	黄连	Huánglián	อั้งโน้ย	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Coptidis Rhizoma. [Berberine, Coptise、Worenine、 Palmatine、Jatrorrhizine, Magnoflorine, Lumicaeruleicacid, Ferulic acid]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับร้อน ชื่น ขับพิษ แก้โรคบิด ท้องร่วง และรักษาโรคที่เกิดจาก ไวรัสสปอด หลอดลมอักเสบ โรคระบบทางเดินหายใจ [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	陝西、湖北、湖南、四川、贵州 Shǎnxī、Húběi、Húnán、Sìchuān、Guìzhōu ส่านซี หูเป่ย์ หูหนาน เสฉวน กุ้ยโจว

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
55	黄麻叶	Huángmá yè	ฮวงม่าเฮียะ	ปอกระเจาฝักยาว

http://my.gxnews.com.cn/attachment/201210/8/2269788_13496648834VvE.jpg

<http://www.chaofood.com/stuff/stuffimg/191.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Grewia henryi [glycosides, cyaniding, sitosterol, glycosides glucose]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด ขับหนอง แก้ปวดท้อง ร้องร่วน เป็นบิต เลือดออกทาง ช่องคลอด [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、浙江、台湾 Guǎngdōng、Zhèjiāng、Táiwān กวางตุ้ง เจ้อเจียง ไต้หวัน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
56	黄芩	Huángqín	อั้งจี้ม	กระเซา

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Scutellaria baicalensis Geprgi [baicalin, baicalein, wogonin, wogonoside, Scutella—rin]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับร้อน ถอนพิษ ตัดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ปอดร้อน ไอ ปอดอักเสบ [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北、山西、內蒙古、河南及陝西 Héběi、Shānxī、Nèiměnggǔ、Hénán jí shānxī

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
57	鸡冠花	Jīguān huā	จี กวน ฮวย	ดอกหงอนไก่

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Celosia cristata</i> [kaempferitrin、amaranthin、pinitol]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการเกี่ยวกับระบบเลือด ตกเลือด ถ่ายเป็นเลือด อาเจียน เป็นเลือด ไอเป็นเลือด [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	ถิ่นฐานเดิมอยู่ที่แอฟริกา นำเข้ามาปลูกในประเทศจีนเจริญเติบโต ได้ดีบริเวณพื้นที่ภาคใต้

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
58	鸡屎藤	Jī shǐ téng	เกยไส่ต้ง	เถาจีไก่

	
<p>http://cdn.zhongyibaike.com</p> <p>http://baike.beihai365.com/uploads/201108/13126938063YLRHDRz.jpg</p>	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Paederia foetida [asperuloside, C ₁₈ H ₂₂ O ₁₁ • H ₂ O, paederoside, C ₁₈ H ₂₂ O ₁₀ S • 2H ₂ O, scandoside, C ₁₆ H ₂₂ O ₁₁ • 11/2H ₂ O, paederosidic acid, C ₁₈ H ₂₄ O ₁₁ S • 2H ₂ O, deacetylasperuloside, C ₁₆ H ₂₀ O ₁₀ • 2H ₂ O)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวด แก้ไอ หัวดี ตัวร้อน แก้โรคมืด ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย [ต้นและใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	云南、贵州、四川、广西、广东、福建 Yúnnán、Guì zhōu、Sìchūān、Guǎngxī、Guǎngdōng、Fújiàn บริเวณภาคใต้ เช่น ยูนนาน กุ้ยโจว เสฉวน กว่างตง กว่างซี ฝูเจี้ยน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
59	鲫鱼草	Jìyú cǎo	จิกฮิวเช่า	หญ้าปลาสด

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>ragrostis amabilis</i> (L.) Wight & Arn. ex Nees [Alkali, glycosides, amino acids]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคผิวหนัง กลาก สะเก็ดเงิน เป็นตุ่ม สตรีปวดท้อง รักษาอาการปวดจากการหกล้ม [ทั้งหมด]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、福建、湖北、广西 Guǎngdōng、Fújiàn、Húběi、Guǎngxī กว่างตง ฝูเจี้ยน หูเป่ย์ กว่างซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
60	金獅藤	Jīn shī téng	กิมไซตั้ง	เถาสิงโตทอง

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Ipomoea pes-caprae</i> [aristolochic acidA、magnoflorine]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการเป็นลม แก้อาเจียน ปวดท้อง ท้องเสีย ปวดตามข้อ ถอนพิษงู [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、广东、广西 Fújiàn、Guǎngdōng、Guǎngxī ฝูเจี้ยน กว่างตง กว่างซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
61	姜黄	Jiānghuáng	เกียงฮั้ง	ขมิ้นชัน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Curcuma longa [curcumin, p,p-dihydroxydicinnamoyl methane]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้เลือดและลมปราณไหลเวียนดี ขับประจำเดือน แก้ปวด [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	华东、华南、西南地区。四川、福建、广东、江西 ภาคตะวันออก ภาคใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ ปลูกมากโดยเฉพาะที่ เสฉวน กวางตุ้ง และ เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
62	金银花	Jīnyínhuā	กิมจั่งฮวย	ดอกสายน้ำผึ้ง

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Lonicera japonica</i> [chlorogenic acid, isochlorogenic acid[1], ginnol, β - β -sitosterol, stigmasterol, β -sitosteryl-D-glucoside, stigmasteryl-D-glucoside[2]]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวด บวม ลดอักเสบ ขับร้อน ขับพิษ ลดไข้ [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	河南, 河北、山东、广东、广西、云南 เหอหนาน เหอเป่ย์ ซานตง กว่างตง กว่างซี ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
63	橘皮	Jú pí	กาพ้วย	เปลือกส้มกิก

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Citri Rubrum Pericarpium [decanal, citral, limonene octyl alcohol, poncirin, hesperidin, naringin]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาหวัด แก้ไอ อาหารไม่ย่อย เจ็บแน่นหน้าอก ท้องร่วง เจ็บเต้านม [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、浙江、江西、福建、台湾、湖北、湖南、广东、广西、四川、贵州、云南 เจียงซู เจ้อเจียง เจียงซี ฝูเจี้ยน ไต้หวัน หูเป่ย์ หูหนาน กว่างตง กว่างซี ซี เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
64	菊花	Júhuā	แก้กฮวย	ดอกเบญจมาศ

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Dendranthema morifolium (Ramat.) Tzvel. [borneol, camphor, chrysanthenone, luteolin-7-glucoside, cosmosiin, apigenin-7-O-glucoside, acacetin-7-Orhamnoglucoside, apigenin, apigenin-7-O-rhamnoglucoside, acacetin-7-O-glucoside, isorhamnetin-3-O-galactoside, luteolin-7-O-galactoside, luteolin-7-O-rhamnoglucoside, luteolin, β -elemene, thymol, heneicosane, tricosane, hexacosane]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับพิษ ร้อนใน แก้ปวดหัว แก้วิงเวียน หน้ามืด ตาลาย [ใบ ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	安徽、浙江、河南、河北、湖南、湖北、四川、山东、陕西、广东、天津、山西、江苏、福建 Ānhuī, Zhèjiāng, Hénán, Héběi, Húnán, Húběi, Sìchuān, Shāndōng, Shānxī, Guǎngdōng, Tiānjīn, Shānxī, Jiāngsū, Fújiàn อานฮุย เจ้อเจียง เหอหนาน เหนอเป่ย์ หูหนาน หูเป่ย์ เสฉวน ซานตง ซานซี กว่างตง เทียนจิน ซานซี เจียงซู ฝูเจี้ยน เป็นต้น

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
65	卷柏	Juǎn bǎi	กึ่งแปะ	หญ้าร่องไห้

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Selaginella tamariscina Beauv. [sotetsuflavone, amentoflavone, hinokiflavone, isocryptomerin, cryptomerinB, apigenin, trehalose]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ร้อนใน กระหายน้ำ และรักษาโรคเบาหวาน ประจำเดือนไม่ปกติ อาการบาดเจ็บจากการหกล้ม ปวดท้อง หอบหืด อาเจียนเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด เลือดกำเดาไหล [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	东北、华北、华东、中南、陕西、四川 Dōngběi, Huáběi, Huádōng, Zhōngnán, Shǎnxī, Sìchuān พื้นที่ต่างๆ ทั่วไปในประเทศจีน เช่น ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาค ตะวันออก ภาคกลางตอนใต้ ส่านซี เสฉวน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
66	苦瓜	Kǔguā	โควกวย	ต้นมะระ

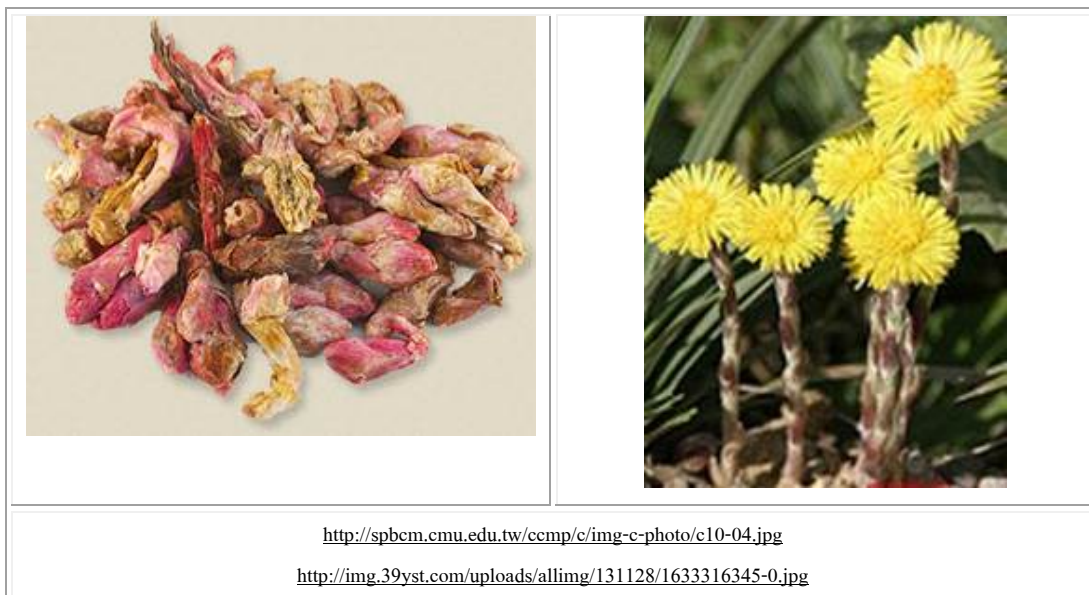
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Momordica charantia [momordicine, momordicine I-V]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยเจริญอาหาร แก่ร้อนใน ปวดฟัน บำรุงเลือด ผดผื่น บวม แก้ โรคบิด ลำไส้อักเสบ [ใบ ผล เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	มีถิ่นกำเนิดในอินโดนีเซีย นำเข้ามาปลูกในประเทศจีนครั้งแรกยุค ราชวงศ์หมิง ปลูกมาบริเวณภาคใต้ของจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
67	苦参	Kǔshēn	โจวเซียม	โสมขม

	
http://cdn.zhongyibaike.com http://photo.hanyu.iciba.com	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Sophora flavescens</i> [苦参碱 (Matrine)、氧化苦参碱 (Oxymatrine)、羟基苦参碱 (Sophoranol)、N-甲基金雀花碱 (N-Methylcytisine)、安那吉碱 (Anagyrene)、鹰睫叶碱 (Baptifdine)、脱氢苦参碱 (Sophocarpine)、d-异苦参碱 (Isomatrine)。 黄酮类化合物苦参啶 (Kuraridin)、去甲苦参酮 (Norkurarinone)、苦参啶醇 (Kurarinol)、苦参醇 (Kurarinol)、新苦参醇 (Neo-kuraridin)、去甲苦参醇 (Nor-kuraridin)、异苦参酮 (Isokurarinone)。异黄酮类化合物芒柄花黄素 (Formononetin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณขับร้อน ชื่น แก้คันตามผิวหนัง ฆ่าเชื้อ ขับปัสสาวะ ลำไส้อักเสบ ส่วนที่ใช้เป็นยา [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	山西 广东 江西 陕西

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
68	款冬花	Kuǎndōnghuā	กว้างต้งฮวย	ดอกตูมแห้ง

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Tussilago farfara [款冬二醇、芸香甙、金丝桃甙、蒲公英黄质] Kuǎndōng èr chún, yúnxiāng dài, jīn sī táo dài, púgōngyīng huáng zhì Faradiol, Butin, Hyperin, Taraxanthin
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการแพ้ากาศ แก้อิโธ ละลายเสมหะ ทำให้ปอดชุ่มชื้น, [ดอกตูม]
สถานที่พบในประเทศจีน	甘肃、山西、宁夏、新疆；陕西、四川、内蒙古、河北 Gānsù, Shānxī, Níng fù, Xīnjiāng; Shǎnxī, Sìchuān, Nèiménggǔ, Héběi กานซู่ ซานซี หิงฝู่ ซินเจียง ส่านซี เสฉวน มงโกเลียใน เหอเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
69	莱菔子	Láifú zi	ไหล่หักจี	เมล็ดหัวผักกาดขาว

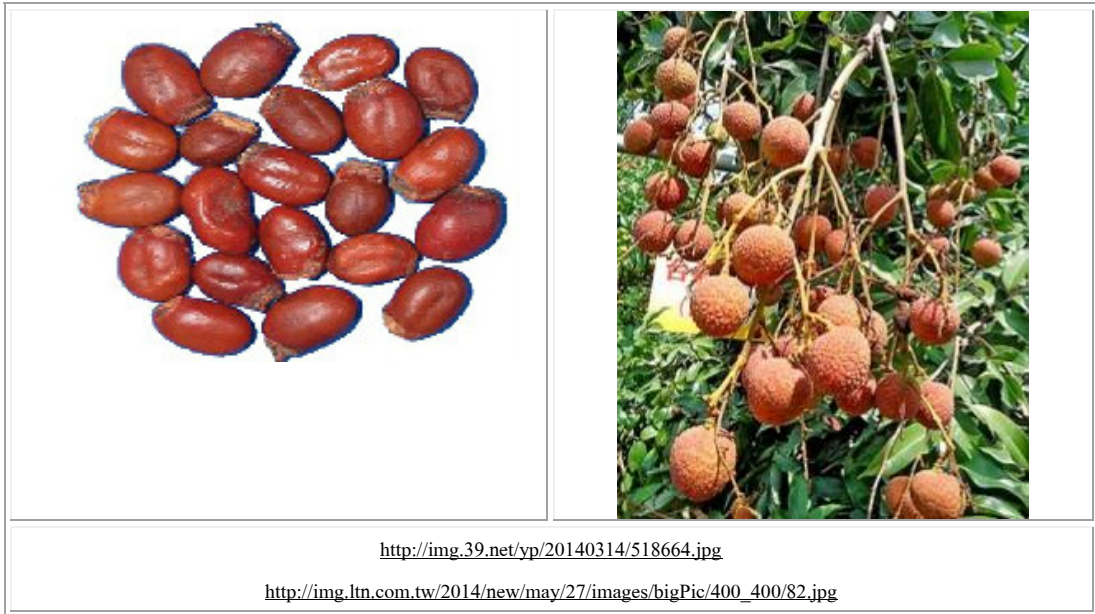
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Raphanus sativus L. [芥子碱, 芥酸, 亚油酸, 亚麻酸] Jièzǐ jiǎn, jiè suān, yà yóu suān, yà má suān Sinapine, erucic acid, linoleic acid, linolenic acid
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยรักษาอาการอาหารไม่ย่อย ท้องอืด แน่นท้อง ช่วยระบาย และ รักษาอาการไอ ช่วยละลายเสมหะ [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北、河南、浙江、黑龙江 Héběi, Hénán, Zhèjiāng, Hēilóngjiāng เหอเป่ย์ เหอหนาน เจ้อเจียง เฮยหลงเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
70	栗壳	Lì ké	ลักัก	เปลือกเกาลัด

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<p><i>Castanea mollissima</i> Bl.</p> <p>酚类、有机酸、多糖、黄酮、内酯、香豆素、植物甾醇和单宁</p> <p>Phenols, organic acids, polysaccharides, flavonoids, lactones, coumarin, phytosterols and tannins</p>
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	<p>รักษาอาการคลื่นไส้ เลือดกำเดาไหล อุจจาระเป็นเลือด ละลายเสมหะ รักษาอาการไอ ขับร้อน [เปลือก]</p>
สถานที่พบในประเทศจีน	<p>西部, 广东 Xībù, guǎngdōng yǐ běijiāng hé xījiāng บริเวณภาคตะวันตกของประเทศจีน มีมากบริเวณ กว่างตง</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
71	荔枝	Lì rén	หลี่เกี๊ยว	เม็ดลิ้นจี่

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Litchi chinensis sonn [亚甲基环丙基甘氨酸 [a- (methylenecyclopropyl) glycine]。并分离出微量的挥发油，其中含 3-羟基丁酮 (3-acetoin)，2, 3-丁二醇 (2, 3-butanediol)，咕 (王巴) 烯 (copaene)，顺-丁香烯 (cis-caryophyllene)，别香橙烯 (allo-aromadendrene)，葎草烯 (humulene)， δ -毕澄茄烯 (δ -cadinene)， α -姜黄烯 (α -curcumene)，菖蒲烯 (calamenene)，喇叭茶醇 (ledol)，愈创木萜 (guaiazulene)，黄根醇 (xanthorrhizol) 和棕榈酸 (palmitic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวด ปวดท้อง ลูกอ๊อดทะบวม [เม็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西、福建、台湾 Guǎngdōng, Guǎngxī, Fújiàn, Táiwān มณฑลกวางตุ้ง, กวางสี, ฝูเจี้ยน, ไต้หวัน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
72	莲子心	Liánzǐ xīn	ไหนจี้ซิม	ใจเม็ดบัว

<http://z.abang.com/d/gancai/1/0/A/2/-/-/P4L.jpg>

http://www.ecnol.com/images/201305/goods_img/460_P_1369867826392.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Nelumbo nucifera</i> Gaertn [莲心碱 (liensinine), 异莲心碱 (isoliensinine), 甲基莲心碱 (neferine), 荷叶碱 (nuciferine), 前荷叶碱 (pronuciferine), 牛角花碱 (lorusine), 甲基紫堇杷灵 (methylcorypalline), 去甲基衡州悟乌药碱 (demethylcoclaurine 或 higenamine), 亚美罂粟碱 (armepavine), 莲子碱 (nelumbine), 4'-甲基衡州悟乌药碱 (4'-methyl-N-methylcoclaurine), 此外尚含木犀草甙 (galuteolin), 金丝桃甙 (hyperin) 以及芸香甙 (rutin), β -谷甾醇 (β -sitosterol), β -谷甾醇脂肪酸酯 (β -sitosterol fatty acid ester), 棕榈酸, 不饱和酮酸及叶绿素 (chlorophylls)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงหัวใจ แก้ช็อค คลายหงุดหงิด แก้กระหาย อาเจียนเป็นเลือด บำรุงเชื้ออสุจิ [ใจเม็ดบัว]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖南、湖北、江西、福建、江苏、浙江 Húnán, Húběi, Jiāngxī, Fújiàn, Jiāngsū, Zhèjiāng หูหนาน หูเป่ย์ เจียงซี ฝูเจี้ยน เจียงซู เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
73	莲子	Liánzǐ	โน้ยจี้	เมล็ดบัว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Semen Nelumbinis [碳水化合物, 蛋白质, 脂肪, 钙, 磷, 铁 Carbohydrates, protein, fat, calcium, phosphorus, iron]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงประสาท บรรเทาโรคกระเพาะ อาหารไม่ย่อย ความดันโลหิต สูง บำรุงไต และปัสสาวะไหลโดยไม่รู้ตัว มีฤทธิ์บำรุงม้าม หยุดถ่าย [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖南、湖北、江西、福建、江苏、浙江 Húnán, Húběi, Jiāngxī, Fújiàn, Jiāngsū, Zhèjiāng หูหนาน หูเป่ย์ เจียงซี ฝูเจี้ยน เจียงซู เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
74	列当	Liè dāng	เล็กตัน	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Orobanche coerulescens</i> [甾醇、三萜类、氨基酸、原儿茶醛；水苏糖 Sterols, triterpenoids, amino acids, protocatechualdehyde; stachyose (stachyose)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บรรเทาอาการโรคไต แขนขาอ่อนแรง ท้องร่วง อาหารไม่ย่อย บำรุง กระดูก [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	内蒙古、山西、陕西、山东、湖北 Nèiménggǔ, Shānxī, Shǎnxī, Shāndōng, Húběi มองโกเลียใน ซานซี ซานซี ซานตง หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
75	龙眼肉	Lóngyǎn ròu	เหล่ง หงัง เน็ก	เนื้อลำไย

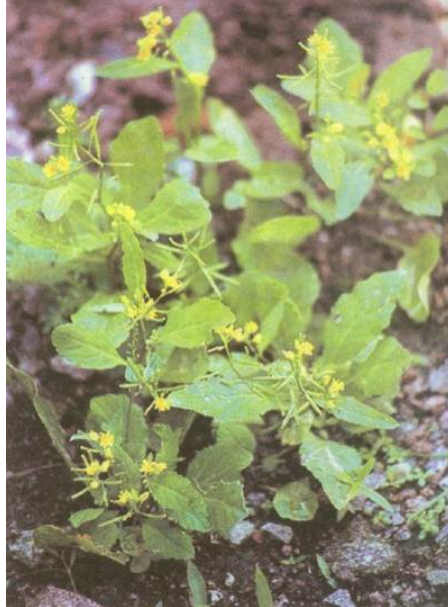
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Dimocarpus longan Lour. [葡萄糖 (glucose) 26.91%, 蔗糖 (sucrose) 0.22%, 酸类 (以酒石酸计) 1.26%, 腺嘌呤 (adenine) 和胆碱 (choline)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงเลือด, หัวใจ, ม้าม [เนื้อ]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、台湾, 广东, 广西, 云南 Fújiàn, Táiwān, Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán ฝูเจี้ยน, ไต้หวัน, กวางตุ้ง, ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
76	绿豆	Lǜdòu	เหล็กเต๋า	ถั่วเขียว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Vigna radiata</i> (Linn.) Wilczek. [胡萝卜素 Húluóbo sù (carotene), 核黄素 hé huáng sù (riboflavine); 蛋白质以球蛋白类 dàn bái zhí yǐ qiú dàn bái lèi (globulin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ลดไข้ อาเจียน หอบหืด ละลายเสมหะ ปวดหัว วิงเวียน ตาลาย ช่วยขับปัสสาวะ ถอนพิษ [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	河南、河北、山东、安徽 Hénán, Héběi, Shāndōng, Anhūi เหอหนาน, เหนอเป่ย์, ซานตง อานฮุย

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
77	绿豆草	Lùdòu cǎo	เล็งเต่าเช่า	หญ้าถั่วเขียว

<http://www.chaofood.com/stuff/stuffimg/188.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Nasturtium montanum Wall Vitamins, Rorippa hormone, protein, carotene, Rorippa amide
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ได้รับบาดเจ็บ อากาศท้องเสีย เจ็บคอ ขับปัสสาวะ ใอเป็นเลือด แผลในปาก คับพิษ ทำให้เลือดเย็น [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	潮汕 Cháoshàn ฉาวซ่าน (แต้จิ๋ว)

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
78	罗汉果	Luóhànguǒ	หล่อฮั่งก้วย	ลูกอรหันต์

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Fairy fruit (Cucurbitaceae) [汉果 𠵼 Hàn guǒ dài mogroside), 甜度是蔗糖 tián dù shì zhètáng (srcrose), D-甘露醇 D-gānlù chún (D-mannitol), 葡萄糖 pútáotáng (glucose), 果糖 guǒtáng (fructose), 维生素 C wéishēngsù (vitamin C)。亚油酸 Yà yóu suān (linoleic acid), 油酸 yóu suān (oleic acid), 棕榈酸 zōnglǚ suān (palmitic acid), 硬脂酸 yìng zhī suān (stearic acid), 棕榈油酸 zōnglǚ yóu suān (palmitoleic acid), 肉豆蔻酸 ròu dòukòu suān (myristic acid), 月桂酸 yuèguì suān (lauric acid), 癸酸 guǐ suān (decanoic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการไอ เจ็บคอ คออักเสบ ขับเสมหะ โรครกระเพาะ เจ็บพลัน ท้องผูก [ผล]
สถานที่พบในประเทศจีน	南方, 广西、广东、湖南 Nánfāng ,Guǎngxī, Guǎngdōng, Húnán บริเวณตอนใต้ของประเทศจีน เช่น กว่างซี กว่างตง หูหนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
79	马蹄金	Mǎtí jīn	เบ้เตี้ยกิม	หญ้ารอยเท้าม้า

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Dichondra repens [委陵菜酸 Wěi líng cài suān (tormentic acid)、尿嘧啶 niào mìdìng (uracil)、茵芋甙 yīn yù dài (skimmin)、甘油 gānyóu (glycerin)N-(N-苯甲酰基-L-苯丙氨酰基-N-běn jiǎ xiānjī-L-běn bǐng ān xiānjī)-O-乙酰基-L-苯丙氨醇 O-yíxiān jī-L-běn bǐng ān chún (N-(N-benzoyl-L-phenylalanyl)-O-actyl-L-phenylalano)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการโรคบิด หนอง บวม ตุ่ม ถอนพิษงู และบาดเจ็บ ฟกช้ำ [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	พบในทุกพื้นที่ทางตอนใต้แม่น้ำฉางเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
80	茅根	Máogēn	เหม่ากิ่ง	รากหญ้าคา

<http://www.yaopinnet.com/zy/yaocai/tupian/Baimaogen2.jpg>

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Baimaogen-YuanTai.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	<i>Imperata cylindrical</i> [芦竹素 <i>Lú zhú sù</i> (arundoin), 印白茅素 <i>yìn báimáo sù</i> (cylindrin), 薏苡素 <i>yì yǐ sù</i> (coixol), 羊齿烯醇 <i>yáng chǐ xī chún</i> (fernenol), 西米杜鹃醇 <i>xī mǐ dùjuān chún</i> (simiarenol), 异山柑子萜醇 <i>yì shān gānzi tiē chún</i> (isoarborinol), 白头翁素 <i>báitóuwēng sù</i> (anemonin) 豆甾醇 <i>Dòu zāichún</i> (stigmasterol), β -谷甾醇 <i>b-gǔ zāichún</i> (b-sitosterol), 菜油甾醇 <i>càiyóu zāichún</i> (camposterol), 蔗糖 <i>zhètáng</i> (sucros), 葡萄糖 <i>pútáotáng</i> (glucose) 果糖 <i>guǒtáng</i> (fructose), 木糖 <i>mù táng</i> (sylose); 枸橼酸 <i>Jǔ yuán suān</i> (cittic acid) 草酸 <i>cǎosuān</i> (oxalic acid) 苹果酸 <i>píngguǒ suān</i> (malic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ล้างพิษ อาเจียนเลือด เลือดในปัสสาวะ โรคตีช่าน ลดไข้กระหายน้ำ อาเจียน ไอ ห้ามเลือด ขับปัสสาวะ [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	台湾、广东、海南 <i>Táiwān, Guǎngdōng, Hǎinán</i> ไต้หวัน กว่างตงไห่หนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
81	没药	Mò yào	หมกเถียะ	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Commiphora myrrha Eng1. [α 及 β 罕没药酸 A jí b hǎn mò yào suān (heerabomyrrholic acid), α , β 及 γ 没药酸 a, b jí g mò yào suān (commiphoric acid), 没药尼酸 mò yào ní suān (commiphorinic acid), α 及 β -罕没药酚 a jí b-hǎn mò yào fēn (beerabomyrrhol), 没药树脂 mò yào shùzhī (heeraboresene), 没药帖醇 mò yào tiē chún (commiferin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยการไหลเวียนของเลือด รักษาอาการเจ็บหน้าอก ปวดท้อง ปวดประจำเดือน ฟกช้ำ ตามวม [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	พืชชนิดนี้ไม่พบในประเทศจีน นำเข้ามาจาก Somalia, Ethiopia, southern Arabian, Peninsula

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
82	马勃	Mǎ bó	เบ้แปะ	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

http://www.pharmnet.com.cn/image/chem_service/cyzy_m/100047_1.jpg

<http://www.naturephoto-cz.com>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Lasiosphaera [4, 6, 8(14), 22-麦角甾四烯-3-酮 4,6,8(14),22-Màijiǎo zāi sì xī-3-tóng (ergosta- 4,6,8(14), 22-tetraen-3-one) , 5 α , 8 α -表二氧-6, 22- 麦角甾二烯-3 β -醇 5 α ,8 α -biǎo èr yǎng-6,22-màijiǎo zāi èr xī-3 β -chún (5 α ,8 α -epidioxyergosta-6,22-dien-3 β -ol), 油酸 yóu suān (oleicacid), 棕榈酸 zōnglú suān (palmitic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับพิษในปอด ห้ามเลือด เจ็บคอ ไอ เสียงแหบ เลือดกำเดา [ผล]
สถานที่พบในประเทศจีน	安徽、湖北、湖南、甘肃、新疆、贵州 Ānhuī, Húběi, Húnán, Gānsù, Xīnjiāng, Guìzhōu อานฮุย หูเป่ย์ หูหนาน กานซู่ ซินเจียง กุ้ยโจว

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
83	马兜铃	Mǎ dōu líng	เบ้เตาเลง	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Aristolochia debilis [马兜铃酸 Mǎ dōu líng suān (Aristolochic acid, 碱木兰花碱 jiǎn mù lán huā jiǎn (Magnoflorine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคปอด ไอ ขับเสมหะ ใอเป็นเลือด [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	黑龙江、吉林、河北、山东、江苏、安徽 Hēilóngjiāng, Jílín, Héběi, Shāndōng, Jiāngsū, Ānhuī เฮยหลงเจียง จีหลิน เหนือเป่ย์ ซานตง เจียงซู อานฮุย

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
84	牡丹皮	Mǔdānpí	โบ้ต้งฟ่วย	เปลือกรากโบทัน
				
<p>http://img.ecgoods.com/upload/product/9786/200810/b_1223624325845134931.jpg</p> <p>http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Mudanpi-YinPian.jpg</p>				

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<p><i>Paeonia suffruticosa</i> Andr. [芍药甙 Sháoyào dài (paeoniflorin), 氧化芍药甙 yǎnghuà sháoyào dài (oxypaeoniflorin), 苯甲酰芍药甙 běn jiǎ xiān sháoyào dài (benzoylpaeoniflorin), 牡丹酚 mǔdān fēn (paeonol), 牡丹酚甙 mǔdān fēn dài (paeonoside), 牡丹酚原甙 mǔdān fēn yuán dài (paeonollide), 牡丹酚新甙 mǔdān fēn xīn dài (apiopaeonoside), 苯甲酰基氧化芍药甙 běn jiǎ xiānjī yǎnghuà sháoyào dài (benzoyloxy-paeoniflorin), 2, 3-二羟基-4-甲氧基苯乙酮 2,3-èr qiāng jī-4-jǐǎ yǎng jī běn yǐ tóng (2,3-dihydroxy-4-methoxyacetophenone), 3-羟基-4-甲氧基苯乙酮 3-qiāngjī-4-jǐǎ yǎng jī běn yǐ tóng (3-hydroxy-4-methoxyacetophenone), 1,2,3,4,6-五没食子酰基葡萄糖 1,2,3,4,6-wǔ mòshízǐ xiānjī pútáotáng (1,2,3,4,6-pentagalloylglucose) 没食子酸 mòshízǐ suān (gallic acid)]</p>
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการอาเจียน เลือดกำเดาไหล อุจจาระเป็นเลือด ประจำเดือนไม่ปกติ [เปลือกของราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北、河南、山东、四川、陕西、甘肃 Héběi, Hénán, Shāndōng, Sìchuān, Shǎnxī, Gānsù เหอเป่ย์ เหอหนาน ซานตง เสฉวน ส่านซี กานซู่

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
85	木槿	Mùjǐn	บั๊กเก็ง	ชบาจีน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Hibiscus syriacus [菊黄素 Jú huáng sù (chrysanthemaxanthin), 花药黄质 huāyào huáng zhì (antheraxanthin), 隐黄质 yǐn huáng zhì (cryptoxanthin), 叶黄素-5, 6-环氧化物 yè huáng sù-5,6-huán yǎng huàwù (lutein-5,6-epoxide). 花瓣含飞燕草素-3-O-葡萄糖苷 Huābàn hán fēi yàn cǎo sù-3-O-pútáotánggān (delphinidin-3-O-glucoside), 矢车菊素-3-O-葡萄糖苷 shǐ chē jū sù-3-O-pútáotáng gān (cyanidin-3-O-glucoside), 矮牵牛素-3-O-葡萄糖苷 ǎi qiān niú sù-3-O-pútáotáng gān (petunidin-3-O-glucoside), 芍药花素-3-O-葡萄糖苷 sháo yào huā sù-3-O-pútáotáng gān (peonidin-3-O-glucoside), 锦葵花素-3-O-葡萄糖苷 jǐn kuí huā sù-3-O-pútáotáng gān (malvidin-3-O-glucoside). 花蕾含 β-胡萝卜素 Huālěi hán b-húluóbo sù (b-carotene), 叶黄素 yè huáng sù (lutein), 木槿粘液质 mùjǐn niányè zhì (hibiscus-mucilage)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไส้ติ่ง ริดสีดวง ใจ ตกขาว โรคหิด [เปลือกกราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北、湖南、江西 Héběi, Húnán, Jiāngxī เหอเป่ย์ หูหนาน เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
86	木香	Mùxiāng	บักเฮียง	โกฐกระดูก

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]</p>	<p>Aucklandia lappa Decne [木香内酯 Mù xiāng nèi zhǐ (mokko lactone)]</p>
<p>สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี แก้ปวด คลายเมื่อยล้า เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องเสีย [รากแห้ง]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศจีน</p>	<p>云南、四川、湖北、湖南、贵州、陕西、甘肃 Yúnnán, Sìchuān, Húběi, Húnán, Guìzhōu, Shǎnxī, gānsù ยูนนาน เสฉวน หูเป่ย์ หูหนาน กุ้ยโจว ซานซี กานซู่</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
87	木賊草	Mù zé cǎo	บักซึกเซ่า	หญ้าหางม้า

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	CommonScouringRushHerb [烟碱 Yān jiǎn (nicotine), 犬问荆碱 quǎn wèn jīng jiǎn (palustrine), 山柰酚-3-槐糖甙-7-葡萄糖甙 shān nài fēn-3-huái táng dài-7-pútáotáng dài (kaempferol-3-sophoroside-7-glucoside), 山柰酚-3-槐糖甙 shān nài fēn-3-huái táng dài (kaempferol-3-sophoroside)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ฆ่าเชื้อ โรคสะเก็ดเงิน แก้อักเสบ ขับปัสสาวะ แก้ไข้หวัด ไอ ตาพร่า มัว [ลำต้น]
สถานที่พบในประเทศจีน	黑龙江、吉林、辽宁、河北、安徽、湖北、四川、贵州、云南、山西、陕西、甘肃、内蒙古、新疆、青海 Hēilóngjiāng, Jílín, Liáoníng, Héběi, ānhuī, Húběi, Sìchuān, Guìzhōu, Yúnnán, Shānxī, Shǎnxī, Gānsù, Nèiménggǔ, Xīnjiāng, Gīnghǎi เขยหลงเจียง จีหลิน เหลียวหนิง เหอเป่ย์ อานฮุย หูเป่ย์ เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน ซานซี ซานซี กานซู มงโกเลียใน ซินเจียง ชิงไห่

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
88	蔓荆子	Mànjīngzi	หมั่งเกงกี	คนทีสอ

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Vitex rotundifolia</i> [蒺烯 Kǎn xī (Camphene), 蒺烯 pài xī (Pinene)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้หวัด ปวดหัว ปวดฟัน ตาบวม ปวดตา น้ำตาไหล [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	山东、江西、浙江、福建 Shāndōng, Jiāngxī, Zhèjiāng, Fújiàn ซานตง เจียงซี เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
89	枇杷叶	Pípá yè	ปี่แป๊ะเฮียะ	ใบปี่แป๊ะ

<http://www.kmzyw.com/>

http://pic8.nipic.com/20100719/4540997_162251022665_2.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Eriobotrya japonica Thunb. [橙花叔醇 Chéng huā shū chún (nerolidol), 金合歡醇 jīn héhuān chún (farnesol). (๒) 苦杏仁甙 kǔ xìng rén dài (amygdalin), 酒石酸 jiǔshísuān (tartaric acid), 枸橼酸 jǔ yuán suān (citric acid), 蘋果酸 píngguǒ suān (malic acid), 齊墩果酸 qí dūn guǒ suān (oleanolic acid), 熊果酸 xióng guǒ suān (ursolic acid), 2a-羥基熊果酸 2a-qiǎngjī xióng guǒ suān (2a-hydroxyursolic acid), 6a, 19a-二羥基熊果酸 6a,19a-èr qiǎng jī xióng guǒ suān (6a,19a-dihydroxyursolic acid), 馬斯里酸 mǎ sī lǐ suān (maslinic acid), 枇杷佛林 pí pá fú lín (eriobofuran), 枇杷呋喃 pí pá fū lín (logatifolin)A, 金絲桃甙 jīn sī táo dài (hyperoside)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไอ ละลายเสมหะ [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、江苏、浙江、福建、湖北 Guǎngdōng, Jiāngsū, Zhèjiāng, Fújiàn, Húběi กว่างโจว เจียงซู เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
90	蒲黄	Púhuáng	โพะฮั้ง	ต้นทางแมว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cattail Pollen [1.Typha angustifolia L.2.Typha latifolia L3.Typha orientalis Preel4.Typha angustata Bory et Chaub.]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการอาเจียนเป็นเลือด เลือดกำเดาไหล ตกเลือด ไข้ห้ามเลือด จากบาดแผล แก้ปวดประจำเดือน [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	东北、华北、西北、华东及河南、湖北、广西、四川、贵州、云南 Dōngběi, Huáběi, Xīběi, Huádōng ,Hénán,Húběi, Guǎngxī, Sìchuān, Guìzhōu, Yúnnán ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และพื้นที่มณฑลเหอหนาน หูเป่ย์ กว่างซี เสฉวน กุ้ยโจว และ ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
91	前胡	Qiánhú	จ๋อยฮั่ว	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Peucedanum praeruptorum [1.Peucedanum praeruptorum Dunn2.Angelica decursiua (Miq.) Franch. Et Saw. [Porphyroscias decursiua Miq.; Peucedanum decursium (Miq.) Maxim.]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ละลายเสมหะ แก้อาการไอ ตัวร้อน [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖北、甘肃、福建、安徽、江西、湖南、贵州、四川、广西、江苏 Húběi, Gānsù, Fújiàn, ānhuī, Jiāngxī, Húnán, Guìzhōu, Sichuān, Guǎngxī, Jiāngsū มณฑลหูเป่ย์ กานซู ฝูเจี้ยน อานฮุย, เจียงซี, หูหนานก๊วยโจว, เสฉวน, เจียงซู

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
92	青黛	Qīngdài	แจไต	ไม่มีชื่อภาษาไทย

	
<p>http://pic.pimg.tw/ddes/1380502862-2813270068.jpg</p> <p>http://c.blog.xuite.net/c/7/5/0/23506701/blog_2352078/txt/60201639/12.jpg</p>	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Acanthaceae Baphicacanthus cusia (Nees) Bremek.、 Polygonum tinctorium Ait. Isatis indigotica Fort.
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้อ่อนใน ถอนพิษ หยุดเลือดกำเดาไหล ไอเป็นเลือด แน่นหน้าอก [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、云南、江苏 Fújiàn, Yúnnán, Jiāngsū ฝูเจี้ยน ยูนนาน เจียงซู

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
93	青皮	Qīngpí	แซ่ฝ้าย	ผิวส้มเขียว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Citrus Undeveloped Exocarpium [synephrine acetate]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้ลมปราณไหลเวียนดี ช่วยย่อย [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、安徽、浙江、江西、台湾、湖北、湖南、广东、广西、海南、四川、贵州、云南 Jiāngsū, ānhuī, Zhèjiāng, Jiāngxī, Táiwān, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Guǎngxī, Hǎinán, Sìchuān, Guìzhōu, Yúnnán เจียงซู อานฮุย เจ้อเจียง ไต้หวัน หูเป่ย์ หูหนาน กว่างตง กว่างซี ห่ายหนาน ชื่อชวน กุ้ยโจว ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
94	肉豆蔻	Ròudòukòu	เน็กเต่าควง	จันทน์เทศ

<http://cdn.womenshealthmag.com/files/images/1005-lost-spice-nutmeg.jpg>

http://lyyou168.cn/travel/caribbean/grenadagrenadines/pic1/gbt_20.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Myristica fragrans</i> [myristicin]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ท้องเสีย ช่วยให้มีลมปราณไหลเวียนดี แก้ปวดแน่นท้อง [เนื้อ ผลไม้]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西、云南 Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán กว่างตง กว่างซี ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
95	三七	Sānqī	ซานฉิก	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

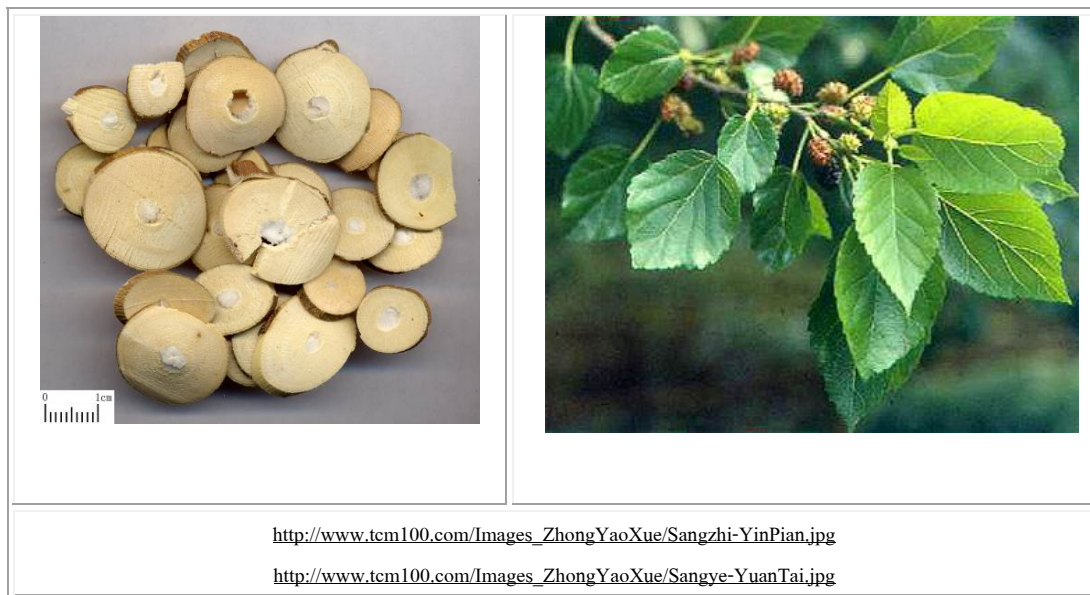
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Panax pseudo-ginseng var. notoginseng [Saponin]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สลายคั่งเลือด ห้ามเลือด ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี รักษาความดันโลหิตสูง โลหิตจาง แก่ปวด [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	云南、广西、江西、四川 Yúnnán, guǎngxī, jiāngxī, sīchuān ยูนนาน กว่างซี เจียงซี เสฉวน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
96	桑叶	Sāngyè	ซังจับ	ใบหม่อน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Folium Mori[inokosterone)、脱皮甾酮 (ecdysterone)、β-保甾醇、芸香甙、桑甙 (morocetin)、异槲皮甙、伞形花内酯 (umbelliferone)、东莨菪甙 (scopolin)、α-、 β-己烯醛 (α-, β-hexenal)、葫芦巴碱 (trigonelline)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ลดความดันโลหิต ลดเบาหวาน ลดความชื้นของเลือด ขับปัสสาวะ [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、江苏、安徽、湖南、四川、广东 Zhèjiāng, Jiāngsū, ānhuī, Húnán, Sìchuān, Guǎngdōng เจ้อเจียง เจียงซู อานฮุย หูหนาน เสฉวน กว่างตง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
97	桑枝	Sāng zhī	ซิงกี	กิ่งหม่อน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Ramulus Mori. [茎含黄酮成分桑素 (Mulberrin)、桑色烯 (Mulberrochromene)、环桑索 (Cy-clomulberrin)、环桑色烯 (Cyclomulberrochromene)。木树含桑色素 (Morin)、杨树宁 (Cudranin)、桑酮 (Ma-clurin)、四羟基芪 (Tetrahydroxystilbene)、二氢桑色素 (Dibydromorin)、二氢山柰酚 (Dihydrokaempferol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการปวดบวมตามข้อ ปวดบวมตามแขนตามขา [กิ่ง]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、江苏、安徽、湖南、四川、广东 Zhèjiāng, Jiāngsū, ānhuī, Húnán, Sìchuān, Guǎngdōng เจ้อเจียง เจียงซู อานฮุย หูหนาน เสฉวน กว่างตง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
98	砂仁	Shā rén	ซำยั้ง	ลูกเร่ว

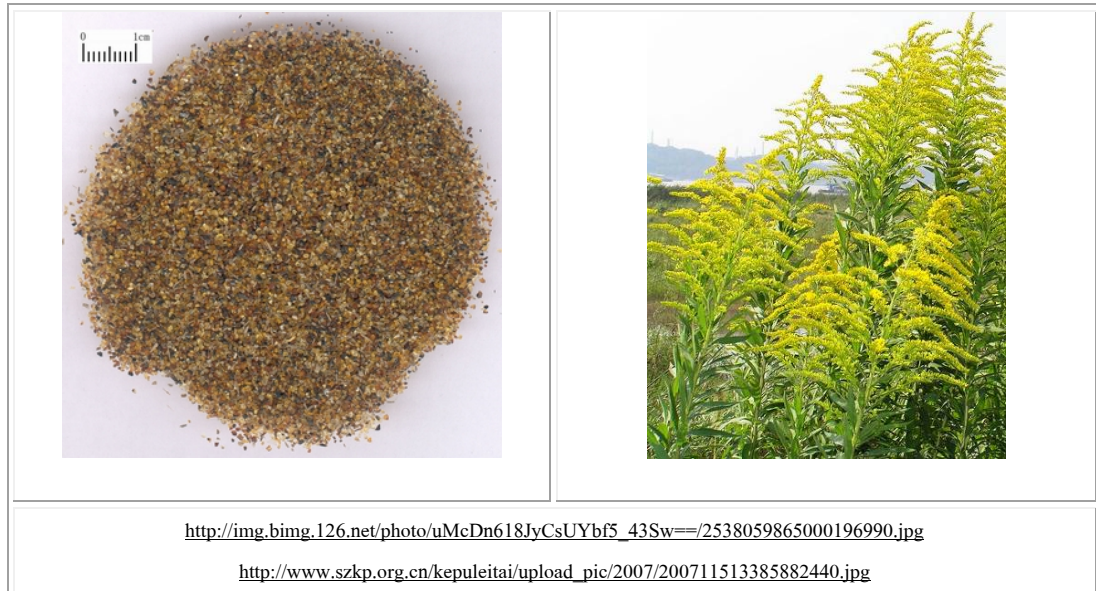
ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Amomum villosum Lour. [borneol)、β-谷甾醇(β-sitosterol)、乙酸龙脑酯(borneol acetate)、香草酸(borneol acetate)、原儿茶(protocatechuic acid)、槲皮素(queracetin)、异槲皮苷(isoquercitrin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับชื้น แก้คลื่นไส้ ท้องเดิน [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西、云南 Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán กวางตุ้ง กวางสี ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
99	石蒜	Shí suàn	เจียะเซิง	ไม่มีชื่อภาษาไทย

	
<p>http://www.zgycsc.com/sbinfo-htm-sbid-61048.html</p> <p>http://a4.att.hudong.com/70/56/01300000356220126490565750148.jpg</p>	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Lycoris radiate [含石蒜碱 (lycorine)、加兰他敏 (galanthamine)、石蒜胺碱 (lycora-mine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับชื้น แก้คลื่นไส้, ท้องเดิน [เมล็ดจากดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、江苏、安徽、江西、福建、湖北、广东、广西、四川、贵州、云南、山东、河南、陕西 Zhèjiāng, jiāngsū, ānhuī, jīxiāng, fújiàn, húběi, guǎngdōng, guǎngxī, sìchuan, guìzhōu, yúnnán, shāndōng, hénán, shǎnxī เจ้อเจียง เจียงซู อานฮุย เจียงซี ฝูเจี้ยน หูเป่ย์ กวางตุ้ง กวางสี เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน ซานตง เหอหนาน ซานซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
100	山厚合	Shānhòuhé	ซัวเก๋าะ	ไม่มีชื่อภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Solidago decurrens Lour. 叶含芦丁和槲皮甙 (quercitrin); 种子含皂甙; 全草含有咖啡酸 (caffeic acid)、绿原酸 (chlorogenic acid)、黄酮类、槲皮素 (quercetin)、芦丁 (rutin)、山柰醇葡萄糖甙、矢车菊双甙 (为矢车菊素-3,5-二葡萄糖甙, cyanidin-3,5-diglucoside)。
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ไล่ลม แก้พิษ แก้ปวด [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、浙江、江西、湖南、湖北、广西、广东、四川、贵州 Jiāngsū, Zhèjiāng, Jiāngxī, Húnán, Húběi, Guǎngxī, Guǎngdōng, Sìchuan, Guìzhōu เจียงซู เจ้อเจียง เจียงซี หูหนาน หูเป่ย์ กว่างซี กว่างตง เสฉวน กุ้ยโจว

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
101	商陆	Shāng lù	เซียงลัก	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Phytolacca acinosa [商陆碱 (Phytolaccine) 商陆酸 (Esculentic acid), 商陆皂甙元 A、B、C (Phytolaccagenin A、B、C), 商陆毒素 (Phytolaccatoxin)、氧化肉豆蔻酸 (Oxyristic acid)、三萜酸 (Jaligouic acid)、皂甙和多量硝酸钾. 商陆中亦含降压成分 γ-氨基丁酸. 垂序商陆根中含商陆皂甙 A、B、D、E、F、D2 (Phytolaccoside A、B、D、E、F、D2)、商陆皂甙元、加利果酸 (Jaligonic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับปัสสาวะ แก้อาการปวด บวมจากพิษ [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	广布于长江以南 Guǎng bù yú chángjiāng yǐ nán มีกระจายทั่วไปบริเวณพื้นที่ได้แม่น้ำฉางเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
102	蛇床子	Shé chuángzi	จ้าวฉ่งจี	ผักชีล้อม

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cnidium monnieri (L.) Cuss [蒺藜 (1-Pine-ne)、茨蒺 (1-Camphene)、异成酸龙脑酯 (Bornyl isovalerate)、异龙脑 (Isoborneol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ฆ่าเชื้อโรค แก้อาการคัน อับชื้นที่อวัยวะเพศ [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北、山东、浙江、江苏、四川 Héběi, Shāndōng, Zhèjiāng, Jiāngsū, Sìchuān เหอเป่ย์ ซานตง เจ้อเจียง เจียงซู เสฉวน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
103	神曲	Shénqū	สิ่งซัก	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Massa Medicata Fermentata [酵母制剂, , , , Yeast preparations, 淀粉酶 yeast, 酵母菌 amylase, 维生素 B 复合体 vitamin B complex, ergosterol 麦角甾醇 (ergosterol),]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการอาหารไม่ย่อย ท้องอืดเพื่อ อาเจียน ท้องเสีย [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	พบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
104	生薄荷	Shēng bòhé	แซป้อห่อ	สะระแหน่

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Mentha haplocalyx Briq [胡椒薄荷 (Peppermint) 及綠薄荷 (Spearmint)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการหน้ามืด วิงเวียน แน่นหน้าอก [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	พบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
105	生艾	Shēng ài	แซ่หง	โกฐจุฬาลำพา

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Artemisia argyi</i> [萜品烯醇-4(Terpinenol-4)、β-石竹烯(β-Caryophyllene)、蒿醇(Artemisia alcohol)、芳樟醇(Linalool)、樟脑(Camphorae)、龙脑(冰片 Borneol)、桉油素(Cineol,Eucalyptol)以及水芹烯(Phellandrene)、毕澄茄烯(Cadinene)、侧柏醇(Thujyl alcohol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ใบขับลม ระบายโลหิต แก้ไข้ใน [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	黑龙江、吉林、辽宁、河北、山东、安徽、江苏、浙江、广东、广西、江西、湖南. Hēilóngjiāng, Jílín, Liáoníng, Héběi, Shāndōng, ānhuī, Jiāngsū, Zhèjiāng, Guǎngdōng, Guǎngxī, Jiāngxī, Húnán. เฮยหลงเจียง จีหลิน เหลียวหนิง เหอเป่ย์ ซานตง อานฮุย เจียงซู เจ้อเจียง กวางตุ้ง กวางสี เจียงซี หูหนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
106	石榴皮	Shíliú pí	เจียะหลิวฝ้าย	เปลือกทับทิม

http://www.taozhy.com/Images_ZhongYaoXue/shiliupi-YaoCai.jpg

http://img4.007swz.com/cpimg/zhiwutiquwu/1qRVutr6c_1323054654.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Punica granatum</i> L. [果皮含鞣质(tannin), 蜡(wax), 树脂(resin), D-甘露醇(D-mannitol), 粘液质(mucilage), 没食子酸(gallic acid), 四聚没食子酸(tetrameric gallic acid), 苹果酸(malic acid), 反油酸(elaidic acid), 异槲皮苷(isoquercetrin), 果胶(pectin), 树胶(gum), 草酸钙(calcium oxalate), 菊糖(inulin), 矢车菊素-3-葡萄糖苷(cyanidin-3-gluco-side), 矢车菊素-3, 5-二葡萄糖苷(cyanidin-3, 5-diglu-coside), 蹄纹天竺素-3-葡萄糖苷(pdargonidin-3-glucoside), 蹄纹天竺素-3, 5-二葡萄糖苷(pelargonidin-3, 5-diglucoside)。从鞣质中分得: 石榴皮苦素(gra-natin)A、B, 石榴皮鞣质(punicalin), 2, 3-0-连二没食子酰石榴皮鞣质(punicalagin)。]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ท้องเสีย ฆ่าพยาธิ ห้ามเลือด [เปลือก]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、台湾、广东、广西 Fújiàn, Táiwān, Guǎngdōng, Guǎngxī ฝูเจี้ยน, ไต้หวัน, กวางตุ้ง, กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
107	酸枣仁	Suānzǎorén	ซิงจ้อยั้ง	เมล็ดท้อเปรี้ยว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Zizyphi Spinosi Semen [含酸枣仁皂甙 A、B (jujuboside A,B)、白桦脂酸 (betulinic acid)、白桦脂醇 (betulin)、黄酮 Flavonoids、脂肪油 fatty oil、蛋白质, protein]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยเจริญอาหาร แก้อาการหน้ามืด วิงเวียน ทำให้นอนหลับสบาย [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	辽宁、内蒙古、河北、河南、山东、山西、陕西、甘肃、安徽、江苏 Liáoníng, Nèiménggǔ, Héběi, Hénán, Shāndōng, Shānxī, Shǎnxī, Gānsù, ānhuī, Jiāngsū เหลียวหนิง มงโกเลีย เหนอเป่ย์ เหนอหนาน ซานตงซานซี ส่านซี กานซู อานฮุย เจียงซู

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
108	苏叶	Sū yè	โซวเอี๊ยะ	ไม่มีชื่อภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Perilla frutescens</i> [白苏醛 (perillaldehyde), 柠檬烯 (limonene), β-丁香烯 (β-caryophyllene), α-香柑油烯 (α-bergamotene) 及 芳樟醇 (linlaool)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยขับเหงื่อ รักษาอาการปวดหัว หน้ามืด มึน วิงเวียน อาเจียน [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏, 湖北 Jiāngsū, Húběi เจียงซู, หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
109	桃仁	Táorén	ท้อยั้ง	เมล็ดในของลูกท้อ

	
<p>http://a3.att.hudong.com/12/71/20300542493142139781712355806_s.jpg</p> <p>http://aoi-sketchblog.c.blog.so-net.ne.jp</p>	

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์</p> <p>[สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]</p>	<p>Semen Persicae [苦杏仁甙 (amygdalin), 24-亚甲基环木菠萝烷醇 (24-methylene cycloartanol), 柠檬甙二烯醇 (citrostadienol), 7-去氢燕麦甾醇 (7-dehydroavenasterol), 野樱甙 (prunasin), β-谷甾醇 (β-sitosterol), 菜油甾醇 (campesterol), β-谷甾醇-3-0-β-D-吡喃葡萄糖甙 (β-sitosterol-3-0-β-D-glucopyranoside), 菜油甾醇-3-0-β-D-吡喃葡萄糖甙 (campesterol-3-0-β-D-glucopyranoside), β-谷甾醇-3-0-β-D- (6-0-棕榈酰) 吡喃葡萄糖甙 (β-sitosterol3-0-β-D- (6-0-palmityl) glucopyranoside), β-谷甾醇-3-0-β-D- (6-0-油酰) 吡喃葡萄糖甙 (β-sitosterol3-0-β-D- (6-0-oleyl) glucopyranoside), 菜油甾醇-3-0-β-D- (6-0-棕榈酰) 吡喃葡萄糖甙 (campesterol3-0-β-D- (6-0-palmityl) glucopyranoside), 菜油甾醇-3-0-β-D- (6-0-油酰) 吡喃葡萄糖甙 (campesterol3-0-β-D- (6-0-o-leyl) glucopyranoside), 甲基-a-D-呋喃果糖甙 (methyl-a-D-fructofuranoside), 甲基-β-D-吡喃葡萄糖甙 (methyl-β-D-glucopyranoside), 色氨酸 (tryptophane), 葡萄糖 (glucose) 及蔗糖 (sucrose) 。]</p>
<p>สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>ช่วยให้เลือดและลมปราณไหลเวียนดี หล่อลื่นลำไส้ รักษาอาการท้องผูก ปวดประจำเดือน ประจำเดือนไม่ปกติ [เมล็ด]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศจีน</p>	<p>辽宁、河北、河南、山东、四川、云南 Liáoníng, Héběi, Hénán, Shāndōng, Sìchuān, Yúnnán เหลียวหนิง เหนอเป่ย์ เหนอหนาน ซานตง เสฉวน ยูนนาน</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
110	通草	Tōngcǎo	ทงเช่า	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

http://img0.pchouse.com.cn/pchouse/1112/18/160061_3.jpg

<http://www.jiankangti.com/uploads/201404/1398004931m57pMUHZ.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Trevesia palmate [叶含通脱木皂甙 L-II a、L-II b、L-II c、L-II d (papyrioxide L-II a、L-II b、L-II c、L-II d)，其中 L-II a 是 L-II c 的后生产物，而 L-II b 也可能是 L-II d 的后生产物[4]，还含通脱木皂甙元 A-J (paryriogenin A-J)，及原通脱木皂甙元 A1、A2 (propapyriogenin A1、A2) 和槲皮甙。(quercitrin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับปัสสาวะ ขับน้ำนม [ถึง ก้าน]
สถานที่พบในประเทศไทย	陕西、江西、台湾、湖北、湖南、广东、广西 Shǎnxī, Jiāngxī, Táiwān, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Guǎngxī ส่านซี เจียงซี ไต้หวัน หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
111	通天连	Tōngtiān lián	ท่งทีเหลียง	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Tylophora koi Merr. [娃儿藤定碱(Tylophorinidine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวดท้อง แก้พิษงู ล้างพิษ แก้หวัด [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西 Guǎngdōng, Guǎngxī กวางตุ้ง กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
112	兔丝子	Tùsizi	โถ้วซีจี	เมล็ดฝอยทอง

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cuscuta chinensis Lam. [槲皮素(querletin), 紫云 (astragalín), 金丝桃甙(hyperin)及槲皮素-3-O-β-D-半乳糖-7-O-β-葡萄糖甙(querletin-3-O-β-D-galactoside-7-O-β-glucoside)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต รักษากลุ่มอาการของระบบตับ รักษาอาการปวดเอว และระบบสืบพันธุ์ [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	พบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศจีน มีมากในพื้นที่ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
113	天南星	Tiānnánxīng	เทียนน้ำแซ	วงศ์บอน

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Tiannanxing-YaoCai.jpg

<http://a2.att.hudong.com/47/45/01300001369395135951457441164.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Arisaema erubescens (Wall.) Schott [1-乙酰基-β-咔啉 (1-acetyl-β-carboline) , β-谷甾醇 (β-sitosterol) , β-咔啉 (β-carboline) 掌叶半夏碱乙 (pedatisectine B) 尿嘧啶 (uracil) , 菸酰胺 (nicotinamide) , 5-甲基尿嘧啶 (5-methyl-uracil, thymine) , 棕榈酸及 2-甲基-3-羟基吡啶 (2-methyl-3-hydroxy-pyridine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ละลายเสมหะ ขับลม แก้ปวด ลดบวม [หัวและเหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	四川、贵州、云南、广西、湖南、陕西、甘肃、安徽、浙江、河北 Sìchuan, Guìzhōu, Yúnnán, Guǎngxī, Húnán, Shǎnxī, Gānsù, ānhuī, Zhèjiāng, Héběi เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน หูหนาน ซานซี กานซู อานฮุย เจ้อเจียงเหอเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
114	五加皮	Wǔ jiā pí	โหวงเกียฝัวย	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

	
<p>http://www.pharmnet.com.cn/image/chem_service/cyzy_m/100523_1.jpg</p> <p>http://a3.att.hudong.com/06/26/01300000692008126550261396402_s.jpg</p>	

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]</p>	<p>Eleutherococcus gracilistylus [香薷 (syringin), 刺五加甙 (eleutheroside)B1, 即是异春皮定-α-D-葡萄糖甙 (isofraxidin-α-D-glucoside), 右旋芝麻素 (sesamin), 16α-羟基-(-)-贝壳松-19-酸[16α-hydroxy-(-)-kauran-19-oic acid), β-谷甾醇 (β-sitosterol), β-谷甾醇葡萄糖甙 (β-sitosterol glucoside), 硬脂酸 (stearic acid), 棕榈酸 (palmitic acid), 亚麻酸 (linolenic acid) 及维生素 A、B1]</p>
<p>สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>แก้ปวดข้อ ปวดตามเส้นเอ็น บำรุงสมอง ช่วยความจำ ขับปัสสาวะ [เปลือก]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศจีน</p>	<p>湖北、河南、安徽、四川 Húběi, Hénnán, ānhuī, Sìchuān หูเป่ย์ เหอหนาน อานฮุย เสฉวน</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
115	细辛	Xìxīn	ซี่ซิ่น	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Asarum sieboldii [α-蒎烯 (α-pinene)、樟烯 (camphene)、β-蒎烯 (β-pinene)、月桂烯 (myrcene)、香桉烯 (Sabinene)、柠檬烯 (limonene)、1, 8-桉叶素 (1, 8-cineole)、对-聚伞花素 (p-cymene)、γ-松油烯 (γ-terpinene)、异松油烯 (terpinolene)、龙脑 (borneol)、优葛缕酮 (eucarvone)、爱草脑 (esTCMLIBagole)、2-异丙基-5-甲基茴香醚 (2-isopropyl-5-methylanisole)、3, 5-二甲氧基甲苯 (3, 5-dimethoxytoluene)、黄樟醚 (safrole)、甲基丁香油酚 (methyl eugenol)、细辛醚 (asaricin)、肉豆蔻醚 (myristicin)、榄香脂素 (elemicin)、β-水芹烯 (β-phellandrene)、β-松油烯 (β-terpinene)、3, 4-二甲基-2, 4, 6-辛三烯 (3, 4-dimethyl-2, 4, 6-octatriene)、表樟脑 (Epicamphor)、异龙脑 (isoborneol)、α-松油醇 (α-terpineol)、十五烷 (Pentadecane)、β-甜没药烯 (β-bisabolene)、2-甲氧基黄樟醚 (croweacin)、卡枯醇 (kakuol)、细辛脑 (asarone)、N-异丁基十二碳四烯酸胺 (N-isobutyldodecanoic acid amide)。另含和乌胺 (higenamine)。]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวดหัว ปวดฟัน ปวดตามข้อกระดูก แก้ไอ แก้หวัด ช่วยละลายเสมหะ คัดจมูก [ทุกส่วนของพืช]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、河南、山东、河北、江西、陕西、四川、安徽 Zhèjiāng, Hénnán, Shāndōng, Héběi, Jiāngxī, Shānxī, Sìchuān, ānhuī เจ้อเจียง เหอหนาน ซานตง เหนือเป่ย์ เจียงซี ซานซี เสฉวน อานฮุย

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
116	溪黄草	Xī huáng cǎo	คยอั้งเซ่า	หญ้าดีหมี

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Rabdosia serra [溪黄草素 (rabdoserrin)A、B、D, 以及尾叶香茶菜素 (excisanin)A, 2 α -羟基熊果酸 (2 α -hydroxyl-ursolic acid), 熊果酸 (ursolic acid), β -谷甾醇 (β -sitosterol) 和 β -谷甾醇甙 (β -sitosterol glucoside)。]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ล้างพิษ ดีซ่าน ระงับบวม [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、江西、福建、湖北、湖南、广东、海南、广西、西藏 Zhèjiāng, Jiāngxī, Fújiàn, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Hǎinán, Guǎngxī, Xīzàng เจ้อเจียง เจียงซี ฟู่เจี้ยน หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง ไหล่หล่า กวางสี ทิเบต

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
117	香附	Xiāng fù	เฮียงหู	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์</p> <p>[สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]</p>	<p>Cyperus rotundus [葡萄糖 Glucose 8.3%-9.1%、果糖(fructose) 1.0%-1.7%、淀粉(starch) 40%-41.1%、挥发油(essential oil) 0.65%-1.4%。β-蒎烯(β-Pinene)、樟烯(camphene)、桉叶素(1, 8-cineole)、柠檬烯(limonene)、对-聚伞花素(p-cymene)、香附子烯(cyperene)、芹子三烯(selina TCMLIBiene)、β-芹子烯(β-selinene)、α-香附酮(α-cyperone)、β-香附酮(β-cyperone)。绿叶萜烯酮(patchoulone) α-及 β-莎草醇(α-Rotundol 及 β-Rotundol)、香附醇(Cyperol)、异香附醇(Isocyperol)、古巴二烯(copadiene)、环氧莎草奥(epoxyguaine)、香附醇酮(cyperolone)、莎草奥酮(rotundone)、考布松(dobuson)及异考布松(isokobuson), 4α, 5α-环氧-11-烯-3α-桉叶醇(4α,5α-oxidoeudesm-11-en-3α-ol)、香附子烯-2, 5, 8-三醇(suge TCMLIBiol)等。另据报道, 挥发油中含古巴烯(copaene)、香附子烯、β-榄香烯(β-elemene)、丁香烯(caryophyllene)、α-香附酮、香附醇、广藿香烯醇乙酸酯(patchoulenylacetate)、香附子烯-2-酮-8-醇乙酸酯(sugeonylacetate)。根茎又含鼠李素-3-O-鼠李糖基(1-4)-吡喃鼠李糖甙[rhamnnetin-3-O- rhamnosyl(1-4)-rhamnopyranoside]]</p>
<p>สรรพคุณ</p> <p>[ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>บรรเทาอาการปวด ปรับประจำเดือนให้ปกติ ตกเลือด [เหง้า]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศไทย</p>	<p>辽宁、河北、山东、山西、江苏、安徽、浙江、江西、福建、台湾、湖北、湖南、广东、广西、陕西、甘肃、四川、贵州、云南 Liáoníng, Héběi, Shāndōng, Shānxī, Jiāngsū, ānhuī, Zhèjiāng, Jiāngxī, Fújiàn, Táiwān, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Guǎngxī, Shānxī, Gānsù, Sìchūān, Guìzhōu, Yúnnán เกลียวหนิง เหอเป่ย์ ซานตง ซานซี เจียงซู อานฮุย เจ้อเจียง เจียงซี ฉู่เจี้ยน ไต้หวัน หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง กวางสี ล่านซี กานซู เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
118	橡实	Xiàng shí	เขี้ยชิก	ลูกโอ๊ก

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Coniglobus sphaeroconus [无羁萜酮(friedelin), β - 香树脂酮(β -amyrenone), 羽扇烯酮(lupenone), β -谷甾醇 (β -sitosterol), 豆甾醇(stigmasterol), 菜油甾醇 (campesterol), 阿拉伯聚糖, 硬脂酸(stearic acid), 棕榈 酸(palmitic acid), 油酸(oleic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด ถอนพิษ แก้ท้องเสีย ท้องร่วง [ผล]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖南、湖北、四川、广东、云南、陕西、甘肃、河 南、河北、山西、辽宁、山东、江苏、江西、浙江 Húnán, Húběi, Sìchuān, Guǎngdōng, Yúnnán, Shǎnxī, Gānsù, Hénán, Héběi, Shānxī, Liáoníng, Shāndōng, Jiāngsū, Jiāngxī, Zhèjiāng หูหนาน หูเป่ย เสฉวน กวางตุ้ง ยูนนาน ส่านซี กานซู เหอหนาน เหอเป่ย ซานซี เหลียวหนิง ซานตง เจียงซู เจียงซี เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
119	小红参	Xiǎo hóng cān	โซ่ยั้งเซียม	โสมแดงเล็ก

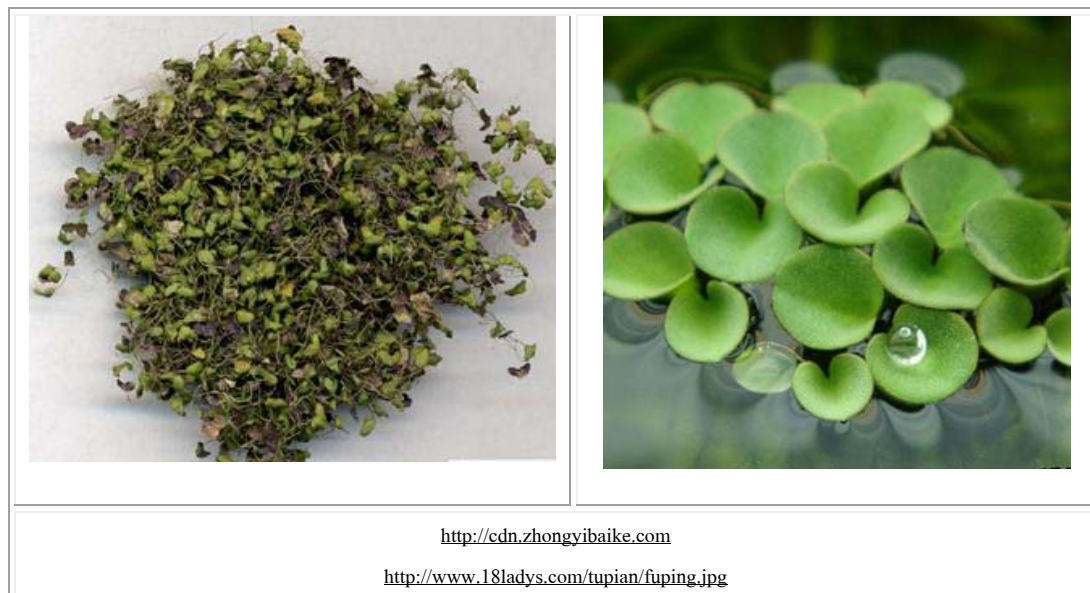

<http://www.boweiguan.com/>

<http://www.wiki8.com/UploadFiles/ZoomImg/2009-1/2009112185236371.jpg.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Galium elegans [三叶鼠尾酮(triuganone)A、B、C, 丹参酮(tanshinone)II A、II B, 亚甲基丹参酮(methylenetanshinone), 隐丹参酮(cryptotanshinone), 二氢丹参酮(dihyrotanshinone) I, 丹参酸甲酯(methyl tanshinonate), 羟基丹参酮(hydroxytanshinone) II A, 羟基亚甲基丹参酮(hydroxymethylenetanshinone)。此外还含弥罗松酚(ferruginol), 柳极酚(sugiol), 三十酸(triacontanoic acid), 三十四酸(tertatriacontanoic acid), 二十八酸(octacosanoic acid), 十六酸(hexadecanoic acid), 消施高丝氨酸(dl-homoserine), 对-羟基苯甲酸(P-hydroxybenzoic acid), 野雅椿酸(euscaphic acid), 2 α-羟基熊果酸(2 α -hydroxyursolic acid), 鞘蕊花酸(coleonolic acid)。]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการปวดหัว เวียนหัว นอนไม่หลับ อาเจียนเป็นเลือด ปัสสาวะ อุจจาระเป็นเลือด ตกเลือด ประจำเดือนไม่ปกติ [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	四川、云南、西藏 Sichuān, Yúnnán, Xīzàng เสฉวน ยูนนาน ทิเบต

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
120	水萍草	Xiǎo píng cǎo	จ๋วยพียะเช่า	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Spirodela polyrrhiza (L.) Schleid. [紫萍含荭草素(orientin为8-C-β-D-吡喃葡萄糖基木犀草黄素)、牡荆素(vitexin)、芹菜糖(apiose)、木犀草黄素(luteolin)。醋酸钾、氯化钾、碘等。青萍含黄酮类A(1)(flavonoid A(1), C ₂₁ H ₂₀ O ₁₁)、树脂、甾醇、鞣质、维生素B、B ₂]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ลมพิษ แก้คันตามผิวหนัง ขับปัสสาวะ [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西 Guǎngdōng, Guǎngxī กวางตุ้ง กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
121	小茴香	Xiǎo huíxiāng	เสี่ยวห่วยเฮียง	เมล็ดผักชีลาว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี ในพืช (Phytochemistry)]	Foeniculum vulgare Mill. [反式-茴香脑(trans-nethole 63.4%)，其次为柠檬烯(limonene13.1%)，小茴香酮(fenchone 12.1%)，其他有爱草脑(estragole4.7%)， γ -松油烯(γ -terpinene 2.7%)， α -蒎烯(α -pinene 1.9%)，月桂烯(myrcene 0.7%)， β -蒎烯(β -pinene 0.4%)，樟脑(camphor0.2%)，樟烯(camphene 0.1%)，甲氧苯基丙酮(methoxyphenyl acetone 0.1%)及痕量的香桉烯(sabinene)， α -水芹烯(α -phellandrene)，对-聚伞花素(p-cymene)，1, 8-桉叶油素(1, 8-cineole)，4-松油醇(4-terpineol)，反式-小茴香醇乙酸酯(trans-fencho- lacetate)，茴香醛(anisaldehyde)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวดท้อง ปวดประจำเดือน ปวดอัมตะ ท้องอืดเพื่อ อาหารไม่ย่อย ช่วยเจริญอาหาร [เมล็ด]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	西北、东北、四川、贵州、内蒙古、山西、陕西 Xībēi, Dōngběi, Sìchuān, Guìzhōu, Nèiménggǔ, Shānxī, Shǎnxī ตะวันตกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มณฑลเสฉวน กุ้ยโจว มองโกเลีย ซานซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
122	薤白	Xièbái	กุ๋เป๊ะ	กระเทียมโทน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี ในพืช (Phytochemistry)]	Allium macrostemon [薤白甙 (macrostemonoside) A、D、E、F, 异菝葜皂甙元-3-O-β-D-吡喃葡萄糖基 (1→2)-β-D-吡喃乳糖甙 (smilagenin-3-O-β-D-glucopyranosyl (1→2)-β-D-galactopyranoside), 胡萝卜甙 (daucoaterol), 腺甙 (adenoaine), β-谷甾醇 (β-sitosterol), 21-甲基二十三(烷)酸 (21-methyl tricosanoic acid), 琥珀酸 (succinic acid), 前列腺素 (prostaglandin) A1 及 B1]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	เจ็บหน้าอก หายใจขัด [หัว]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	江苏、浙江 Jiāngsū, Zhèjiāng เจียงซู เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
123	咸酸草	Xián suān cǎo	เกี่ยมซิมเกยะ	หญ้าเปลือกหอย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี ในพืช (Phytochemistry)]	Oxalis corniculata L. [抗坏血酸 (ascorbic acid) , 去氢抗坏血酸 (dehydroascorbic acid) , 丙酮酸 (pyruvic acid) , 乙醛酸 (glyoxalic acid) , 脱氧核糖核酸 (deoxyribonucleic acid) , 牡荆素 (vitexin) , 异牡荆素 (isovitexin) , 牡荆素-2''-O-β-D-吡喃葡萄糖甙 (vitexin-2''-O-β-D-glucopyranoside) , 以及 17 种化合物: 如 2-庚烯醛 (2-heptenal) , 2-戊基呋喃 (2-pentylfuran) , 反式植醇 (trans-phytol) , 并含中性类脂化合物 (neutral lipid) , 糖脂 (glycolipide) , 磷脂 (phospholipide) 以及脂肪酸 (C10-C14) , α-生育酚 (α-tocopherol) , β-生育酚 (β-tocopherol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด ขับลม [ใบ]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	广东、广西 Guǎngdōng, Guǎngxī กวางตุ้ง กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
124	鸦胆子	Yā dǎnzi	อ้าต่าจี้	ราชคัค

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี ในพืช (Phytochemistry)]	Brucea javanica Merr. [生物碱 (鸦胆子碱 Brucamarine 和鸦胆子宁 Yatanine)、糖甙 (鸦胆子灵 Brucealin、鸦胆子甙 Yatanoside 等)、酚性成分 (鸦胆子酚 Brucenol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ล้างพิษ รักษาโรคมาลาเรีย [ผลสุก]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	广东、广西 Guǎngdōng, Guǎngxī กวางตุ้ง กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
125	饴糖	Yítáng	จื่อทัง	น้ำตาลข้าวมอลท์

	
<p>http://zyzyxt2011.njucm.edu.cn/admin/editor/attached/image/img/yt1.jpg</p> <p>http://www.tcm360.com/uppic/image/20140630/20140630110819_7187.jpg</p>	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Maltose, MaltSugar
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการเหนื่อยล้า อาการปวดท้องเฉียบพลัน ไอแห้ง อาเจียน กระหายน้ำ เจ็บคอ ท้องผูก
สถานที่พบในประเทศจีน	蒙古、甘肃、新疆、青海 Ménggǔ, Gānsù, Xīnjiāng, Qīnghǎi

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
126	薏苡仁	Yìyǐrén	อียิวี่	ลูกเดือย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Coix lacryma-jobi L. var. ma-guen (Roman) Stapf [薏苡仁酯 (coixenolide), 三酰甘油中亚油酸 (linoleic acid) 棕榈酸 (palmitic acid), 硬脂酸 (stearic acid), 顺-8-十八碳烯酸 (cis-8-oc-tadecenoic acid) 。一酰甘油中有具搞肿瘤作用的 α -单油酸甘油酯 (α -monoolein), 甾醇酯中有具促排卵作用的顺-、反-阿魏酰甾醇 (cis-、trans-feruloylstigmasterol) 和顺-、反-阿魏酰菜油甾醇 (cis-、trans-feruloylcampesterol) 等。种仁还含抗补体作用的葡聚糖和酸性多糖 CA-1、CA-2 及降血糖作用的薏苡多糖 (coixan) A、B、C。种子挥发油含 69 种成分, 其中主要的有己醛 (hexanal), 己酸 (hexanoic acid), 2-乙基-3-羟基丁酸己酯 (2-ethyl-3-hydroxy-hexylbutrate), γ -壬内酯 (γ -nonalactone), 壬酸 (nonanoic acid), 辛酸 (octanoic acid), 棕榈酸乙酯 (ethylpalmitate), 亚油酸甲酯 (methyl linoleate), 香草醛 (vanillin) 及亚油酸乙酯 (ethyl linoleate)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	จับน้ำ ลดบวม บำรุงม้าม [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、浙江、河北、辽宁、江苏 Fújiàn, Zhèjiāng, Héběi, Liáoníng, Jiāngsū ฝูเจี้ยน เจ้อเจียง เหอเป่ย์ เหลียวหนิง เจียงซู

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
127	益智仁	Yì zhì rén	เอี้ยะตี้ยั้ง	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]</p>	<p><i>Alpinia oxyphylla</i> Miq [桉油精 55%以及姜烯 (zingiberene)、姜醇 (zinginerol)。 1-(4'-hydroxy-3'-methoxyphenyl)-7-phenyl-3-heptanone, yakuchinone-B, trans-1-(4'-hydroxy-3'-methoxyphenyl)-7-phenylhept-1-en-3-one]</p>
<p>สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>บำรุงไต ควบคุมปัสสาวะ ควบคุมน้ำตาล [เมล็ด]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศจีน</p>	<p>广东、广西、云南、福建 Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán, Fújiàn</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
128	玉桂	Yù guì	เห็งก๋วย	อบเชย

	
<p>http://www.dianshu119.com/uploads/201210/1350313106jZKjAlyJ.jpg</p> <p>http://img00.hc360.cn/00/busin/726/058/b/00-72605880.jpg</p>	

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Cinnamomum cassia [桂皮醛 (cinnamaldehyde)、醋酸桂皮酯 (cinnamyl acetate)、丁香酚、桂皮酸、笨麗酸乙酸、桂二萜醇 (cinnzeylanol)、乙醯桂二萜醇 (cinnzeylanine)。]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้จุกเสียด อาเจียน ท้องเสีย ปวดประจำเดือน [เปลือกไม้]
สถานที่พบในประเทศจีน	广西, 广东, 云南 Guǎngxī, Guǎngdōng, Yúnnán กวางตุ้ง กวางสี ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
129	郁金	Yù jīn	อิกกิม	ว่านนางคำ

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Curcuma aromatic [荜烯 (d-Cam- phene)、樟脑 (d-Camphor)、姜黄烯 (1- α -Curcumene 和 1- β - Curcumene) ; 亦含姜黄素 (Curcumin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการเจ็บหน้าอก ปวดประจำเดือน เจ็บเต้านม มีไข้ ขับ เสมหะ อการชัก เลือดกำเดาไหล ดีซ่าน ปัสสาวะขุ่น [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、四川、广东、广西、云南、福建、台湾、江西 Zhèjiāng, Sìchuān, Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán, Fújiàn, Táiwān, Jiāngxī

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
130	郁金香	Yùjīnxiāng	อิกกิมเฮียง	ทิวลิป

<http://www.zgyvsc.com>

<http://chinese.torange.biz>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Tulipa gesneriana [正-二十七烷 (n-heptacosane), 异-二十七烷 (iso-heptacosane) 异牡荆素 (isovitexin), 槲皮素-3-葡萄糖甙 (quercetin-3-glucoside), 槲皮素-3-O-β-D-龙胆二糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (quercetin-3-O-β-gentiobioside-7-O-β-glucuronide), 槲皮素-3-O-β-芸香糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (quercetin-3-O-β-rutinoside-7-O-β-glucuronide), 槲皮素-3-O-β-葡萄糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (quercetin-3-O-β-glucoside-7-O-β-glucuronide), 山柰酚-3-葡萄糖甙 (kaempferol-3-glucoside), 山柰酚-3-O-β-龙胆二糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (kaempferol-3-O-β-gentiobioside-7-O-β-glucuronide), 山柰酚-3-O-β-芸香糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (kaempferol-3-O-β-rutinoside-7-O-β-glucuronide), 山柰酚-3-O-β-葡萄糖甙-7-O-β-葡萄糖醛酸甙 (kaempferol-3-O-β-glucoside-7-O-β-glucuronide)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด ขับเสมหะ [ดอก]
สถานที่พบในประเทศจีน	南京、上海、北京、庐山 Nánjīng, Shànghǎi, Běijīng, Lúshān หนานจิง เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง หลูซาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
131	玉竹	Yù zhú	เห็งก่เต็ก	ไผ่หยก

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Polygonatum odoratum [玉竹粘多糖 (odoratan) 及 4 种玉竹果聚糖 (polygonatum-fructan-0-A, B, C, D), 还含吡丁啉-2-羧酸 (azetidin-2-carboxylic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคเบาหวาน ทำให้ปอดชุ่มชื้น แก้ไอ แก้กระหายน้ำ [เหง้า]
สถานที่พบในประเทศจีน	河南、江苏、辽宁、湖南、浙江。 Hénán, Jiāngsū, Liáoníng, Húnán, Zhèjiāng. เหอหนาน เจียงซู เหลียวหนิง หูหนาน เจ้อเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
132	远志	Yuǎnzhì	เอี้ยงจี้	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Polygala tenuifolia</i> Willd [遠志皂甙 A~g (onjisaponin A~G), 由細葉遠志皂甙元 (presenegenin) 與多種糖結合而成, 如細葉遠志皂甙元與葡萄糖結合成次級皂甙——細葉遠志皂甙 (tenuifolin, presenegenin-b-D-glucopyranoside)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้อาการวิตก เหนื่อยล้า นอนไม่หลับ แก้ไอ แผลในกระเพาะอาหาร [ราก]
สถานที่พบในประเทศจีน	东北、华北、西北和华中以及四川 Dōngběi, Huáběi, Xībēi hé Huázhōng yǐjí Sìchuān ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ และ ภาคกลางของจีน และมณฑลเสฉวน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
133	紫苏子	Zisūzi	จี่ซิวจี้	งาขี้ม้อน (Perilla)

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	Fructus Perillae Argutae [不饱和脂肪酸和亚麻酸 (linolenic acid) 56.8%, 亚油酸 (linoleic acid) 17.6%。回回苏种子含脂类 25.7%，其中包括三酰甘油占 0%–80%，二酰甘油，一酰甘油，甾醇，甾醇酯，结合脂及游离脂肪酸。结合脂中包含卵磷脂 (lecithin)，溶血卵磷脂 (lysolecithin)，单半乳糖基甘油二酯 (monogalactosyldiglyceride)，脑甾脂 (cere-broside)，脑磷脂 (cephalin) 及磷酸酰丝氨酸 (phosphatidylserine)。
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ลดเสมหะ นำเข้า แก้อาเจียน แก้อาการ [เมล็ด]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖北、江苏、湖南、浙江、安徽、河南 Húběi, Jiāngsū, Húnán, Zhèjiāng, ānhuī, Hénán นุเป่ย์ เจียงซู นูหนานเจ้อ เจียง อานฮุย เหอหนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
134	真珠花菜	Zhēnzhū huá cǎi	จิงจูชวยไฉ่	ดอกแก้วเมืองจีน

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Artemisia lactiflora Wall [白花蒿烯醇 (lactiflorenol) , 匙叶桉油烯醇 (spathulenol) , 硫、愈创木萹 (S-gua-iazulene) , 7-甲氧基香豆精 (7-methoxycoumarin) 即脱肠草素 (herniarin) , 气相色谱检出 α-蒎烯 (α-pinene) ; β-蒎酸 (palmitic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการบาดเจ็บฟกช้ำ ตาฝ้าฟาง ประจำเดือนไม่ปกติ ผิวหนังอักเสบ [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	南方 Nánfāng บริเวณภาคใต้ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
135	知母	Zhīmǔ	ตีบ้อ	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

<p>ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]</p>	<p>Rhizoma Anemarrhenae [根茎含知母皂甙 (timosaponin) A-I、A-II、A-III、A-IV、B-I、B-II，知母皂甙 A-II、A-IV 结构尚不明，知母皂甙 A-III 即是知母皂甙 (zhimrsaponin) A，又是知母皂甙 (anemarsaponin) A1，知母皂甙 B-II 即是原知母皂甙 A-III (prototimosaponinA-III)，还含知母皂甙 (amemarsaponin) A2 即马尔考皂甙元-3-O-β-D-吡喃葡萄糖基 (1→2) -β-D-吡喃半乳糖甙 B (marlogenin-3-O-β-D-glucopyranosy (1→2) -β-D-galactopyranosideB)，去半乳糖替告皂甙 (desgalactotigonin)，F-芫脱皂甙 (F-gitonin)，伪原知母皂甙 A-III (pseudoprototimosaponinA-III)，异菝葜皂甙 (smilageninoside)。有学者认为知母皂甙 B-I (timosaponinB-I)]</p>
<p>สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]</p>	<p>แก้ไข้ ตัวร้อน แก้ไอ ท้องผูก โรคลิด [เปลือกไม้]</p>
<p>สถานที่พบในประเทศจีน</p>	<p>东北、华北、陕西、宁夏、甘肃、山东、江苏 Dōngběi, Huáběi, Shǎnxī, Níngxià, Gānsù, Shāndōng, Jiāngsū ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มณฑลส่านซี หนิงเซี่ย กานซู ซานตง เจียงซู</p>

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
136	梔子	Zhīzi	จือจี้	ผลพุดซ้อน

<http://www.ah-sunshine.com/uploadfile/201304/20130402202034520.jpg>

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Zhizi-YuanTai.jpg

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน พืช (Phytochemistry)]	Gardenia jasminoides [梔子甙 (gardenoside), 都 梔子甙 (geniposide), 都梔子素龙胆双糖甙 (genipin-1-gentiobioside), 山梔 甙 (shanzhiside), 梔子酮甙 (gardo-side), 鸡屎藤 次甙甲酯 (scandoside methyl ester), 都梔子甙酸 (geniposidic acid), 去乙酰基车叶草甙酸 (deacetyl asperulosidic acid), 去乙酰车叶草甙 酸甲酯 (methyl deacetyl asperulosidate), 10-乙 酰基都梔子甙 (10-acetylgeniposide) 6"-对香豆酰 基都梔子素龙胆双糖甙 (6"-p-coumaroyl genipin gentiobio-side)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงตับ ลดความดันโลหิต ห้ามเลือด ลดบวม [ผล]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、浙江、安徽、江西、广东、广西、云南、贵州、 四川、湖北、福建、台湾 Jiāngsū, Zhèjiāng, ānhuī, Jiāngxī, Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán, Guìzhōu, Sìchūān, Húběi, Fújiàn, Táiwān มณฑลเจียงซู เจ้อเจียง อานฮุย เจียงซี กวางตุ้ง ยูนนาน กุ้ยโจว เสฉวน หูเป่ย์ ฝูเจี้ยน ไต้หวัน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
137	枳壳	Zhíké	จี้กัก	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

<http://www.zhongyao888.com/>

<http://www.jiankang1314.cn/uploads/allimg/130331/1-1303311A2260-L.jpg>

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	Citrus aurantium L. [1. 酸橙果实含检皮甙 (hesperidin), 新橙皮甙 (neohesperidin), 油皮甙 (naringin), 辛弗林 (synephrine), N-甲基酪胺 (N-methyltyramine)。果实未成熟时含柚皮甙, 野漆树甙 (rhoifolin), 忍冬甙 (lonicerin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ลดไข้ กล่อมประสาท ขับความร้อน ขับพิษ [ผล]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、浙江、江西、福建、台湾、湖北、湖南、广东、广西、四川、贵州、云南 Jiāngsū, Zhèjiāng, Jiāngxī, Fújiàn, Táiwān, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Guǎngxī, Sìchuān, Guìzhōu, Yúnnán มณฑลเจียงซู เจ้อเจียง เจียงซี ฝูเจี้ยน ไต้หวัน หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง กวางสี เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
138	竹叶	Zhúyè	เติ๊กจับ	ใบไผ่

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในพืช (Phytochemistry)]	<i>Phyllostachys nigra</i> (Lodd.) Munro var. <i>henonis</i> (Mitf.) Stapf ex Rendle [竹叶抗氧化物 (Antioxidant of Bambooleaves, 简称为 AOB) AOB 是一种从禾本科 (Graminae)、竹亚科 (Bambusoideae)、刚竹属 (Phyllostachys Sieb. et Zucc) 的淡竹属 <i>Phyllostachys nigra</i> var. <i>henonis</i> (Bean) Stepf ex Rendle]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ ลดไข้ บรรเทาอาการร้อนในคอแห้ง [ใบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	长江流域以南和西南 ทางตอนใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ของแม่น้ำแยงซี

ตอนที่ 3

สมุนไพรมานำมาจากสัตว์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
139	蚕沙	Cánshā	ไถ่ซำ	จี้ไหม

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในสัตว์]	Bombyx mori Linnaeus [白僵菌黄色素 (bassianins)、环肽类白僵菌素 (beauvericin)、羟基促脱皮甾醇 (ecdysterone)、色素 3-羟基犬尿素 (3-hydroxykynurenine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	สรรพคุณ แก้หวัด แก้ปวดหัว [มูลของตัวไหม]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、四川、河南、江苏、湖南、云南、广东、安徽、甘肃、湖北、山东、辽宁 Zhèjiāng, Sìchuān, Hénnán, Jiāngsū, Húnán, Yúnnán, Guǎngdōng, ānhuī, Gānsù, Húběi, Shāndōng, Liáoníng เจ้อเจียง เสฉวน เหอหนาน เจียงซู หูหนาน ยูนนาน กวางตุ้ง, อานฮุย กานซู, หูเป่ย์, ซานตงเหลียวหนิง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
140	蚕蛹	Cányǒng	ไฉ่เอี้ยง	ดักแด้

<http://www.ychighland.com/pic/201491216543217425.jpg>

http://pic.nipic.com/2008-03-28/2008328172915132_2.jpg

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในสัตว์]	<i>Bombyx mori</i> L. [Unsaturated fatty acids, glycerol acid, lecithin, alcohol, fat-soluble vitamins]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้โรคกระเพาะ วัณโรค [ทุกส่วนของดักแด้]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏、浙江、广东、湖南、湖北、四川、广西、陕西 Jiāngsū, (Zhèjiāng, Guǎngdōng, Húnán, Húběi, Shuān, Guǎngxī, Shǎnxī มณฑลเจียงซู เจ้อเจียง กวางตุ้ง หูหนาน หูเป่ย์ เสฉวน ส่านซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
141	蝉蛻	Chántuì	เซียมต่วย	คราบจักจั่นจีน

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน สัตว์]	甲壳质 (chitin) , 蝶啶类色素 ; 异黄质喋呤 (isoxanthopterin) , 赤蝶呤 (erythropterin) , 蛋白质, 氨基酸, 有机酸, 酚类化合物。氨基酸的相对含量以丙氨酸 (alanine) , 脯氨酸 (proline) 和天冬氨酸 (asparticacid) 等最高; 丝氨酸 (serine) , 苏氨酸 (threonine) , 谷氨酸 (glutamicacid) , β 丙氨酸 (β-alanine) , 酪氨酸 (tyrosine) 和 γ-氨基丁酸 (γ-aminobutyricacid) 次之; 异亮氨酸 (isoleucine) 苯丙氨酸 (phenylalanine) , 亮氨酸 (leucine) 较低; 缬氨酸 (valine) , 鸟氨酸 (ornithine) , 蛋氨酸 (methionine)
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการไอ หัวัด ลมชัก [คราบของตัวอ่อนจักจั่น]
สถานที่พบในประเทศจีน	山东、河南、河北、湖北、江苏、四川, 安徽 Shāndōng, Hénán, Héběi, Húběi, Jiāngsū, Sìchuān, ānhuī มณฑลซานตง เหอหนาน เหอเป่ย์ หูเป่ย์ เจียงซู เสฉวน อานฮุย

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
142	穿山甲	Chuānshānjiǎ	ขวางซัวกะ	ตัวนึ่ง

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Chuanshanjia-YaoCai.jpg

http://image.funmakr.com/files/img/nccc/sagat/ubuntu_120426.jpg

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีในสัตว์]	Manis pentadactyla [硬脂酸 (stearic acid), 胆甾醇 (cholesterol), N-丁基-二十三 (碳) 酰胺 (N-butyl tricosylamide), 碳原子数为 26-29 的两个脂肪族酰胺, 环 (L-丝氨酰-L 酪氨酰) 二肽 [cyclo(L-seryl-L-tyrosyl)] 和环 (D-丝氨酰-L-酪氨酰) -L-酪氨酰二肽 [cyclo(D-seryl-L-tyrosyl)], 天冬氨酸 (aspartic acid), 苏氨酸 (threonine), 丝氨酸 (serine) 谷氨酸 (glutamic acid), 甘氨酸 (glycine), 丙氨酸 (alanine), 半胱氨酸 (cysteine), 缬氨酸 (valine), 蛋氨酸 (methionine), 异亮氨酸 (isoleucine), 亮氨酸 (leucine), 酪氨酸 (tyrosine), 苯丙氨酸 (phenylalanine), 赖氨酸 (lysine), 精氨酸 (arginine), 脯氨酸 (proline)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด แก้ปวดประจำเดือน ขับน้ำนม โรคลงไขข้อ [กระดองด้านหลัง]
สถานที่พบในประเทศจีน	江苏, 浙江, 安徽, 江西, 贵州, 四川, 云南, 台湾, 福建, 广东, 广西, 海南, 湖南

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
143	带鱼	Dàiyú	ไตฮื้อ	ปลาริบิ้น

<p style="text-align: center;"> http://www.sjmydp.com/wp-content/uploads/2013/05/%E5%B8%A6%E9%B1%BC-Small.jpg http://www.1688.com/chanpin/-B4F8D3E3B6CE.html </p>	

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมีใน สัตว์]	Trichiurus haumela (Forsk.) [蛋白质、脂肪、维生素 B1、B2 和烟酸、钙、磷、铁、碘 Protein, fat, vitamins B1, B2 and niacin, calcium, phosphorus, iron, iodine]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ใช้เป็นยาบำรุงร่างกาย ห้ามเลือด ถอนพิษ [เนื้อปลา]
สถานที่พบในประเทศจีน	中国沿海地区 Zhōngguó yánhǎi dìqū พื้นที่ชายฝั่งทะเล

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
144	地龙	Dìlong	ตี้เล้ง	ไส้ดิน

<http://a3.att.hudong.com/32/14/01300000022805120575147832203.jpg>

<http://images.china.cn/>

ชื่อทาง วิทยาศาสตร์ [สารประกอบทาง เคมีในสัตว์]	<i>Pheretima aspergillum</i> (E. Perrier) [蚯蚓素 (lumbricin), 解热成分: 蚯蚓解热碱 (lumbrofebin), 有毒成分: 蚯蚓毒素 (terrestro-lumbrilysin) 等。还含 6- 羟基嘌呤 (hypoxanthine), 黄嘌呤 (xanthine), 腺嘌呤 (adenine), 鸟嘌呤 (guanine), 胍 (guanidine), 胆碱 (choline), 以及丙氨酸 (alanine), 缬氨酸 (valine), 亮氨酸 (leucine), 苯丙氨酸 (phenylalanine), 酪氨酸 (tyrosine), 赖氨酸 (lysine) 等氨基酸。我国市面出售的赤子爱胜蚓和美国红蚓即红色爱胜蚓的杂交种, 称为“大平二号蚓”, 其中含有天冬氨酸 (aspartic acid), 苏氨酸 (threonine), 丝氨酸 (serine), 谷氨酸 (glutamic acid), 甘氨酸 (glycine), 丙氨酸, 缬氨酸, 蛋氨酸 (methionine), 异亮氨酸 (isoleucine), 亮氨酸, 酪氨酸, 苯丙氨酸, 赖氨酸, 组氨酸 (histidine), 精氨酸 (arginine), 脯氨酸 (proline)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ดับร้อน รักษาโรคหอบ ขับปัสสาวะ [ทั้งตัว]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	福建、广东、广西，浙江、湖北、上海、天津、南昌 Fújiàn, Guǎngdōng, Guǎngxī, Zhèjiāng, Húběi, Shànghǎi, Tānjīn, Nánchāng

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
145	阿胶	Ējiāo	อากา	กาวหนังลา

ชื่อทาง วิทยาศาสตร์ [สารประกอบทาง เคมีในสัตว์]	Equus Asinus L. [甘氨酸 (glycine), 脯氨酸 (proline), 谷氨酸 (glutamic acid), 丙氨酸 (alanine acid), 精氨酸 (arginine), 天冬氨酸 (aspartic acid), 赖氨酸 (lysine), 苯丙氨酸 (phenylalanine), 丝氨酸 (serine), 组氨酸 (histidine), 半胱氨酸 (cysteine), 缬氨酸 (valine), 甲硫氨酸 (methionine), 异亮氨酸 (isoleucine), 亮氨酸 (leucine), 酪氨酸 (tyrosine), 色氨酸 (tryptophan), 羟脯氨酸 (hydroxyroline), 苏氨酸 (threonine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	วังเวียน ใจสัน กลิ้มเนื้อลึบ อ่อนเพลีย หงุดหงิด นอนไม่หลับ อาการไอแห้ง ไอเป็นเลือด อาเจียน ปัสสาวะเป็นเลือด [หนังของลา เฒ่าใหม่เกรียม]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	内蒙古 Nèiménggǔ มองโกเลียใน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
146	蜂房	Fēngfáng	ฟ้งป้ง	รังผึ้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	<i>nidus vespae</i> [dihydroxy-1,7-bis (4-hydroxyphenyl) heptane (7)、vomifoliol (8)、clemaphenolA (9)、N-benzoyl- L-phenylalaninol (10)、asperglaucide (11)、(2R,3S)-2-(3',4'-dihydroxyphenyl)-3-acetylamino-7-hydroxyethyl-1,4-benzodioxane (12)、乌苏酸(13)、β-谷甾醇(14)、thymidine (15)、neoechinulinA(16)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวดเช่นปวดฟัน เจ็บเต้านม แก้พิษ ด้านอาการภูมิแพ้ [รัง]
สถานที่พบในประเทศจีน	贵州、湖北、广西、湖南、江西 Guìzhōu, Húběi, Guǎngxī, Húnán, Jiāngxī ก๊วยโจว หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
147	蜂蜡	Fēnglà	ฟั่งละ	จีผึ้ง

<http://cdn.zhongyibaike.com/>

<http://upload.wikimedia.org/>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Apis Mellifera [C ₁₅ H ₃₁ COOC ₃₀ H ₆₁ 。 棕榈酸 (palmitate)、棕榈油酸 (palmitoleate)、羟基棕榈酸 (hydroxypalmitate)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	เป็นสารให้ความชุ่มชื้นที่ดีเยี่ยมช่วยให้ผิวนุ่ม ลดการหยابกร้าน [จีผึ้ง]
สถานที่พบในประเทศจีน	贵州、湖北、广西、湖南、江西 Guìzhōu, Húběi, Guǎngxī, Húnán, Jiāngxī ก๊วยโจว หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
148	蜂蜜	Fēngmì	ฟ้งเบ็ก	น้ำผึ้ง

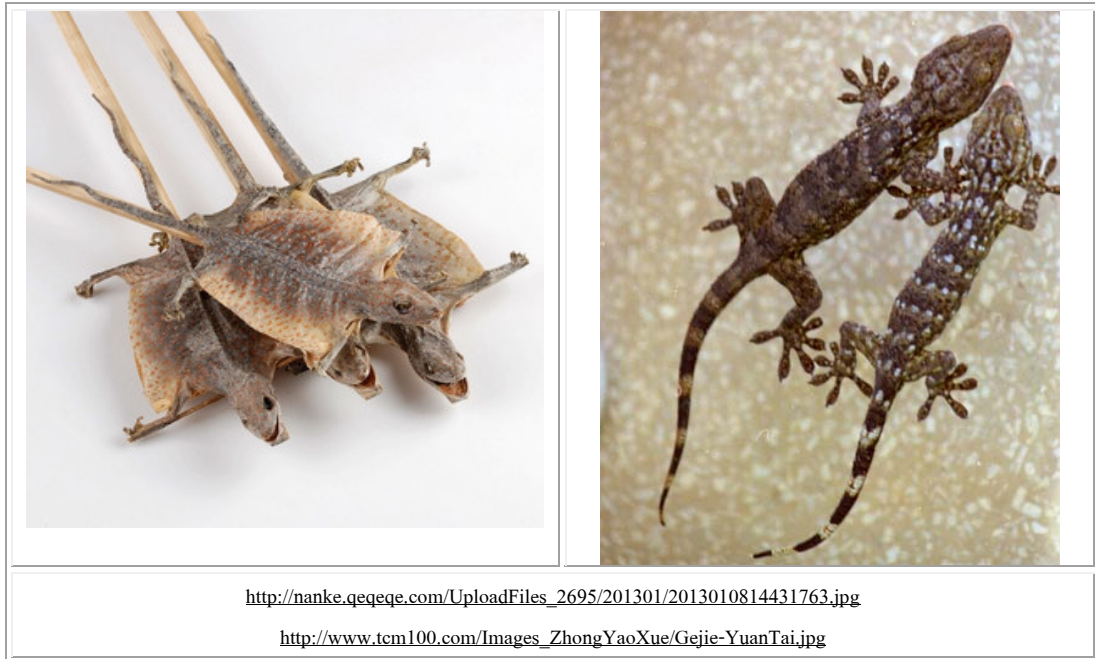

<http://www.bjworkers.com>

<http://shopping.c.yimg.jp/lib/osakasouk/hati01.gif>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	1、 <i>Apis cerana</i> Fabr 2、 <i>Apis mellifera</i> L. [主含葡萄糖 (glucose) , 果糖 (fructose) ; 其他还含蔗糖, 糊精, 有机酸, 蛋白质, 挥发油, 蜡, 花粉粒, 维生素 B1、B2、B6、C、K、H, 淀粉酶, 转人酶, 过氧化酶 (peroxidase) , 酯酶, 生长刺激素, 乙酰胆碱 (acetylcholine) , 烟酸 (nicotinic acid) , 泛酸 (pantothenate;pantothenic acid) , 胡萝卜素 (carotene)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช่เป็นยา]	ขับร้อน บำรุงร่างกาย ขับพิษ รักษาแผล แก้ปวด [น้ำผึ้ง]
สถานที่พบในประเทศจีน	贵州、湖北、广西、湖南、江西 Guìzhōu, Húběi, Guǎngxī, Húnán, Jiāngxī ก๊วยโจว หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
149	蛤蚧	Géjìè	กั๊บแก้	ตุ๊กแก

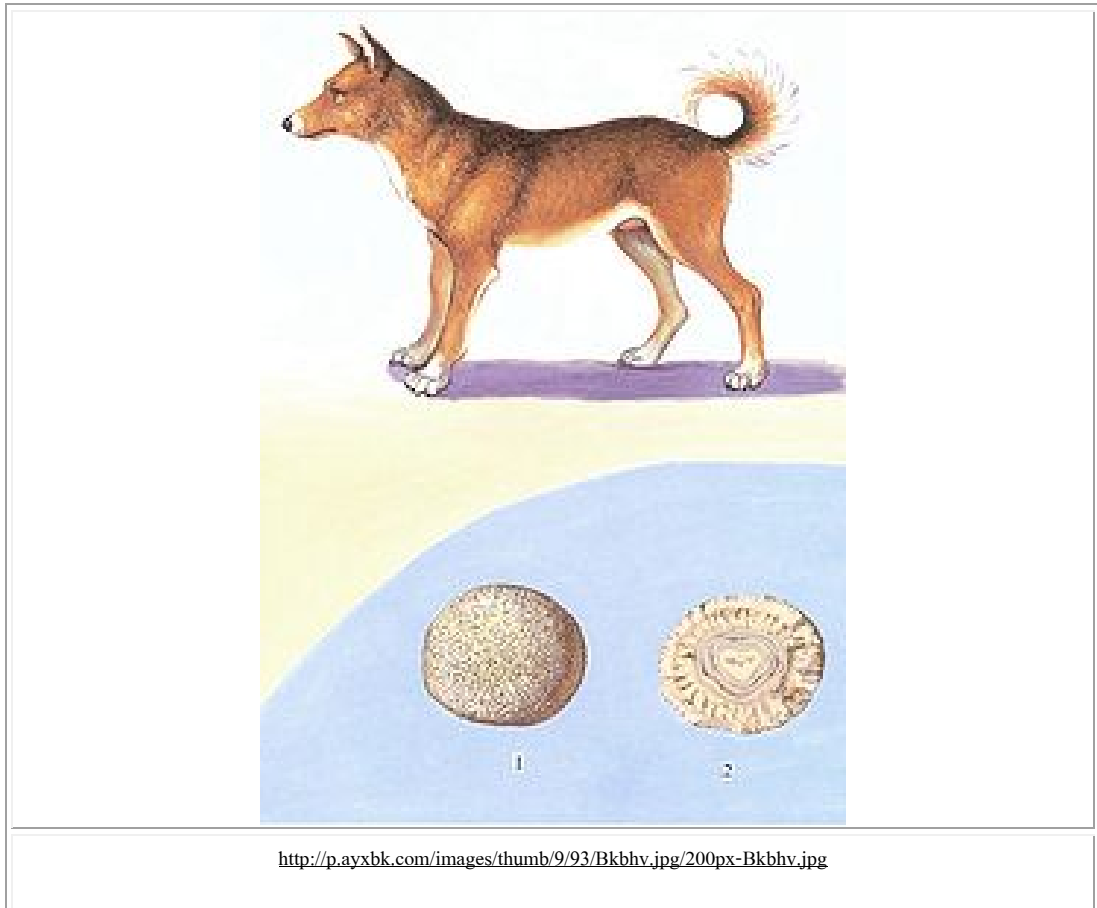

http://nanke.qqeque.com/UploadFiles_2695/201301/2013010814431763.jpg

http://www.tcm100.com/Images_ZhongYaoXue/Gejie-YuanTai.jpg

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Oekko gecko Linnaeus [肌肽 (carnosine) , 胆碱 (choline) , 肉毒碱 (carnitine) , 鸟嘌呤 (guanine) , 蛋白质 (protein) , 胆甾醇 (cholesterol) ; 甘氨酸 (glycine) , 脯氨酸 (proline) , 谷氨酸 (glutamic acid) , 磷脂酰乙醇胺 (phosphatidylethanolamine) , 神经鞘磷脂 (sphingomyelin) , 磷脂酰胆碱 (phosphatidylcholine) , 磷脂酸 (phosphatidic acid) , 溶血磷脂酰胆碱 (lysolecithin) , 以及亚油酸 (linoleic acid) , 棕榈酸 (palmitic acid) , 油酸 (oleic acid) , 亚麻酸 (linolenic acid) , 棕榈油酸 (palmitoleic acid) , 硬脂酸 (stearic acid) , 花生酸 (arachidic acid) , 花生四烯酸 (arachidonic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต บำรุงปอด บำรุงเชื้ออสุจิ รักษาอาการปัสสาวะบ่อย ไอ และเบาหวาน [ทุกส่วนของตุ๊กแก]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	福建、台湾、广东、广西、云南 Fújiàn, Táiwān, Guǎngdōng, Guǎngxī, Yúnnán ฝูเจี้ยน, ไต้หวัน, กวางตุ้ง, ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
150	狗宝	Gǒubǎo	เก้าป้อ	กระเพาะปัสสาวะ ของสุนัข

<http://p.ayxbk.com/images/thumb/9/93/Bkbhv.jpg/200px-Bkbhv.jpg>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Canis familiaris Linnaeus [碳酸鈣 tànsuān gài (calcium carbonate), 碳酸鎂 tànsuān měi (magnesium carbonate), 磷酸鎂 línsuān měi (magnesium phosphate)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ลมไหลย้อน ถอนพิษ ดั่งพิษ รักษาอาการคลื่นไส้ กลืนอาหารลำบาก แผลภายใน [กระเพาะปัสสาวะ]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	ทุกพื้นที่ที่ในประเทศจีน บางแห่งเลี้ยงไว้เพื่อนำมาทำเป็นยาโดยเฉพาะ

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
151	狗齿	Gǒu chǐ	เก๊าถี้	ฟันหมา

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	<i>Canis familiaris</i> Linnaeus. [钙 Gài calcium, 镁 měi magnesium, 氯 lǜ chlorine, 钾 jiǎ potassium, 钠 nà sodium, 磷酸根 línsuān gēn phosphate, 碳酸根 tànsuān gēn carbonate. 氟 Fú fluoride]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคลมชัก ล้างพิษ [ฟัน]
สถานที่พบในประเทศจีน	ทุกพื้นที่ที่ในประเทศจีน บางแห่งเลี้ยงไว้เพื่อนำมาทำเป็นยาโดยเฉพาะ

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
152	龟板	Guībǎn	ก๊วปั้ง	กระดองเต่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	chinemys reevesii [眼斑水龟 Yǎn bān shuǐ guī Clemmys bealei (Gray)、黄喉水龟 huáng hóu shuǐ guī C. mutica (Cantor)、缅甸陆龟 miǎndiàn lù guī Testudo elongata Blyth、四爪陆龟 sì zhǎo lù guī T. horsfieldi (Gray)、凹甲陆龟 āo jiǎ lù guī T. impressa (Guenther)、黄缘闭壳龟 huáng yuán bì ké guī Cuora flavomarginata (Gray)、三线闭壳龟 sānxiàn bì ké guī C. trifasciata (Bell)、花龟 huā guī Ocadia sinensis Gray)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต บำรุงกระดูก บำรุงเลือดและหัวใจ [กระดอง]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	浙江、湖北、湖南 Zhèjiāng, Húběi, Húnán เจ้อเจียง หูเป่ย์ หูหนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
153	海马	Hǎimǎ	ไหเบ๊	ม้าน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Hippocampus kelloggi Jordau et Snyder [氨基酸 (glutamic acid), 天冬氨酸 (aspartic acid), 甘氨酸 (glycine), 脯氨酸 (proline), 丙氨酸 (alanine), 亮氨酸 (leucine) 等 17 种氨基酸; 钙 (Ca), 磷 (P), 钠 (Na), 钾 (K), 镁 (Mg), 铁 (Fe), 锶 (Sr), 硅 (Si) 等 19 种无机元素。另外还含有硬脂酸 (stearic acid), 胆固醇 (cholesterol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต ให้กำลัง เสริมความจำ เสริมภูมิร่างกาย เป็นยาอายุวัฒนะ รักษาอาการไตเสื่อม รอยฟกช้ำ อาการบาดเจ็บ ภาวะมีบุตรยาก [ทุกส่วนของม้าน้ำ]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	沿海地区, 浙江、福建、广东 Yánhǎi dìqū, Zhèjiāng, Fújiàn, Guǎngdōng พื้นที่ชายฝั่งทะเล เช่น เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน กวางตุ้ง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
154	海蛤壳	Hǎi há ké	ไหฮำคัก	เปลือกหอยทะเล

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Meretrix meretrix Linnaeus [碳酸钙 (Calcium carbonate)、甲壳质 (chitin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ละลายเสมหะ ดับร้อนในปอด [เปลือกหอย]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	沿海地区, 浙江、福建、广东 Yánhǎi dìqū, Zhèjiāng, Fújiàn, Guǎngdōng พื้นที่ชายฝั่งทะเล เช่น เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน กวางตุ้ง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
155	鸡内金	Jī nèi jīn	โกยไห่ล็กิม	กระเพาะไก่

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Gallus gallus domesticus Brisson [胃激素 (胃激素 ventriculin), 角蛋白 (keratin), 微量胃蛋白酶 (pepsin), 淀粉酶 (diastase), 多种维生素。出生 4-8 星期的小鸡砂囊内膜还含有胆汁三烯 (bilatriene) 和胆绿素的黄色衍生物, 并含赖氨酸 (lysaine), 组氨酸 (histidine), 精氨酸 (arginine), 谷氨酸 (glutamic acid) 天冬氨酸 (aspartic acid), 亮氨酸 (leucine), 苏氨酸 (threonine), 丝氨酸 (serine), 甘氨酸 (glycine), 丙氨酸 (methionine), 异亮氨酸 (isoleucine), 酪氨酸 (tyrosine), 苯丙氨酸 (phenylalanine), 脯氨酸 (proline), 色氨酸 (tryptophane)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการธาตุพิการ อาหารไม่ย่อย เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเสีย ท้องร่วง [กระเพาะไก่]
สถานที่พบในประเทศจีน	ทุกพื้นที่ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
156	羚羊角	Língyáng jiǎo	เล้งเอี้ยงกัก	เขาเลียงผา

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Saiga tatarica Linnaeus. [角蛋(keratin)磷酸钙, 不溶性无机盐, 赖氨酸(lysine), 丝氨酸(serine), 谷氨酸(glutamic acid), 苯丙氨酸(phenylalanine), 亮氨酸(leucine), 天冬氨酸(aspartic acid), 酪氨酸(tyrosine)等 17 种氨基酸, 并含五种磷脂类成分, 即卵磷脂(lecithine)、脑磷脂(cephalin)、神经鞘磷脂(sphingomyelin)、磷脂酰丝氨酸(phosphatidylserine)、磷脂酰肌醇(phosphatidylinositol)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาสมควลดในตับ ตับร้อนในตับ รักษาตา ล้างพิษ รักษาอาการปวดหัว เวียนหัว ตาบวมแดง เลือดออก เป็นฝี ปวดบาดแผล [เขา]
สถานที่พบในประเทศจีน	内蒙古、宁夏、甘肃、新疆、青海 Nèiménggǔ, níngxià, gānsù, xīnjiāng, qīnghǎi มองโกเลียใน หนิงเซีย่ กานซู ชินเจียง งไห่

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
157	蝼蛄	Lóugū	เหล่ากู	แมลงกระซอน

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	<i>Gryllotalpa africana</i> Palisot et Beauvois [精氨酸 (arginine), 胱氨酸 (cystine), 组氨酸 (histidine), 赖氨酸 (lysine), 牛磺酸 (taurine), 谷氨酸 (glutamic acid) 及微量的亮氨酸 (leucine) 等。前肠中有牛磺酸。中肠中含淀粉酶 (amylase), α-葡萄糖苷酶 (α-glucosidases), 如麦芽糖酶 (maltase), 松三糖酶 (melezitase), 蔗糖酶 (sucrase) 及海藻糖酶 (trehalase)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	เสริมสร้างร่างกาย เสริมสมรรถภาพทางเพศ ขับปัสสาวะ แก้ไอ ช่วยให้นอนหลับได้ง่าย ระวังประสาท [ทุกส่วนของตัวคูน]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	พบมากบริเวณตอนใต้ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
158	鹿茸	Lùróng	ลี้กยี้	เขากวาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Cervus nippon Temminck [甘氨酸 (glycine) , 赖氨酸 (lysine) , 精氨酸 (arginine) , 天冬氨酸 (aspartic acid) , 谷氨酸 (glutamicacid) , 脯氨酸 (proine) , 丙氨酸 (alanine) , 亮氨酸 (leucine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต บำรุงเลือด บำรุงกระดูกและเอ็นให้แข็งแรง [เขา]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	吉林、内蒙古、安徽、江西 Jílín, nèiménggǔ, ānhuī, jiāngxī จีหลิน, มงโกเลียใน, อานฮุย, เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
159	蜻蜓	Qīngtíng	เซ่เท็ง	แมลงปอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Anax parthenope Selys [肉豆蔻酸(myristic acid), 棕榈酸(palmitic acid), 硬脂酸(stearic acid), 油酸(oleic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไอ เจ็บคอ บำรุงไต บำรุงเชื้ออสุจิ [ตัวแมลงปอ]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	浙江、四川、贵州 Zhèjiāng, Sìchuān, Guìzhōu เจ้อเจียง เสฉวน กุ้ยโจว

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
160	全蝎	Quánxiē	ฉวงเซี่ยะ	แมงป่อง

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Buthus martensi Karsch [蝎毒 (katsutoxin) , 蝎毒素 (tityustoxin) III, 透明质酸酶 (hyaluronidase) 。全蝎水解液含氨基酸有: 天冬氨酸 (aspartic acid) , 苏氨酸 (threonine) , 丝氨酸 (serine) , 谷氨酸 (glutamic acid) , 甘氨酸 (glycine) , 丙氨酸 (alanine) , 胱氨酸 (cystine) , 缬氨酸 (valine) 蛋氨酸 (methionine) 异亮氨酸 (isoleucine) , 亮氨酸 (leucine) , 酪氨酸 (tyrosine) , 苯丙氨酸 (phenylalanine) , 赖氨酸 (lysine) , 组氨酸 (histidine) , 精氨酸 (arginine) , 脯氨酸 (proline) (为人体必需氨基酸)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ลมชัก กล้ามเนื้อกระตุก อัมพาต แก้ปวดใจข้อ บาดทะยัก สะเก็ดเงิน [ทุกส่วนแมงป่อง]
สถานที่พบในประเทศจีน	辽宁、河北、山东、安徽、河南、湖北 Liáoníng, Héběi, Shāndōng, ānhuī, Hénán, Húběi มณฑลเหลียวหนิงเหอเป่ย์, ซานตงมณฑลอานฮุย, เหอหนานหูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
161	桑螵蛸	Sāngpiāoshāo	ซังเพียวเซียว	ตักแตน

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Paratenodera sinensis Saussure [糖蛋白 (glycoprotein) 脂蛋白 (lipoprotein) 胶腺 (left colleterial gland) 茶酸 (procatechuic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต บำรุงเชื้ออสุจิ รักษาอาการหลังเร็ว ปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะกะปริดกะปรอย ปัสสาวะไม่สุด [ฝักรังตักแตน]
สถานที่พบใน ประเทศจีน	广东、台湾、湖北 Guǎngdōng, Táiwān, Húběi กวางตุ้ง ไต้หวัน หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
162	石决明	Shíjuémíng	เสี่ยะกั้วเหม้ง	หอยโข่งทะเล

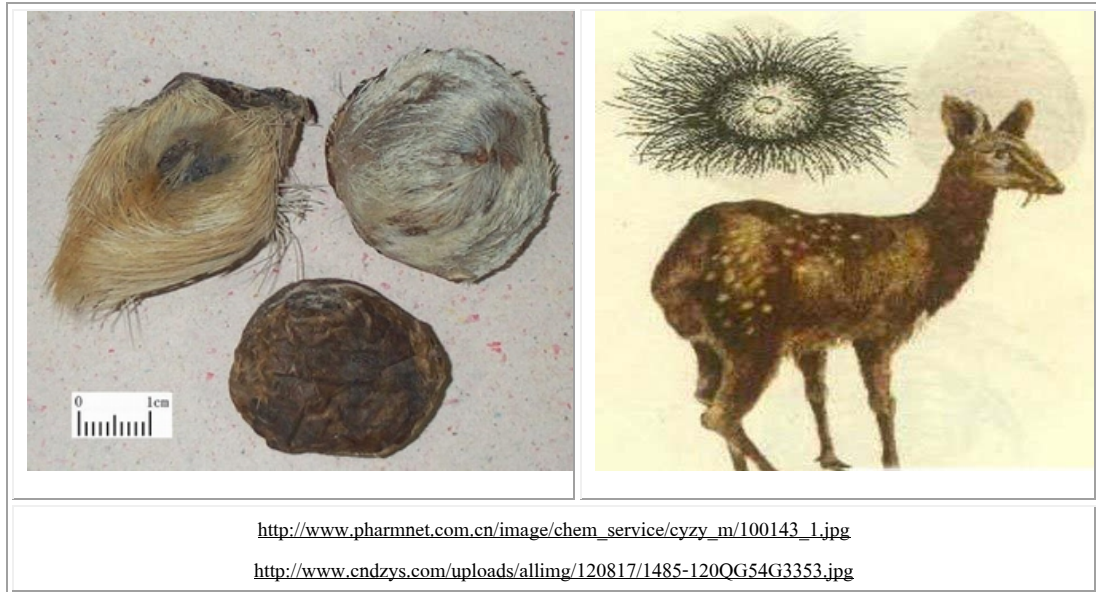
ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Haliotis diversicolor Reeve [天冬氨酸 (aspartic acid)、苏氨酸 (threonine)、丝氨酸 (serine)、谷氨酸 (glutamic acid) 等。另含壳角质 (conchiolin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ดับร้อน ลดความดันโลหิต แก้ปวดหัว เวียนหัว หงุดหงิดง่าย [เปลือกหอย]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、福建、台湾、广东、海南、广西 Zhèjiāng, Fújiàn, Táiwān, Guǎngdōng, Hǎinán, Guǎngxī เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน ไต้หวัน กวางตุ้งไหหลำ กวางสี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
163	山羊血	Shānyángxuè	ซัวเอี้ยงห่วย	เลือดแพะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Naemorhedus goral Hardwicke2. Capra ibex Linnaeus3. Ovis ammon Linnaeus [血红蛋白 Hemoglobin, 血清白蛋白 serum albumin, 血清球蛋白 serum globulins , 纤维蛋白 fibrin]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาอาการเกี่ยวกับระบบเลือด เช่น ใจเป็นเลือด อาเจียนเป็นเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด เลือดกำเดาไหล
สถานที่พบในประเทศจีน	陕西、甘肃、浙江、福建、湖北、广东、广西、四川、云南、西藏 Shǎnxī, Gānsù, Zhèjiāng, Fújiàn, Húběi, Guǎngdōng, Guǎngxī, Sìchuān, Yúnnán, Xīzàng ส่านซี กานซู เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน หูเป่ย์ กวางตุ้ง กวางสี เสฉวน ยูนนาน ทิเบต

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
164	麝香	Shèxiāng	เซี่ยะเซียง	ชะมด

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Moschus [钾 Potassium、钠 sodium、钙 calcium、镁 magnesium、铁 iron、氯 chloride、硫酸根 sulfate、磷酸根离子 phosphate ions]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ปวด ปวดประจำเดือน เร่งคลอด [น้ำกามของตัวชะมด]
สถานที่พบในประเทศจีน	东北、华北，陕西、甘肃 Dōngběi, Huáběi Shǎnxī, Gānsù บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และ ส่วนซี กานซู่

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
165	水牛角	Shuǐniújiǎo	ฮุ่ยกู่กัก	เขาควาย

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Caraluma nebrownii Berger. [胆甾醇 (cholesterol), 强心成分, 肽类, 角纤维; 以及丝氨酸 (serine), 甘氨酸 (glycine), 丙氨酸 (alanine), 赖氨酸 (lysine), 组氨酸 (histidine), 天冬氨酸 (aspartic acid), 精氨酸 (arginine), 苏氨酸 (threonine), 谷氨酸 (glutamic acid), 脯氨酸 (proline), 胱氨酸 (cystine), 蛋氨酸 (methionine), 异亮氨酸 (isoleucine), 亮氨酸 (leucine), 酪氨酸 (tyrosine), 苯丙氨酸 (phenylalanine)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับร้อน ถอนพิษ คอบวม ปวดหัว ลื่นเป็นฝ้า [เขาควายบดละเอียด]
สถานที่พบในประเทศจีน	华南, 华东 Huánán, huádōng ภาคใต้และภาคตะวันออก

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
166	鸛鷓嘴	Tí hú zuǐ	ทีฮูจู่ย	ปากนกกระยาง

<http://3.im.guokr.com/>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	<i>Pelecanus roseus</i> Gmelin
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคกระดูกอ่อน [ปากนกกระยาง]
สถานที่พบในประเทศจีน	河北，东部 Héběi, dōngbù เหอเป่ย์ และภาคตะวันออกเฉียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
167	瓦楞子	Wǎlengzi	หำซัก	เปลือกหอยแครง

<http://www.sslvy.com/uploads/allimg/130524/1-1305241640560-L.jpg>

http://pic35.nipic.com/20131109/9185064_120355275148_2.jpg

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	1.Sapharca inflata(Reeve)[Arca inflata Reeve] 2.Tegillarca granosa(Linnaeus)[Arca granosa Linnaeus] 3.Scapharca subcrenata(Lischke)[Arca subcrenata Lischke]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ละลายเสมหะ และเลือดคุดตัน [เปลือกหอย]
สถานที่พบในประเทศจีน	辽宁、山东 Liáoníng, shāndōng เหลียวหนิง ซานตง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
168	蜈蚣	Wúgōng	โบ่วกั๊ง	ตะขาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	1.Scolopendra subspinipes mutilans L. Koch 2.Scolopendra subspinipes mutilans(Newport) [脂肪、蚁酸 (formic acid)。曾分离出 δ-羟基赖氨酸 (δ-hydroxylysine)。氨基酸有组氨酸 (histidine)，精氨酸 (arginine)，鸟氨酸 (ornithine)，赖氨酸 (lysine) 甘氨酸 (glycine)，丙氨酸 (alanine)，缬氨酸 (valine) 酪氨酸 (tyrosine)，亮氨酸 (leucine)，苯丙氨酸 (phenylalanine)，丝氨酸 (serine)，牛磺酸 (taurine)，谷氨酰胺 (glutamine) 几丁质 (chitin)，脱乙酰几西质 (chitosan)，葡萄糖胺 (glucosamine)，谷氨酸 (glutamic acid)，酸性磷酸酶 (acid phosphatase)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ลมชัก แก้ปวด บาดทะยัก ไขข้ออ่อนแอ ปวดหัวข้างเดียว [ทุกส่วนของตะขาบ]
สถานที่พบในประเทศจีน	福建、江西、安徽、湖北、湖南 Fújiàn, Jiāngxī, ānhuī, Húběi, Húnán ฝูเจี้ยน เจียงซี อานฮุย หูเป่ย์ หูหนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
169	犀角	Xījiǎo	ไซก๊ก	นอแรด

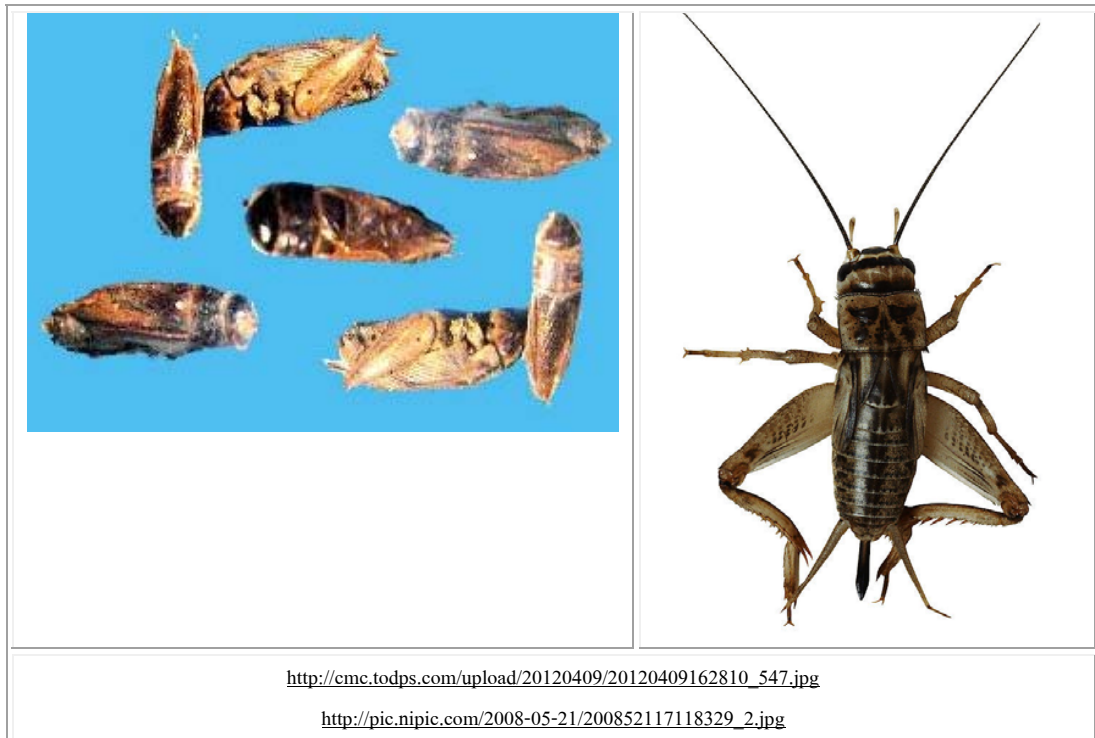

http://down.jbzyw.com/attachment/forum/pw/Mon_1005/213_12911_981ca072e117c30.jpg

<http://img2.ph.126.net/M-mDjAsBbtPGBsYnXFMw8w==/6597722876564647403.jpg>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Rhinocerotidae [角蛋白(Keratin)。游离氨基酸、胍衍生物 (Guanidine derivatives) 优角蛋白 (Eukeratin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ใช้เป็นยาแก้ปวด แก้ท้องเสีย วัลโรค [นอแรด]
สถานที่พบในประเทศจีน	中国南方 Zhōngguó nánfāng ภาคใต้ของประเทศจีน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
170	蟋蟀	Xīshuài	เฉาแม่	จิ้งหรีด

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Gryllidae [精氨酸 Arginine, 胱氨酸 cystine, 组氨酸 histidine, 赖氨酸 lysine, 牛磺酸 taurine, 谷氨酸 glutamic acid]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ขับปัสสาวะ โรคตับแข็ง ลดความดัน ลดร้อน [ตัวจิ้งหรีด]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、广西、福建、台湾、云南、江西 Guǎngdōng, Guǎngxī, Fújiàn, Táiwān, Yúnnán, Jiāngxī กวางตุ้ง กวางสี ฝูเจี้ยน ไต้หวัน ยูนนาน เจียงซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
171	熊胆	Xióngdǎn	ฮิมต้า	ดีหมี

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	1、Selenarctos thibetanus G.Cuvier 2、Ursus arctos Linnaeus. [牛磺脱氧胆酸 (turo-ursodesoxycholic acid) , 此是熊胆主要成分, 被水解则生成牛磺酸 (taurine) 与熊脱氧胆酸 (ursidesoxycholic acid)。熊胆又含少量鹅脱氧胆酸 (chenodesoxycholic acid) 及胆酸 (cholic acid)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ดีซ่าน บิด โรคลมชัก ไข้ ตาแดง อักเสบ โรคกระดูกอ่อน โรคพยาธิตัวกลม [ดีของหมี]
สถานที่พบในประเทศจีน	东北, 甘肃、青海、新疆、四川、贵州、西藏 Dōngběi, gānsù, qīnghǎi, xīnjiāng, sìchuān, guìzhōu, xīzàng ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กานซู ชิงไห่ ซินเจียง เสฉวน กุ้ยโจว เขตปกครองตนเองทิเบต

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
172	燕窝	Yànwō	เอี้ยงออ	รังนก

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Cubilose , Edible bird's nests [氮(nitrogen) 57.40%, 脂肪(fat) , 纤维(fiber)1.40%, 灰分(ash) 8.70%。酰胺(amide)10.08%, 腐黑物(humin) 6.68%, 精氨酸 Arginine 19.35%, 胱氨酸 Nitrogen cystine 3.39%, 组氨酸氮 Histidine nitrogen 6.22%, 赖氨酸氮 Lysine nitrogen 2.46%, 单氨(monoamino)50.19%, 非氨(non-arnino)7.22%。氨基己糖(hexosamine)粘蛋白(mucin)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	เจ็บป่วยเรื้อรัง ไอ วัณโรค ไอเป็นเลือด อาเจียน บิด มาลาเรีย คลื่นไส้ ปัสสาวะบ่อย [รังนก]
สถานที่พบในประเทศจีน	海南、云南 Hǎinán, Yúnnán ไหหลำ ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
173	萤火虫	Yínghuǒchóng	เอี้ยะหวยท้ง	หิ่งห้อย

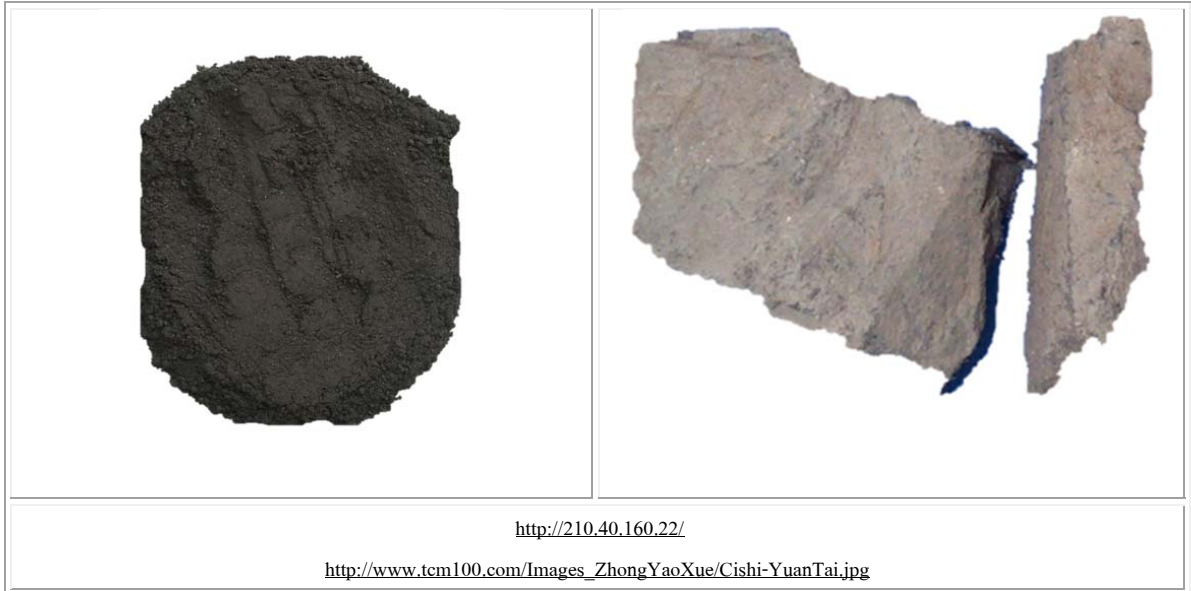
<http://img685.imageshack.us/img685/6064/23184986.jpg>

ชื่อวิทยาศาสตร์ [สารประกอบทางเคมี]	Firefly, Glowworm, Lightning bug, <i>Luciola vitticollis</i> Kies [氧化酵素 (oxygenase)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาตามีดตามัว ผมขาว ล้างพิษ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก [ตัวหิ่งห้อย]
สถานที่พบในประเทศจีน	พบได้ทั่วทุกพื้นที่

ตอนที่ 4

สมุนไพรมานำมาจากแร่ธาตุ

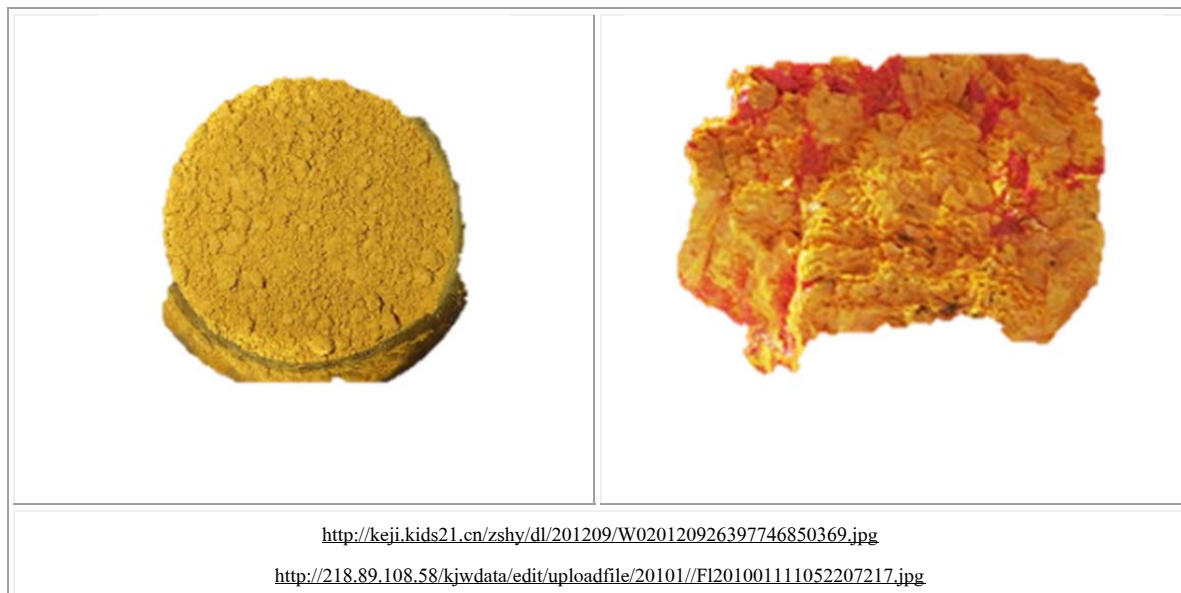
ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
174	磁石	Císhí	จื่อเจี๊ยะ	แม่เหล็ก

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Magnetite [四氧化三铁 (Fe ₃ O ₄)，其中含 FeO31%，Fe ₂ O ₃ 69%，硅 Silicon、铅 lead、钛 titanium、磷，phosphorus、锰 manganese、钙 calcium、铬，chromium、钡 barium、锯 saws、镁 magnesium, 氧化镁 (MgO) 10%，氧化铝 (Al ₂ O ₃) 15%]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้จิตใจสงบ แก้อาเจียน กล่อมประสาท รักษาอาการหูอื้อ [ผงแม่เหล็ก]
สถานที่พบในประเทศจีน	辽宁、河北、山东、江苏、福建、河南、湖北、广东、安徽、广西、四川、云南

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
175	雌黃	Cíhuáng	เซอฮง	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Orpimentum Orpiment [As ₂ S ₃ , 砷 arsenic 61%, 硫 sulfur 39%]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ลมชัก [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖南、湖北、贵州、云南、四川、陕西 Húnán, Húběi, Guìzhōu, Yúnnán, Sìchuān, Shǎnxī มณฑลหูหนาน หูเป่ย์ กุ้ยโจว ยูนนาน เสฉวน ซานซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
176	金礞石	Jīn méng shí	กิมหม่งเจี๊ยะ	ไม่มีชื่อในภาษาไทย

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Vermiculite Schist; Hydrobiotite Schist [Fe ³⁺ 、Fe ²⁺ 、Al ³⁺ 、Mn ²⁺ , Mg ²⁺ 、SiO ₂ 3 ⁻]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ละลายเสมหะ แก้อาการชัก [แร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	河南、陕西、山西、河北 Hénán, Shǎnxī, Shānxī, Héběi มณฑลเหอหนาน ส่านซี ซานซี เหน่เป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
177	空青	Kōng qīng	กงแช	อะซูไรต์

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Azurite [碱式碳酸铜 [2CuCO ₃ · Cu(OH) ₂]。氧化铜 (CuO) 69.2%，二氧化碳 (CO ₂) 25.6%，水分 (H ₂ O) 5.2%]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ตาแดงบวม หน้ามืด เป็นลม หูหนวก [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	吉林、辽宁、内蒙古、青海、湖北、湖南、广东、四川、西藏 Jílín, Liáoníng, Nèiménggǔ, Qīnghǎi, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Sìchuān, Xīzàng มณฑลจี๋หลิน เหลียวหนิง มงโกเลีย ชิงไห่ หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง เสฉวน ทิเบต

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
178	海浮石	Hǎifúshí	ไหฟูเจียะ	หินภูเขาไฟ

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Pumex [SiO ₂ , CaO47.81%, MgO3.65 %, FeO.15%, SiO: 1.61%, 碳酸钙 Calcium Carbonate]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยย่อยอาหาร ละลายเสมหะ [ผงหินภูเขาไฟ]
สถานที่พบในประเทศจีน	浙江、江苏、福建、广东 Zhèjiāng, Jiāngsū, Fújiàn, Guǎngdōng มณฑลเจ้อเจียง เจียงซู ฝูเจี้ยน กวางตุ้ง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
179	滑石	Huáshí	กุกเจียะ	แร่หินสบู่

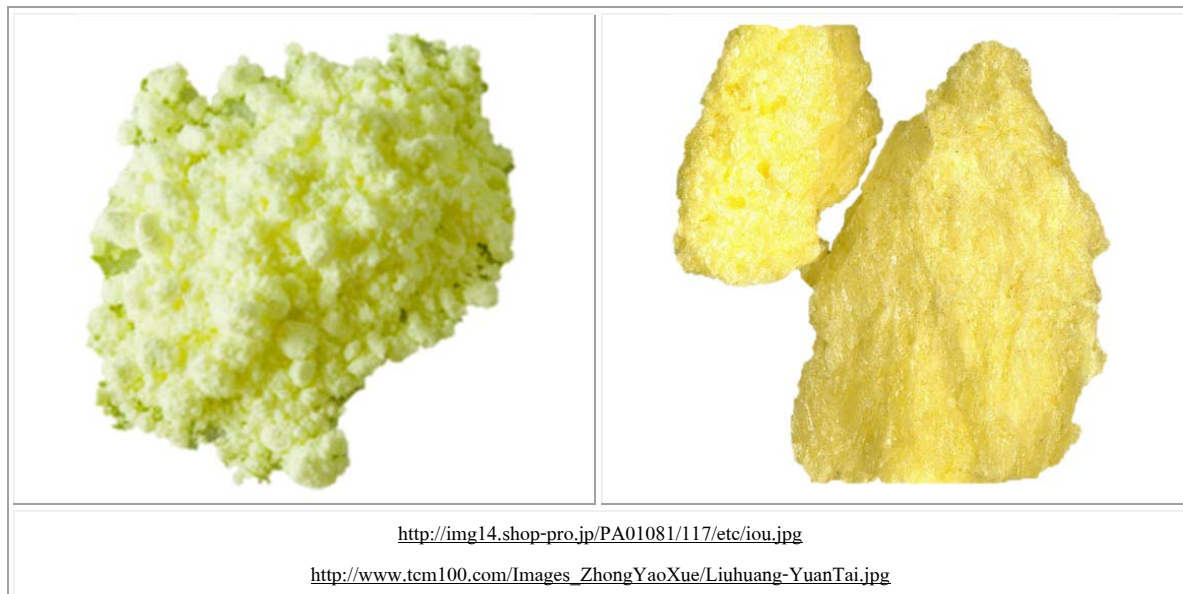
ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Talc [Mg ₃ (Si ₄ O ₁₀) (OH) ₂] (3MgO. 4SiO ₂ . H ₂ O) 。
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	จับความร้อน จับความชื้น จับฝูหนอง [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	江西、山东、江苏、陕西、山西、河北、福建、浙江、广东、广西、辽宁 Jiāngxī, Shāndōng, Jiāngsū, Shǎnxī, Shānxī, Héběi, Fújiàn, Zhèjiāng, Guǎngdōng, Guǎngxī, Liáoníng มณฑลเจียงซี ซานตง เจียงซู ส่านซี ซานซี เหอเป่ย์ ฝูเจี้ยน เจ้อเจียง กวางตุ้ง กวางสี เหลียวหนิง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
180	炉甘石	Lú gān shí	โลวกำเจียะ	หินขี้ยงหนงไก่

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Calamine [碳酸锌 (ZnCO ₃) , 氧化钙 (CaO) 0.27%, 氧化镁 (MgO) 0.45%, 氧化铁 (Fe ₂ O ₃) 0.58%, 氧化锰 (MnO) 0.01%]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ยาระบายอ่อนๆ และช่วยทำให้ชุ่มคอ รักษาอาการคันตามผิวหนัง กลาก [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖南、广西、四川、云南 Húnán, guǎngxī, sìchuān, yúnnán มณฑลหูหนาน เสฉวน ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
181	硫黃	Liúhuáng	ลิ่วฮั้ง	กำมะถัน

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Sulfur [硫(Sulfur), 砷(arsenic)、硒(selenium)、碲(tellurium)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ระบายท้อง [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	台湾,山西、新疆、山东、江苏、湖南、四川、甘肃、青海、内蒙古、陕西、河南、湖北、安徽、广西、广东、西藏 Tái wān, Shān xī, Xīn jiāng, Shān dōng, Jiāng sū, Hú nán, Sì chuān, Gān sù, qīng hǎi, Nèi méng gǔ, Shǎn xī, Hén án, Hú běi, ān huī, Guǎng xī, Guǎng dōng, xī zàng

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
182	砒霜	Pīshuāng	โปยซุง	อาร์เซนิกไดรอกไซด์

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Arsenolite; Arsenopyrite; Realgar; Orpiment [三氧化二砷(As ₂ O ₃)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	รักษาโรคหอบหืด วิงเวียนศีรษะ [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	陕西、湖北、河南、四川、甘肃、辽宁、山西,, 山东、江西、广东、广西、湖南、吉林、青海、西藏、内蒙古、新疆 Shǎnxī, Húběi, Hénán, Sìchuān, Gānsù, Liáoníng, Shānxī,, Fhāndōng, Jiāngxī, Guǎngdōng, Guǎngxī, Húnán, Jílín, Qīnghǎi, Xīzàng, Nèiménggǔ, Xīnjiāng มณฑลส่านซี หูเป่ย์ เหอหนาน เสฉวน กานซู เหลียวหนิง ซานซี ซานตง เจียงซี กวางตุ้ง กวางสี หูหนาน จีหลิน ชิงไห่ ทิเบตมองโกเลียใน ซินเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
183	硼砂	Péngshā	เพ่งซา	สารบอแรกซ์

<http://www.jurongbio.com>.

http://www.antpedia.com/attachments/2009/02/12922_200902282228111.jpg

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	borax; sodiumtetraborate $[\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 10\text{H}_2\text{O}]$
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้เจ็บคอ ลื่นซี้ดปากแห้ง [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	青海、西藏、陝西 Qīnghǎi, Xīzàng, Shǎnxī ชิงไห่ ทิเบต ส่านซี

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
184	朴硝	Pòxiāo	ผุกเซี่ยว	โซเดียมซัลเฟต

	
<p>http://mypaper.pchome.com.tw/show/article/csk271007/A1323022931</p> <p>http://www.xsjk.net/userfiles/2013729151839.jpg</p>	

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Glauber' s Salt [硫酸钠 Sodium, 硫酸钙 Calcium sulfate,、硫酸镁 magnesium sulfate]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ท้องร่วง ท้องอืด อาหารไม่ย่อย ท้องผูก [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศไทย	河北、河南、山東、江蘇、安徽 Héběi, Hénán, Shāndōng, Jiāngsū, ānhuī เหอเป่ย์ เหอหนาน ซานตง เจียงซู อานฮุย

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
185	石膏	Shígāo	เจี๊ยะกอ	ผลึกเกลือ

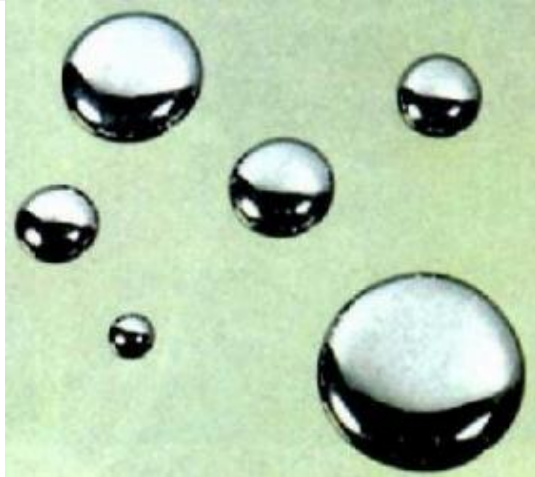

http://www.zgycsc.com/affix/salebuy/2011/10_40/333813_9501%CA%AF%B8%E0.jpg

<http://www.yutai168.com>

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	GYPSUM FIBROSUM [硫酸钙 (CaSO ₄)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	แก้ไข้ ขับร้อน แก้กระหาย ปวดหัว ปวดฟัน [แร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	湖北、安徽、河南、山东、四川、湖南、广西、广东、云南、新疆 Húběi, ānhuī, Hénán, Shāndōng, Sìchuān, Húnán, Guǎngxī, Guǎngdōng, Yúnnán, Xīnjiāng มณฑลหูเป่ย์ อานฮุย เหอหนาน ซานตง เสฉวน หูหนาน กวางตุ้ง ยูนนาน ซินเจียง

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
186	水银	Shuǐyín	ฮุ่ยจิ่ง	ปรอท

<http://photo.hanyu.iciba.com>

http://a4.att.hudong.com/25/81/01000000000000119088198246825_s.jpg

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Cinnabar;Mercury or Quicksilver Hydrargyrum [汞(Hg)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ฆ่าเชื้อ ถอนพิษ ซิฟิลิส ริดสีดวงทวาร [แร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	贵州、湖南、四川、广西、云南、湖北 Guizhōu, Húnán, Sìchuān Guǎngxī, Yúnnán, Húběi ก๊วยโจว หูหนาน เสฉวน ยูนนาน หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
187	阳起石	Yángqǐshí	เอี้ยะจี้เจี๊ยะ	สารแร่แอกทีโนไลต์

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Actinolite [碱式硅酸镁钙 $[Ca_2Mg_5(Si_4O_{11})_2 \cdot (OH)_2]$]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	บำรุงไต ปรับประจำเดือน ช่วยอวัยวะเพศชายแข็งตัว ปวดเอว ปวดข้อ [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	山西、河北、山东、河南、湖北 Shānxī, Héběi, Shāndōng, Hénán, Húběi ซานซี เหอเป่ย์ ซานตง เหอหนาน หูเป่ย์

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
188	赭石	Zhěshí	เจียะเจียะ	สารแร่โอเคอร์

http://www.naturalpigments.com/images/pigments/sw_451-41.jpg

<http://www.tcm100.com/>

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	HAEMATITUM [三氧化二铁 (Fe ₂ O ₃)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด แก้เลือดกำเดาไหล ไอเป็นเลือด ประจำเดือนไหลไม่หยุด ตกเลือด [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศจีน	山西、山东、河南 Shānxī, Shāndōng, Hénán

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
189	朱砂	Zhūshā	จูซา	สารซินนabar

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	CINNABARIS [硫化汞 (HgS)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยผ่อนคลาย รักษาโรคนอนไม่หลับ โรคลมชัก หน้ามืด ตาลาย [ผงแร่ธาตุ]
สถานที่พบในประเทศไทย	湖北、湖南、广西、贵州、四川、云南 Húběi, Húnán, Guǎngxī, Guìzhōu, Sìchuān, Yúnnán มณฑลหูเป่ย์ หูหนาน กุ้ยโจว เสฉวน ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (Pinyin)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
190	自然铜	Zìránóng	จื่อเอี้ยงต้ง	ทองแดงธรรมชาติ

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	PYRITUM [二硫化铁 (FeS ₂)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี สลายเลือดคั่ง แก้ปวด [ผงของทองแดงธรรมชาติ]
สถานที่พบในประเทศจีน	辽宁、河北、江苏、安徽、湖北、湖南、广东、四川、云南 Liáoníng, Héběi, Jiāngsū, ānhuī, Húběi, Húnán, Guǎngdōng, Sìchuan, Yúnnán มณฑลเหลียวหนิง เหอเป่ย์ เจียงซู อานฮุย หูเป่ย์ หูหนาน กวางตุ้ง เสฉวน ยูนนาน

ลำดับที่	ชื่อภาษาจีนกลาง	คำอ่าน (PINYIN)	ชื่อภาษาจีนแต้จิ๋ว	ชื่อภาษาไทย
191	灶心土	Zàoxīntǔ	เจ้าซิมโต้ว	ดินเหนียว

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ [ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์]	Terra Frava Usta[硅酸 (H ₂ SiO ₃)、氧化铝 (Al ₂ O ₃) , 三氧化二铁 (Fe ₂ O ₃)]
สรรพคุณ [ส่วนที่ใช้เป็นยา]	ห้ามเลือด แก้อุจจาระร่วง แก้อาเจียน [ผงดินเหนียว]
สถานที่พบในประเทศจีน	广东、福建、云南、甘肃、贵州、浙江 Guǎngdōng, Fújiàn, Yúnnán, Gānsù, Guìzhōu, Zhèjiāng มณฑลกวางตุ้ง ฝูเจี้ยน ยูนนาน กานซู่ กุ้ยโจว, เจ้อเจียง

บรรณานุกรม

- วิชัย โชควิวัฒน์, ขวลิต สันติกิจรุ่งเรือง, เย็นจิตร เตชะดำรงสิน. (2549). **ตำรับยาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย**
ไทย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การทหารผ่านศึกในพระบรม
ราชูปถัมภ์
- วิชัย โชควิวัฒน์, ขวลิต สันติกิจรุ่งเรือง, เย็นจิตร เตชะดำรงสิน. (2549). **ตำรับยาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย**
ไทย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การทหารผ่านศึกในพระบรม
ราชูปถัมภ์
- วิชัย โชควิวัฒน์, ขวลิต สันติกิจรุ่งเรือง, เย็นจิตร เตชะดำรงสิน (2549). **ตำรับยาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย**
ไทย เล่ม 3. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การทหารผ่านศึกในพระบรม
ราชูปถัมภ์
- วิเชียร ตังธนาวัฒน์. (2554). มหัศจรรย์สมุนไพรเครื่องยาจีนเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป
- วิทยา บุญวรพัฒน์. (2554). **สารานุกรมสมุนไพรไทย-จีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย.** พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
สมาคมศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศไทย

<http://www.a-hospital.com>

<http://baike.baidu.com/view/14724.htm>

<http://www.cnkang.com/zyzy/zydq/>